

MARŠAL GROVER

DOK HOLIDAY

CENA 40 DINARA

BROJ 140

DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU

BEG U MOREDO

★ **DOK HOLIDEJ** ★

MARŠAL GROVER

BEG U MOREDO

NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA
DOK HOLIDEJ
Broj 140

Glavni i odgovorni urednik:
Svetozar TOMIĆ

Urednik:
Zorka ĆIRIĆ

Naslov originala:
Marshall Grover
MEET ME IN MOREDO

Recenzija:
Radomir MILOSAVLJEVIĆ

Adaptacija i prevod:
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Lektor:
Zorka ĆIRIĆ

Tehnički urednik:
Ferenc BARAT

Korektori:
Marija BURANJI
Ilona PISAR

Štampa: 25. V 1983.
Tržište: 7. VI 1983.

Izdaje i štampa NIŠRO FORUM — OUR MARKETPRINT, Novi Sad, Vojvo-
de Mišića 1. Glavni i odgovorni urednik: Svetozar TOMIĆ. Urednik: Zorka
ĆIRIĆ. Naslov originala: Marshall Grover — MEET ME IN MOREDO. Copy-
right: UNIVERSUM PRESS.

Oslobođeno osnovnog poreza na promet, mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata
za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, broj 412-270/73. od 18. maja
1973. godine.

— Deset časova sutra pre podne biće najpogodnije vreme — rekao je čovek oslonjen na dovratnik kolibe. — Pregledao sam ceo put od Hačite do visoravni, i merio vreme na svakoj milji. Voz stiže na Barutni Rog negde oko deset časova. U devet i trideset treba da budemo na licu mesta.

— Treba li postaviti prepreku? zapitao je jedan od trojice za stolom. — Možda bismo mogli da gurnemo neko stablo na šine?

— Ne stablo — odmahnuo je energično glavom čovek na vratima. — Stene i zemlja su bolji. — Čuo sam za jedan neuspeo pokušaj pljačke voza u Koloradu. Neki optimisti su postavili tri debela na prugu u očekivanju da se voz zaustavi. Mašinovođa je, međutim, povećao brzinu i branikom odbacio stabla. Voz je prošao, a napadačima se i sada podsmevaju.

— Mi ćemo onda blokirati prugu stenama — rekao je drugi čovek za stolom. — Misliš da će to upaliti?

— To će svršiti posao — klimnuo je glavom čovek na vratima. Ako radimo po mom planu odmagličemo sa dobrim tovarom.

Trojica dronjavo obučenih kaubojja pažljivo su razgledali mapu, na stolu, naročito na onaj deo na koji im je ukazao potencijalni vođa.

— Barutni Rog... — Najviši od kaubojja za stolom potvrdno je klimnuo glavom. — Da... mislim da će to biti dobro mesto.

— Dakle — prihvatio je lenjim glasom čovek na vratima — mogu

računati na tebe i četiri tvoja čoveka.

— Možeš — potvrdio je visoki.

— Vas pet — osmehnulo se šef zaverenika — i nas sedam, uključujući mene. To je ukupno dvanaest, a ja mislim da će dvanaest ljudi biti više nego dovoljno za sređivanje putnika i voznog osoblja.

— Još uvek tvrdiš da će se isplatiti? — zapitao je visoki. — Ne znam za taj nakit...? U moje vreme, radio sam sa svim vrstama robe od stoke do zlatnog praha i novca. Stoka se lako proda, a zlato se može zamehiti za suvu lov. Ali nakit...?

— Ne brini — osmehnulo se čovek na vratima. — Kad dobiješ tvoj deo plena, biće lako utopiti ga. Dobiješ prave zelene dolare.

— To se traži — poradovao se visoki. — Gotova lova, to je ono pravo. Nemoj mi davati neke dinđuve i prstenčice. To mi se nimalo ne dopada.

— Već sam ti rekao — nastavio je čovek na vratima — da imam dobru vezu u San Francisku. Taj dobro plaća i ne postavlja pitanja. Daće dobre pare za svaki dragulj koji skinemo sa meksikanskih senjorita.

— Toga će biti dosta — progovorio je treći. — Bio sam prošle godine na proslavi u Moredu, kada Meksikanci došli na đuskanje.

— Gradski oci Moreda bi se zgrozili da te čuju.

— Briga me, Senjore i senjorite

su bile u svilenim haljinama i na njima je sve sijalo... kao vatra.

— Vrlo skupocena vatra — umešao se čovek na vratima. Dragulji vredni hiljade dolara. U toj prilici, žene nose porodični nakit. To je tradicija.

Grad Moredo osnovala su dva prijatelja, Simon Rivs i Luka Moredo. Legenda kaže da su bacali novčić po kome će grad nositi ime. Moredo je dobio, ali je velikodušno insistirao da glavna ulica i trg nose ime njegovog prijatelja. Od tada, grad naseljavaju delom Amerikanci a delom Meksikanci. Godišnjica osnivanja grada slavi se svake godine kada se održava veliki bal kome prisustvuju ugledni građani, njihovi rodaci i prijatelji, i mnogi značajni gosti iz okoline i Meksika.

U tako izuzetnoj prilici koja se svake godine ponavlja, lokalne dame i gošće takoreći se takmiče u izlaganju simbola porodičnog bogatstva, i to ne samo raskošnih haljina od najfinijih tkanina, već i skupocenog nakita, porodičnog blaga izraženog u briljantima, biserima i drugom dragom kamenju skovanom u zlato i srebro. Organizator predložene pljačke očigledno da je bio više nego dobro upoznat s običajima i navikama slavljenika.

— Kad dođu u gradsku kuću na bal — promrmljao je — neke od tih žena nose na sebi više od nekoliko hiljada dolara skupocenog dragog kamenja.

— Hm — namrštio se visoki — to mi izgleda kao neki bogat rudnik.

— Razmisli o tome — predložio je vođa. — Pomisli koliko bogatih Meksikanki dolazi tim vozom na proslavu Dana osnivanja. Čak i ako svaka ne nosi pet hiljada u nakitu, neka to u proseku bude hiljadu dolara ili čak i manje, to je još uvek velika gomila para. To ćemo sve mi

pokupiti. A sem nakita, uzećemo i sve ostalo, novac na primer.

— Dobro — klimnuo je glavom visoki. — Moja grupa će ti se pridružiti. Računaj na nas.

— Znao sam da ćete biti zainteresovani.

— Godina je bila teška... za nas kao i za vas.

— Tačno. Moramo se namiriti za pretrpljene gubitke, a ne mogu da smislim bolji način od ovoga. — Šef bande se ispravio, prebacio nedopušeno cigaru na drugi kraj usta i bolje namestio široki „stetson“. — Dođi noćas, pa ćemo isplanirati pojedinosti.

— Hoću, naravno. — obećao je visoki. — Ali, ima jedna sitnica koju bih voleo odmah da znam.

— Šta to?

— Kad se dočepamo plena, koliko ćeš čekati da odeš u Frisko da ga unovčiš?

— Nekoliko nedelja. Ako bih pošao odmah, ili suviše brzo posle pljačke... to bi moglo da ispadne sumnjivo.

— Ti ćeš, dakle otići u Frisko onda kada ti bude zgodno. Tamo ćeš unovčiti robu. Ali, kako ćemo mi biti sigurni da ćeš se posle toga vratiti ovamo i podeliti novac sa nama? Voleo bih da imamo neku garanciju.

Jedan od trojice je promrmljao.

— Mislim da bi to bilo u redu.

Vođa razbojnika se zagledao u dugajliju i posle nekoliko trenutaka razmišljanja predložio.

— Tvoji ljudi veruju tebi, a moji ljudi veruju meni. Kako bi bilo da nas dvojica pođemo zajedno? Kakvu bi bolju garanciju mogao da tražiš? Uvek ću ti biti na oku. Stupićemo u vezu sa mojim čovekom, uzećemo novac i vratićemo se u Moredo da svakome damo njegov deo.

— Dobro — složio se dugački. — To mi sasvim odgovara.

— Onda, videćemo se večeras? — Osmehnula se vođa pljačkaša i izašao na jutarnje sunce, odvezao konja, jednog dugonogog alata i odjahao.

Okolo sedam časova uveče jedan putnik je sišao iz voza na stanici Bernet Džankšena, malog stočarskog grada na domaku granice sa Meksikom. Zastavši na peronu, osmotrio je bez mnogo interesovanja sjajne železničke šine, magacin, staničnu zgradu i voz koji se udaljavao prema jugu, a onda je noseći laku putnu torbu pošao glavnom ulicom, svestan radoznalih pogleda građana na koje nije obraćao pažnju.

Bilo je dosta opravdanih razloga za tu radoznalost. Nije se baš često događalo da u grad dođe neki Amerikanac toliko upečatljivog izgleda i držanja kao što je bio ovaj. Putnik je bio visok, skladno građen, dugačkih mišićavih udova, snažan, ali ipak vitak, elegantno skrojenih linija tela. Dugačka tamna kosa sputala se ispod svetlosivog šešira širokog oboda do okovratnika košulje, a iza mrkih pravilno upisanih obrva svetlucale su sivoplave energične oči. Došljak je bio odeven u tamnosivi sako od škotskog štofa i nešto svetlije pantalone od mekog štofa, a čistu košulju krasila je nemarno vezana kravata. Držao se ležerno, a ipak lako kao mačka. Sve u svemu, njegova ličnost morala je privlačiti pažnju.

Mada je hodao ležerno, došljak je išao s određenim ciljem, ali, pri slaboj svetlosti predvečerja, nije mogao da nađe ono što su mu oči tražile. Na prvom uglu, pošto osvrtnom na sve četiri strane nije

ugledao ono što je hteo, zastao je i zapitao jednog peona, koji je dremao oslonjen leđima na zid.

— Gde je ovde šerifova stanica? — zapitao je.

Meksikanac je dremljivo digao glavu i monotonim glasom odgovorio.

— Tamo malo niže, sa leve strane ulice. Videćete, piše na tabli.

— Hvala amigo — rekao je Dok Holidej i pošao dalje. Nešto niže u ulici ugledao je jednu izdvojenju zgradu, građenu od cigle. Razdaljina je bila prilično velika, ali je Dok Holidej imao oštro oko, te mu je uspelo da pročita natpis već izbledeo od sunca i nevremena.

„Šerifska stanica i gradski zatvor“ pročitao je glasno. Piše, takođe, da se šerif zove Natan Kroj. Dobro, da vidimo šta šerif Natan Kroj zna o onome što me interesuje.

Bez mnogo oduševljenja došljak se uputio prema svom cilju. Nije očekivao mnogo od tog susreta, jer mu je dosadašnje iskustvo pokazivalo da većina čuvara reda ne poznaje čoveka koga je tražio, a i onih nekoliko koji su ga se setili, nisu znali da mu kažu kuda je otišao. Trag podlog ubice pratio je više po instinktu nego po putokazima koje je ostavljao za sobom, a nije imao razloga za verovanje da će u ovom gradu biti nešto drukčije. Sa tim mislima zakoračio je na trem ispred zatvora.

Naslonjen na ogradu verande, šerif je prodorno pogledao nepoznatog došljaka. Bio je očigledno u nedoumici u koju kategoriju ljudi da ga svrsta. Došljak je izgledao snažan i čvrst, ali nije ostavljao utisak surove snage. Odelo mu je bilo elegantno i uredno, ali se nije moglo reći da je čovek koji ga nosi praznoglavi kicoš. Hodao je sigurno kao vojnik, a ipak, hodao je bio lak

i gibak kao hod pantera. Takvog čoveka šerif Natan Kroj nije skoro imao prilike da sretne.

Dok Holidej je zakoračio na trotoar i predstavio se. Šerif se ispratio i takođe se predstavio.

— Natan Kroj, obiasni šerif. — Onda je dodao. — Vi ste novi u gradu, kako mi se čini. Doputovali ste večeras vozom?

— Da, tek što sam stigao.

— Hm — progundao je šerif. — Ako neko odmah po dolasku potraži šerifa, onda znači da je u stisci. Šta mogu da učinim za vas?

— Tražim jednog čoveka — rekao je Dok. — Tragam za njim još od meseca marta.

— Holideje — namrštilo se šerif — biću mnogo razočaran ako se ispostavi da ste lovac učenjenih. Ja sam vas ocenio kao džentlmena.

— Hvala na komplimentu — prihvatio je Holidej. — Nisam lovac učenjenih, ne brinite.

— Bueno — progundao je Kroj. — Uđite i sedite ako vam je volja.

— Uveo je Holideja u malu kancelariju u kojoj se nalazila zardala gvozdена peč, izgreban nameštaj raspoređen pored četiri belo okrečena zida, na kojima su visile požutele poternice. Zadnji zid zatvarala su teška gvožđem okovana vrata kroz koja se ulazilo u odeljenje sa ćelijama. Šerif je seo za svoj pisaci sto i iz fioke izvadio debeo presavijen karton, a Dok Holidej je privukao jednu stolicu do vrata, odakle je mogao da prati šta se događa na ulici. — Hoćete li mi ispričati sve pojedinosti o tom čoveku, Holideje? — zapitao je šerif.

— Nema tu ništa mnogo da se kaže — počeo je Holidej mirnim tonom. — Izvadio je tabakeru i pripalio cigaru, da bi pušeci po ko zna koji put ponovo ispričao priču o ubistvu poručnika Kertona. — Ka-

da je taj ubica ubio Krisa s leđa, nosio je ime Džener. Kris je bio poručnik u Jedanaestom konjickom puku i moj dobar prijatelj iz mladosti.

— I uspeo je da umakne?

— Da — klimnuo je Dok glavom.

— Ni vojska ni Pinkertonova detektivska agencija ni lokalna policija nisu uspele da mu uđu u trag, pa sam odlučio da ja sam podem u potragu.

— Jeste li i vi oficir?

— Ne. Nikada nisam imao sklonosti za uniformu.

— Gde se to desilo, mister Holideje?

— U San Marku... to je jedan grad u Arizoni. Kris Kerton je dobio izlaz u grad i seo je da sa prijateljima odigra partiju pokera. Tu se našao i Džener... Džener je profesionalni kockar... i nezgodan je kada gubi.

— Dovoljno nezgodan da ubije, je li?

— Očigledno. I to ne u časnom obračunu, nego onako... kad žrtva ne obraća pažnju, već gleda na drugu stranu...

— Razumem. Znam takve. Tako je Džek Mak Kol ubio Hikoka... Zna li to?

— Čuo sam.

— Tako dakle, vi nameravate da nađete Dženera i naplatite mu se za ubistvo vašeg prijatelja?

— Ne tako kako vi mislite. Ja nisam krvožedni osvetnik, šerife.

— Nisam to ni mislio.

— Više bih voleo da ga uhvatim živog i da ga predam u ruke pravde.

— Dobro, shvatam. Zna li kako izgleda taj čovak? Je li bilo očevidaca?

— Mnoštvo. Džener je visok oko pet stopa i deset inča, ima kao pesak žutu kosu i brkove, bleđoplave

oči i tanak, skoro piskav glas. Mršav je. Oblači se upadljivo kćoški, kao što se nose kockari, i voli da pije žestoka pića, brendi posebno. Ima sklonost za nakit. Kada je ubio Krisa, revolverom skrivenim pod miškom, nosio je biserni prsten i bisernu iglu za kravatu.

Kroj je digao glavu, trepćući pogledao posetioca i primetio.

— To je najdetaljniji opis koji sam ikada čuo.

— Dosta puta sam ga ponovio, pa sam ga naučio napamet — objasnio mu je Holidej.

— Jeste li vi videli tog kojota? — zapitao je Kroj.

— Ne — rekao je Dok mršteći se.

— Kada se to desilo ja sam bio daleko od San Marka. Ali, ostali igrači pokera dobro su zapamtili Dženera. Na saslušanju su vrlo savesno opisali kako izgleda.

— Čekajte malo — promrmljao je Kroj.

Serif je pregledao fasciklu sa poternicama, a onda zapalio lulu i duboko se zamislio, ne bi li se setio čoveka koji mu je opisan. Holidej je sedeo pored vrata i pažljivo je osmatrao prašnjavu glavnu ulicu Bernet Džankšina. Činilo mu se da u gradu ima mnogo bogatih Meksikanaca, mada nije znao da li su meštani ili prolazni gosti. Žene su bile bogato odevene. Muškarci su nosili odela koja su isticala njihovu narodnost i bogatstvo. Ništa čudno za pokrajinu u kojoj se kao i u Arizoni i Teksasu gajilo mnogo stoke.

Odjednom, Dok je prestao da razmišlja o bogatim Meksikancima; Kroj je ponovo govorio.

— O tom čoveku nema traga kod mene, Holideje.

— Nije, dakle, verovatno da je posetio Bernet Džankšen — procedio je Dok nezadovoljno.

— Ne bih mogao da se zakunem da nije bio ovde — Kroj je nabrao obrve. — Ako, neko dođe u grad i ne napravi nikakav prekršaj, postoji velika šansa da ga ne uočim. Broj građana se brzo povećava, a ima i dosta prolaznih putnika. Pitaću moje pomoćnike kada se vrate iz patrole, ali, to je sve što mogu da pomognem. Žao mi je Holideje. — Zavatio se u svojoj stolici. — Cilj koji ste sebi postavili nije nimalo lak. Tragati za ubicom po celom jugozapadu, to je kao tražiti iglu u plastu sena.

— Ovo je velika zemlja — složio se Dok. — To svi kažu. Ustao je i otresao pepeo sa cigare. — Dok ćekam vesti od vaših pomoćnika mogao bih da se malo zabavim. Gde se ovde kocka?

— Ne mislim da treba da vam dajem savete — rekao je šerif — ali na pokeru možete za tren oka izgubiti i poslednji cent. To je skupa zabava.

— To je rizik koji svaki kockar mora da prihvati — slegnuo je Holidej ramenima. — Možete li mi preporučiti neko mesto gde se pošteno igra.

— Leo Braken vodi kazino u susjednom bloku zgrada — ... Kroj je pokazao palcem preko ramena. — Zasada uživa čar bar glas.

— Veliko hvala — rekao je Holidej. — Videćemo se kasnije.

Mahnuvši rukom, Dok je izašao iz šerifove kancelarije, sišao sa trotoara ispred zatvora i bez žurbe se uputio ka susednom bloku zgrada. Možda je Džener bio u gradu, ali šerif to ne zna. Ako nije prošao kroz Bernet Džankšen kuda je otišao? To bi značilo da mora da traži u drugom pravcu. U svakom slučaju, morao je ostati bar jednu noć da se odmori i ako ne razna ništa

novo, da razmisli kuda da pođe dalje.

Sa takvim mislima stigao je do drugog bloka zgrada i kockarnice. Brakenova kockarnica mu se oćaman dopala, podsecala je na kockarnice u gradovima na istoku, jer je vladala prilična tisuina. Ipak, atmosfera je bila drugacija, vazduh je mirisao na duvan i jeftine parfeme koje su dame zabavljacice koristile u velikim količinama. S tim mirisima mesao se i miris lošeg viskija, koga su Indijanci svojevremeno nazivali „vatreina voda“. Za stolom kôd koga je karte delio vlasnik Braken, bilo je jedno prazno mesto. Za ostalim stolovima kauboji i građani igrali su razne igre na sreću, ili su razgovarali sa našminkanim zabavljacicama, praćeni bučnim Brakenovim okom. Sve je u kockarnici izgledalo uočajeno, sem jednog prizora koji je oćaman privukao Holidejevu pažnju. Za jednim stolom sedeo je jedan mršav čovek srećnijeg rasta i na kriju orzao blok za crtanje sa kartonskim koricama, na kome je nešto crtao. Kada je bolje pogledao, Dok je video da taj čovek crta portret jednog kaubojja koja se kockao.

Jedan mali znak kulture u ovoj divljini, pomislio je Holidej. Prišao je šanku i uzeo čašu viskija, a onda se uputio stolu za poker. Braken ga je odmerio i nanjušivši u njemu iskusnog hazardera nije ga pozvao da se pridruži. No, Dok je bez poziva zauzeo praznu stolicu i stavio svežanj novčanica na sto, što je Brakena prinudilo da mu podeli karte. Za sledećih dvadeset minuta Braken se pokazao kao pošten delilac. Sem toga, Braken je bio i odličan igrač pokera, ali to je bio i Holidej. U početku je malo izgubio, zatim je vratio izgubljeniu sumu, a

posle četrdeset minuta igre štos novčanica pred njim bio je deblji za celih sto pedeset dolara. Uživao je u paku i igri.

No, u jednom momentu, odjednom više nije uživao u igri. Nije to bio refleks raspoloženja krupjea ili drugih igrača gubitnika, niti pak neprijatnost zbog neukusnih šala koje su dvojica pijanih kaubojja zbijali sa dvema zabavljacicama, već nešto treće, skoro normalno za građove na granici Dalekog zapada. Nasilje prema nekom nepoznatom čoveku nije se ticalo Holideja, ali, njemu je bilo teško da mirno sedi i posmatra kad nekog čoveka u odmaklim godinama i slabe fizičke snage maltretira neki snagator mnogo mlađi i jači od njega. A to se baš događalo nedaleko od Holidejevog stola. Umetnik-crtać bio je završio svoj posao i otkinuvši list iz svog bloka ponudio ga onome koga je crtao, ali je izgledalo da je tamnokosi kauboj zbog nečega nezadovoljan. Dok se on jarasno nadimao, crtač se miroljubivo vajkao.

— Dva dolara nije mnogo za originalan crtež. To je cena koju ste pristali da platite i...

— To ne liči na mene! — besneo je kauboj.

— Gejdže — procedio je Braken ne dižući pogled sa karata — prestani sa tim urlanjem!

— Ali, sličnost je u umetničkim granicama — usprotivio se umetnik.

— Ti mi kažeš da sam ružan...?

— Zarežao je Gejdž.

To je bio trenutak koji je privukao Dokovu pažnju. Nasilnik je udario crtača nadlanicom, od čega je ovaj pao na pod, a nasilnik mu je onda dodelio još jedan udarac nogom u stomak. To je bilo već previše, i Holidej se obratio Brakenu.

— Ja prekidam. Ne računajte više na mene.

Savio je novčanice i stavio ih u džep, a onda je veštim pokretom ruke skupio sitninu u šaku i ustao od stola. Niko nije ni pokušavao da odvрати prsatog kauboja da dalje ne tuče bespomoćnog crtača. Crtač je pokušavao da ustane, a Gejdž je ritmički njihao pesnicu, spremajući se da zada još jedan udarac. U tom trenutku, Holidej je stao između njih.

— Polako čoveče — rekao je mirno i dosta tiho. — Dovoljno je star da bi vam mogao biti otac.

— Uvredio me je, i za to ću ga odrati da sve zvezde vidi! — Huktao je Gejdž. — Onaj ko kaže da ličim na ovo... — pokazao je crtež da ga Dok pogleda — ... je lažov!

Holidej je letimice pogledao crtež. Model je zaista bio ružan — umetnik je postigao izvanrednu sličnost. Hladno ali nimalo diplomatski, obratio se Gejdžu.

— Nemate razloga da se žalite. Nacrtao vas je tačno onako kakvi jeste.

Gejdž je pocrveneo u licu sve do vrata skrivenog košuljom.

— Ti kažeš da ličim na ovo...?

— Tačno to sam rekao, momče — klimnuo je Dok glavom potvrdno. — Sem toga, kažem da više ni prstom ne taknete...

— Tali... — zastenjao je crtač skljokavši se u stolicu. — Oven Tali, vama na usluzi gospodine.

— Ni jedan živi stvor ne može biti ovoliko ružan! — Grmnuo je Gejdž.

Još dok je govorio, zamahnuo je desnom pesnicom prema Holidejevoj glavi, ali je Holidejeva reakcija bila munjevitna i efikasna. Pustolov je već mnogo puta iskusio da su mu lekcije iz džiu-džice i karatea

dobrodošle u kafanskim obračunima, pa je to zaključio i sada. Bio je voljan, a zahvaljujući svoj umešnosti i sposoban, da nasilniku da dobru lekciju iz upotrebe ruku i pesnica. Isturivši podlakticu leve ruke blokirao je Gejdžov divlje zamahnuti udarac. Zatim je desnom pesnicom zadao snažan i kratak udarac Gejdžu u vrh brade, od čega se ovaj zatečurao unazad i tresnuo leđima o šank.

— Halet! — Procedio je Gejdž kroz stisnute zube. — Mune...!

Iz ugla saluna pomerila su se dva korpulentna čoveka odevena u pretrijska odela i ustremila se na opasnog, snažno građenog došljaka. No, samo jedan od njih dvojice je stigao do prostora ispred šanka dok se drugi sapleo i pao preko stolice koja mu se odiednom našla na putu. Snažno građeni Halet se svom dužinom pružio po nođu i ne manje mišićav Mun dotrčao je nadohvat ruke Doku Holideju i naleteo na dobro temperirani aperkat, koji ga je digao od patosa i odbacio na sto preko koga je Mun napravio obrnutisalto mortale. Za to vreme, Halet je uspeo da se izbatrga iz komada polomljene stolicer i da jurne na Holideja, ciljajući da ga zgrabi oko pasa ili da mu zada nizak, bolan udarac, ali taj manevar mu je doneo samo strahovit udarac Dokovog levog kolena u lice. Udarac ga je zaustavio u mestu kao da je naleteo na kameni zid. Od udarca, Halet je pao kao pokošen oštricom sekire.

Mrmljajući psovke, Gejdž se mašio revolvera. Vlasnik saluna je glasno viknuo u znak opomene: ali, Gejdž na to nije obratio pažnju. Uplašeni ljudi i žene vrišteći su pohitili da se uklone sa pravca eventualno ispaljenih metaka, rušeći u

žurbi stolove i čaše i flaše na njima. Panika je zahvatila salun.

U istom trenutku, Dok Holidej je hladno presekao opšte mahnitanje.

— Ni makac, momče! Samoubistvo je samo za budale!

II

Došljak je sa puno razloga Gejdžovu dalju ratobornost nazvao samoubistvom. Njegov revolver, „kolt“ kalibra 45 sa glatkom drškom od slonovače izleteo je iz futrole dok je Gejdž tek potezao svoj. Holidejev „kolt“, zapetog obarača, tamno zinutog okruglog otvora cevi, bio je iz neposredne blizine od nekoliko stopa pretećih upečen u treće dugme na Gejdžovoj košulji.

I Gejdž je zastao kao zaleđen. Iskolačenim očima zurio je zaprepašćeno u otvor Holidejevog „kolta“ očekujući da iz njega sevne smrtonosni plamen. I dalje je zadržao u ruci dršku svog revolvera, ali je smesta pustio kada mu je Holidej to posavetovao. Holidej ga je gledao obzilirao i nasilnik nije sumnjao da će ako treba učiniti ono što kaže.

— Dalje ruku od pištolja.

Sudeći po tome kako je Gejdž ispustio dršku revolvera, imao se utisak kao da je oružje vrelo do usijanja. Ne čekajući da mu se kaže, digao je ruke u visinu ramena. Halet i Mun su se s naporom počeli dizati sa poda, tresući ošamućeno glavom.

— A sada — grmnuo je Holidej sekajući Gejdža ozbiljnim pogledom, — Uzmi tvoj portret... a onda zavuci ruku u džep i plati Taliju njegov trud.

— To neće biti potrebno, ali u svakom slučaju hvala — progovorio

je Tali jedva čujnim glasom. — Nikada ne prihvatam isplatu ako klijent zbog nečega nije zadovoljan. U isto vreme, na taj način... — Ustao je, dohvatio je sa zemlje crtež i sagnuvši se kresnuo šibicu — ...zadržavam pravo da uništim ono što sam stvorio.

— Tali — opomenuo ga je Braken — pazi da ne zapališ celu kuću. Drvenarija je suva kao barut.

— Ne brinite mister Brakene.

Umetnik je zgužvao crtež u loptu, prineo plamen šibice papiru i kad je papir buknuo, bacio ga u pljuvaonicu od bakra.

— Pa, ako tako želite... — rekao je Dok mršteći se.

— Tačno tako želim — potvrdio je umetnik. Ja se grozim nasilja, ali, shvatam da nije bilo drugog načina da sprečite Gejdža da od mene napravi bezobličnu kašu... Mnogo vam hvala za to što ste učinili.

— Nema apsolutno na čemu — rekao je Holidej. Zatim se okrenuo Gejdžu, namrštio se i mahnuvši „koltom“ izgovorio kroz zube još nekoliko reči. — Gubite se, sva trojica. Čistite se iz grada, ili mi nemojte izlaziti na oči. Ili jedno ili drugo, zapamtite!

Sudbina je htela da više nikada ne vidi trojicu nasilnika. Holidej je vratio revolver u futrolu, a vlasnik saluna mu je doviknuo.

— Niste završili svoje pivo.

Jedan od igrača pokera doneo je Holidejevu upola ispijenu čašu do šanka. Holidej mu je zahvalio, i kada je ispio piće do kraja napetost je nešto popustila, Braken, njegovi nameštenici i gosti nastavili su da se bave njihovim normalnim poslovima i zabavom. Umetnik je uzeo sa poda svoj šešir i uspeo da mu popravi formu. Kada je završio s tim, sagnuo se da dohvati blok za

ertanje i olovke. Dok je primetio da mu se boja još nije vratila u obraze. Dobivši udarac u stomak, pesnicom snažnog čoveka kao što je bio Gejdž, moralo je biti bolno iskustvo.

— Živite li daleko oдавде? — zapitao je umetnika. — Mislim da bi trebalo da odete kući i da se raskomotite. Odmor će vam prijati.

— Mislim da je taj predlog vrlo privlačan, moj mladi prijatelju. — Tali se blago osmehnuo dok je oslonjen na šank posmatrao došljaka. — Moj dom je jedna soba u jednom pansionu dva bloka dalje oдавде. Mala ali udobna... bar za čoveka skromnih prohteva kao što sam ja. — Bacio je kratak pogled na Holidejevu praznu čašu. — Brakenov viski nije baš najbolji. Ja slučajno imam bocu dobrog burbon viskija. Pre izvesnog vremena jedan zadovoljan klijent insistirao je da mi plati crtež bocom viskija. Prihvatio sam. Jeste li vi nekim slučajem ljubitelj žestokog pića, mister...?

— Holidej. Džon Holidej — predstavio se Dok.

— Hm, ime mi je poznato, tačnije prezime. Iz onoga što sam video, mogu da povežem delove onoga što sam slušao. Da niste vi možda Dok Holidej?

— Tako je, ali, nemojte tome poklanjati pažnju.

— Naпротив, moram da obratim pažnju, jer sam polaskan. Šta kažete na moj predlog?

— Teško se može reći ne, kad je u pitanju dobar viski.

— Najmanje što mogu učiniti za vas je da vas ponudim pićem — rekao je Tali. — Ovaj nesporazum sa Gejdžom i njegovim prijateljima prerastao je u neprijatni incident. — Dodirnuo se rukom po stomaku i

napravio grimasu na licu. — Vaš sam dužnik mister Holideje.

— Ne mislite o tome — slegnuo je Holidej ramenima. — Ali, hvatamtam vas za reč što se tiče ponude.

Dok Holidej je pošao za umetnikom na suncem obasjanu ulicu i dalje glavnom ulicom do pansiona s izbledelim natpisom na kome je pisalo „Kod Logana“. Popeli su se u sobu na spratu, malu ali sunčanu.

Za nekog čoveka koji nije makao dalje od siromašne jednostavnosti Divlieg zapada soba Ovena Talija ličila je na dvorac iz bajke. Zidovi su bili ukrašeni raznim slikama, od slika pejzaža Nju Meksika do malih platna na kojima su bili naslikani prizori od života Bernet Džankšena, konji na privezištu sa trgovinom u pozadini, crkva na kraju grada opasana malom ogradom od živice, glavna ulica uveče i sl. Sve linije i boje bile su tako slikovite i tako dobro pogođene da je Dok Holidej morao da konstataje.

— Sve je tako realno kao da čovek gleda grad svojim očima. Prosto kao da se oseća miris ovih konja.

— Još jedan kompliment — Tali se zadovoljno osmehnuo i otvorivši vrata jednog malog odeljenja naik na špajz izvadio flašu i dve čaše. — Mučas gracias amigo — A onda se njegov pogled zadržao na visokom pustolovu koji je još uvek stajao pred vratima Dok Holidej je stajao ukrućen, ukočenog pogleda, čvrsto stegnutih vilica. — Mister Holideje, šta je sa vama?

Pošto je Holidej i dalje nemo stajao i zurio u sobu. Tali je uzviknuo. — Karamba! Vi kao da ste videli duha!

Direktno nasuprot ulaznih vrata, nalazilo se nekoliko slika naslonjenih na zid. Prva po redu, jasno vid-

Hiva sa mesta gde je Holidej stajao, predstavljala je četvoricu okupljenih oko stola za rulet, očigledno jednog od stolova u Brakenovom kazinu. Slika je bila rad u ulju vrhunskog kvaliteta. Ličnosti, lica i celokupan izgled bili su tipični za granične oblasti Dalekog zapada. Jedna od tih ličnosti zaokupila je Holidejevu pažnju.

Laganim korakom on je ušao unutra i povukao vrata koja su se zatvorila za njim. Prišao je velikom platnu i instinktivno pružio ruku da dotakne sliku ali ga je Tali opomenuo.

— Ne bih vam savetovao da je dirate. Još nije suva.

— Ako je boja još sveža — tiho je rekao Dok osećajući da mu puls ubrzano kuca — onda sa razlogom mogu da pretpostavim da ste sliku tek nedavno završili.

— Pre tri noći u Brakenovoj kockarnici — potvrdio je Tali klamanjem glave. Zagledao se u proizvod svojih ruku i osmehnuo se ednim krajem usana. — Mnogo dugo sam ovim kokcarima. Bili su vrlo strpljivi, imali su puno razumevanja. No, nisu ni morali dugo da stoje. Ja vrlo brzo radim kad slikam čovekolike životinje.

— Onaj čovek najdalje u pozadini slike — zapitao je Dok. — Zar se nije bunio što ga crtate?

Tali je pogledao grupu i počeo da prebira po sećanju. Čovek povučen u dubinu slike, malo izdvojen od ostalih, bio je plavokos, mršav čovek, upadljivo drečavo obučen. U kravati je nosio iglu sa bisernom glavom.

— Ah, ovaj čovek mislite? Kako da vam kažem, on uopšte nije bio na slici u prvom momentu.

— Ali, sada jeste — podsetio ga je Holidej nestrpljivo. — Hoćete li da mi objasnite šta ste hteli da ka-

žete, Tali? Taj čovek mi je vrlo važan.

— Važan? Je li to neki vaš poznanik?

— Ne, nije, nisam imao priliku da ga upoznam i sve što o njegovom izgledu znam to je iz opisa koji sam dobio. Ali, ovakav kakav je, kao da je svaka crta povučena perom zapisnika o istrazi — nastavio je Dok Holidej. — I ne zaboravite da sam razgovarao sa svedocima. — Pogledao je Talija s očekivanjem. — Kako vam se to čini? Šta možete da mi kažete o njemu... i kako se taj čovek našao na ovoj slici? Ako je to čovek koga gonim, onda on sigurno nije znao da ga slikate, verujte mi.

— Čovek koga gonite? — nabrao je čelo Tali — Jeste li vi policajac ili tako nešto?

— Ne, nemam veze sa policijom, ja toga čoveka gonim po privatnoj liniji... — Holidej je zatim kratko izložio razloge zašto traga za tim kockarom odevenim u odelo drečavih boja, kockarom koji voli brendi, ima sklonosti ka bisernom nakitu i koji ne može da podnese da gubi. Završio je rečima. — Razmislite dobro, Tali — naglasio je svaku reč — pokušajte da se svega setite.

— Setiti se neće biti ni najmanje teško — uverio ga je Tali. U međuvremenu, bio je nasuo dve noveličke čaše viskija, a u svoju je dodao i malo vode. Zatim je svom gostu rukom dao znak da sedne. Dok je prihvatio viski i ponudenu stolicu. — Ako bih, na primer, hteo da naslikam vaš lik, ja to ne bih morao da učinim odmah iz ovih stopa. Mogao bih da vas naslikam i dosta dana posle vašeg odlaska iz Bernet Džankšena. I, verujte mi, vaš lik bi još uvek bio vrlo pogođen.

— To je redak talenat — priznao je Dok.

— Što se tiče kockara u pozadini ove grupe... — Tali se ponovo zagledao u sliku — dodao sam ga kasnije po sećanju. U prvom momentu nameravao sam da naslikam trio, ovu trojicu okupljenu oko ruleta, ali mi je izgledalo da kompoziciji nešto nedostaje.

— I tako ste dodali četvrtu ličnost — Holidej je nabrao obrve. — U redu, jasno mi je. Možete li se setiti gde ste ga prvi put videli?

— Lako — rekao je umetnik. — Bilo je to u Brakenovoj kockarnici dve noći pre toga. U stvari, kad sam ga ubacio u grupu, nisam morao da radim po sećanju. Dve noći pre toga, napravio sam na papiru skicu u olovci. Kada sam odlučio da dodam četvrtu ličnost, uzeo sam lik sa skice.

— On sigurno nije znao da ga neko crta — rekao je Holidej više kao tvrđenje nego kao pitanje.

— Uveren sam da nije znao — potvrdio je Tali.

— Jeste li imali neki poseban razlog što ste baš njega izabrali da skicirate?

— Ne. Uradio sam to ne znam ni sam zbog čega. — Tali se zagledao u sliku. — Možda samo zato što je izgledao tipičan primerak svoje vrste... Mada ne uvek...

— Kako to mislite? — Zainteresovao se Dok.

— Većina profesionalnih kockara očekuje da im se nekada može desiti da izgube u igri, zar ne? — Objasnio je Tali. — Oni to shvataju filozofski i kada povremeno izgube stotinu ili dvesta dolara, oni to prime mirno bez dizanja temperature. Ali, to nije bio slučaj s ovim čovekom.

— Ovaj se ljuti kad gubi — izustio je Dok zainteresovano.

— Gledao sam ga kad je pao u vatru kod bacanja kocke — potvrdio je Tali pokretom glave. — Možda je to i privuklo moju pažnju.

— Setili ste se i igle sa biserom? — zapitao je Holidej.

— Bez sumnje.

— Je li bio naoružan? — zapitao je Dok.

— Na prvi pogled ne. — Umetnik se znalački osmehnuo. — To jest na prvi pogled kada gleda običan čovek. Ali, moje mišljenje je da je imao revolver u futrolji pod pazuhom. To rade mnogi kockari. Ali, naravno, to vama ne treba da pričam.

Holidej je ispio svoje piće i odbio Talijev pokušaj da mu naspe još jednu čašu. Izvadio je tabakeru i odabrao jednu cigaru.

— Možete li se setiti još nečega u vezi s tim čovekom? — zapitao je.

— Ne — rekao je Tali. — Video sam ga samo tom jednom prilikom. — Pre pet dana — precizirao je Dok.

— U ponedeljak — potvrdio je Tali pokretom glave. Srknuo je još jednom iz čaše i zagledao se u Doka koji je pripalio cigaru. — Vi ste u vrlo teškom položaju. moj prijatelju. Ići od grada do grada i stalno ponavljati nečiji opis... To može biti uzaludno i može da rasrdi. Kažu da jedna slika vredi koliko hiljadu reči.

— Ako mislite ono što ja mislim... — počeo je Dok Holidej.

— Još jedan udarac čizmom Ajka Gejdža — rekao je Tali — mogao bi od mene napraviti beznadežan slučaj. Ja sam vam mnogo obavezan, mister Holideje i dobro mi je došla mogućnost da vam na neki način uzvratim za vašu dobrotu.

— Ukoliko vam to ne bi bilo te-

Ško... — rekao je Dok i nabrao obrve.

— Ni najmanje — uverio ga je Tali. — I neće ni trajati dugo. — Ispio je svoje piće i ustao. — Mislim da za vaše potrebe najviše odgovara crtež u tušu. Najjednostavniji crtež, samo crno belo. Ovde u Džankšnu nemamo baš dobro opremljenu štampaniju, ali, ako negde nađete na neku cinkografiju ili tiskarnicu...

— Mogao bih dati da mi se naprave kopije slike — klimnuo je glavom Holidej potvrđujući Taličevu ideju. — U redu, biću vam mnogo zahvalan.

Slikar je brzim, širokim pokretima napravio crtež glave čoveka koji je sada Holideju bio poznat samo po opisu utisnutom u njegovo pamćenje. Prenet na papir, plavokosi ubica sa slabošću prema odelu drečavih boja, bisernom nakitu i brendiju, izgledao je kao živ, i Holidej je bio iznenađen ali isto tako i obodren saznanjem da će mu tražanje sada biti olakšano.

— Tuš će se sasušiti za nekoliko minuta — završio je Tali i obrisao pero od tuša. Obuhvatio je pogledom Holideja i na licu mu se ukazao pečat sažaljenja. — Nameralate da ubijete tog čoveka. Naravno, život za život.

— On mora da odgovara za ono što je učinio — odgovorio je Holidej preko volje. — Ako odbije da se preda kad ga budem uhvatio... onda... biće ono što mora biti. Ako se pak, preda, predaću ga šerifu u San Marku i postaraću se da bude suđen za ubistvo. Pravda mora biti zadovoljena. — Sačekali su još malo da se tuš osuši. Kad mu je Tali pružio crtež, Dok ga je pažljivo savio, stavio ga u unutrašnji džep sakoa i ustao sa stolice. — Mnogo sam vam zahvalan, Tali.

— Šta sad nameravate da učinite? — zapitao je Tali. — Poći ćete kroz grad i pokazivati sliku... svim građanima?

— Već sam se raspitao kod šerifa — namršbio se Dok.

— Net Kroj i njegovi pomoćnici su dobri ljudi — konstatovao je Tali — ali, ne možemo očekivati od njih da budu u isto vreme svuda i na svakom mestu. Vaš čovek je mogao dojahati u grad, ostati nekoliko dana i posle toga otići, a da ga predstavnici zakona ne primete. A možda je ostao u gradu samo jednu noć. Mnogi posetioči dolaze u Džankšn i ostaju manje od dvadeset četiri sata.

— Ovaj je mogao doputovati vozom — promrmljao je Dok Holidej. — Da, mogao je i to.

— Da, to je moguće. I šta sad?

— Ništa, videću. Pa, da pođem — rekao je Dok i klimnuo glavom. — Hvala još jednom, Tali.

— Bilo mi je zadovoljstvo da vas upoznam — odvratio je slikar prateći ga prema vratima.

Holidej je izašao u mrak i još uvek pod uticajem razgovora sa slikarem zamišljeno pošao niz ulicu. Svetlost retkih svetiljki tu i тамо je probijala tamu, ali je grad inače bio obavljen krilima noći. Uobičajena večernja galama čula se iz saluna i kockarnica, a pojedinačno osvetljeni prozori kuća predskazivali su skori počinak. U trenutku kada je prolazio pored ugla sporedne ulice iz jednih vrata začuo se nečiji glas.

— Pssst! Mister Holidej!

Holidej je zastao i priljubio se u senku zida. Ruku je spustio na dršku revolvera. — Ko je to?

— Ja sam. Benito Espino.

Do đavola, pomislio je Dok. Mali lupez niče gde ga ne seješ. Otkuda

se samo našao ovde i kako ga je našao.

— Šta hoćeš? — zapitao je Dok prilazeći vratima, ali još uvek sa rukom na „koltu“.

Mali Meksikanac je izmilio iz dvratka i da ga nije dobro poznavao, Dok bi mogao pomisliti da veliki „sombbrero“ krije nekog drugog. — Senjor Holideje ne treba da brinete i da držite ruku na pištolju, jer je Benito njegov osvedočen prijatelj. To je senjor Holidej već iskusio.

— Da, da, iskusio sam. A šta sad hoćeš?

— Senjor Holidej je vrlo strog prema svom prijatelju Benitu, a to hladi njegovu vatrenu želju da mu pomogne. Ali, Benito nije zlopamtilo i opet će pomoći Holideju. Mog prijatelja čekaju u zasedi.

— Ko? Gde? — prenuo se Dok.

— U sledećoj ulici. Čekaju vas trojica tipova koje ste prebili u salunu.

— Video si to? Jesi li i ti bio tamo.

— Nego šta. Šta mislite odakle je doletela stolica na koju se Halet sapleo?

— To si, dakle, bio ti. Pa lepo, hvala ti na pomoći kao i na ovom upozorenju. A sada se sakrij, dok ja raščistim račune s onim nevaljalcima.

— A-a — odmahnuo je glavom Benito. — To što biste vi hteli bilo bi opasno. Benito će vam pokazati bolji put. Pođite za mnom.

Hodajući na prstima, poguren i glave uvučene u ramena Benito je, praćen Holidejem, pošao dvadesetak metara niz sporednu ulicu a onda je šunjajući se prešao preko jednog dvorišta i došao do ograde koja je dvorište delila od susednog dvorišta koje je izbijalo na susednu ulicu. Tu je zastao, i Holideju

pokazao prstom na jednu siluetu u senci malog kržljivog drveta.

Holidej je klimnuo glavom i počeo da se privlači silueti. Nečujno kao Apač, prešao je desetak metara, i kada se nalazio na dva metra daleko iza oblaka je izašao mesec i obasjao okruglo Gejdžovo lice. Jedan skok, zamah revolverom i grdosija se uz bolan uzdah srušio na zemlju.

Benito je priskočio i pokazao prstom na drugu stranu ulice. — Halet i Bun su tamo u onoj napuštenoj zgradi. Pokazaću vam put do tamo. — Uzeo je Doka za ruku i poveo ga nazad, a onda pošavši pedesetak metara niže prešao ulicu. Zatim ga je poveo preko nekih stepenica i terase da bi se spustili pred jedna vrata zatvorena daskama. Ali, vrata su bila otvorena, i Benito ih je lako odškrinuo i ušao unutra, praćen Holidejem. Sa prstom na usnama. Benito ga je doveo do drugih vrata i pokazao mu prema mračnoj sobi u kojoj se kroz razbijene prozore probijali mesečina. Na oba prozora, u klečećem položaju, sa revolverom u ruci, vrebali su Halet i Bun. Klopka je bila spremna.

Holidej se zamislio šta da radi. Nije ih mogao izbaciti iz stroja kao Gejdža. Morao je, znači, pribeći drugom metodu. U svakom ratu iznenađenje je polovina uspeha. pomislio je i uhvativši busiju iza zida, opalio hitac u pod između dvojice busijaša.

— Dole oružje! Da se niste makli!

Halet i Bun su se okrenuli i zastali zaslepljeni plamenom svetlošću hica. Nisu imali kuda, jer su prozori bili zatvoreni za iskakanje, a drugog izlaza iz odaje nije bilo. Iako je u odaji vladala tama bili su svesni da su u odnosu na zaklonjenog neprijatelja u nepovoljnom po-

ložaju. Najpre jedan, a zatim i drugi, pustili su da im revolveri padnu iz ruke.

— Napred, na ulicu! — Naredio im je Dok i kada su busijaši poslušali, on ih je izveo iz napuštenog magacina i pod pretnjom revolverom doterao do ograde dvorišta, gde je ispod krčljivog drveta još ležao onesvešćen Gejdz.

— Slušajte vas dvojica, večeras ste prevršili meru i znajte da sledeći put neću biti blag. — Kada su Halet i Bun zaustili da se pravdaju, on ih je presekao. — Dosta! Neću da slušam glupe izgovore. Čekali ste me u zasedi i zaslužili ste da dobijete metak. To ćete i dobiti... sledeći put! A sada, uzmite ovog vašeg pajtaša i gubite se.

Dvojica grdosija su s mukom podigli trećeg i udaljili se gundajući i dalje, da ih Holidej nepravilno sumnjiči. Kada su njihovi glasovi zamrli iza ugla, Dok se obratio Benitu. — A ti, kuda ćeš ti?

— Senjor Holidej se šali — osmehnuo se Meksikanac krnjavim zubima. — Zar još nije zaključio da su naše sudbine čvrsto povezane.

— Šta hoćeš time da kažeš?

— Tamo gde ide senjor Holidej ide i Benito. — Meksikanac je iskrivio lice u osmeh. — Miš ponekad može pomoći lavu, senjor Holideje.

Holidej ga je pogledao i zamislio se. Meksikanac mu je toga dana dva puta pomogao i to mu nije mogao zaboraviti. Ako baš želi, neka mu se pridruži za neko vreme, taj dodatni finansijski izdatak će moći da podnese. Osmehnuo se i dodao. — O'kej mali, ali, bez džeparjenja dok si sa mnom.

Benito je zakolutao očima i napravio žalosno lice. — Jadni Beni-

to je džeparario samo kada je u nuždi.

— Dobro — rekao je Holidej odobrovoljen. — A sada, idemo do železničke stanice da se nešto raspitam.

— O onom ubici... Dženeru.

— Da. Srećom za mene, sada imam njegovu sliku.

Na železničkoj stanici, sreća je i dalje pratila Holideja. Službenik koji je izdavao karte pažljivo je osmotrio portret i pošto je zahvaljujući Talijevom neuporedivom talentu portret odgovarao originalu, on je zapitao.

— Kakva je boja njegovih očiju? Da nisu nekim slučajem plave? Svetloplave? — Holidej je strpljivo klimnuo glavom nastojeći da sačuva strpljenje. — Pa da, mislim da bi to mogao biti isti čovek.

Holidej je izvadio novčanik iz džepa, izvukao novčanicu od pet dolara i proturio je ispod rešetaka.

— Razmislite, prisetite se — insistirao je Dok.

Posle mnogo trljanja brade i češkanja čelave glave, činovnik se setio svih detalja o svom kontaktu sa čovekom sa slike... posle čega je brzo smotao novčanicu rukom i strpao je u džep.

— To je bilo u utorak ujutru, rano. Da, vrlo rano... znam zato što je kupio kartu za voz koji putuje na sever, a taj voz polazi odevde u pet i četrdeset pet.

— A do kog mesta je kupio kartu? — zapitao je Dok.

— Do Moreda — odgovorio je službenik. — Uzeo je kartu samo u jednom pravcu, znate? Hteo je da putuje u Moredo što me ne čudi. U ovo doba godine mnogo ovakvih tipova putuje u Moredo. Znae već kakvi su ljudi kad se negde očekuje neko slavlje. Svi hrle tamo, svi se nadaju nečemu, neko zabavi,

nekoj profitu. Za kockare i džeparoše proslave su pravi rudnik zlata. — Lupnuo je nekoliko puta vrhom kažiprsta po portretu. — On je kockar, i sigurno će sutra biti u Moredu. To se događa svake godine.

— Šta se događa svake godine? — zapitao je Dok.

— Pa proslava — objasnio mu je činovnik. — Proslavlja se dan osnivanja grada Moreda. Veni skup, znate? Nešto kao oblasni sajam. A sutra uveče u gradskoj većnici je igranka na v.sokoj nozi.

— Moredo... — ponovio je Holidej ime grada zamišljeno. — To je veliki grad na severu, rekoste?

— Mnogo veći nego Bernet Džankšn — potvrdio je činovnik ne bez surevnjivosti.

— Ako odmah pojašemo... — počeo je Dok.

— Nećete stići u Moredo ni tako brzo ni tako lako kao kad biste pošli vozom. — Obavestio ga je službenik. — Sledeći voz prema severu polazi s ove stanice sutra ujutru u pet i četrdeset pet, i stiže u Moredo nešto posle podneva. Ima sasvim dovoljno vremena za slavlje. To je razlog što ste danas u gradu videli mnogo Meksikanaca stočara. Oni večeras ostaju ovde da prenoće, a sutra ujutro hvataju voz za Moredo. Svake godine se ponavlja isto.

— Jesu li sva mesta u vozu rasprodana? — zapitao je Dok.

— Jesu — potvrdio je glavom činovnik — ali, biće dosta mesta u furgonu za prtljag. Konduktar je Tobí Džentrou, jedan siromašan ali dobar i ljubazan čovek. Samo, može se desiti da u vagonu bude i neki konj. Ali, to vam neće smetati?

— Ne — klimnuo je Dok glavom — i mi imamo kljuse.

— U redu, smestiću vas tamo, mister.

— Dobro, bićemo tu u pet i tri-

deset — izjavio je Holidej. — Pazite da kljusad budu dobro vezana u boksove.

— Bez brige. Uostalom, proverićete i sami.

Pošto je kupio karte, Holidej je izašao iz stanice praćen kratkonogom senkom. Skica čoveka za koga je verovao da je ubica Krisa Kertona savijena je i vraćena u džep. Na licu mu se ogledala ozbiljnost, ali je u srcu osećao poostrek novog poleta. Ovo bi mogao biti kraj njegovog traganja. Sutra poslepodne možda će se suočiti sa ubicom svog prijatelja.

— Amigo Džone — zaustio je Benito bojažljivo — šta ćemo u međuvremenu?

Dok se trgao iz razmišljanja.

— U međuvremenu?

— Zar nećemo nešto pojesti i malo odspavati? — zapitao je Meksikanac. — Moj siroti kapetan Kortež jeste magarac, ali i on zaslužuje smeštaj u nekoj štali. — Dodao je vatreno. — Kapetan Kortež voli dobro seno.

— Kapetan Kortež je glupi izujedani magarac, skoro isto toliko lenj kao i nevaljalac koji ga jaše.

— Onda da nađemo neku štalu, ne?

— Da, hoćemo — složio se Dok. — I neki hotel za nas.

Kasno uveče, našli su u jednoj štali u gornjem delu grada smeštaj za magarca koga je njegov vetropirasti gazda zvao zvučnim imenom Kapetan Kortež. Ali, kada su pokušali da za sebe iznajme sobu za jednu noć, otkrili su da su svi hoteli puni; morali su s toga da se smeste u jednoj neuglednoj sobi nekog pansiona u jednoj izduženoj prizemnoj zgradi na uglu Glavne ulice i Kale Hernando. Holidej je više voleo da je mogao dobiti dve

jednokrevetne sobe, ali, takvih nije bilo.

Bilo je skoro deset časova kada je Dok odlučio da bi večernje časove tog petka mogao provesti u salunu koji se zvao „Sandalova ruža”. Vlasnik je bio polu Meksikanac polu Amerikanac, dovoljno bistar da ne bi podvajivao svojim gostima. Građani i kauboji iz okoline imali su običaj da svakog delioca-krupijea koga bi uhvatili da vara na kartama uvaljaju golog u katran i perje. To je važno i za sve druge kockarnice u Bernet Džankšnu; posetilac je mogao izgubiti samo zato što nije poznavao igru ili što ga je služila zla sreća.

U „Sandalovoj ruži” Dok je našao sve što ga je interesovalo za sledećih nekoliko časova: hranu, piće i kocku. Pošto je zadovoljio apetit, seo je za jedan sto gde se igrao poker. Naručio je Benitu obilnu večeru, i upozorio ga da se kloni nepritika.

— Ne džepari dos si sa mnom u ovom gradu — opomenuo ga je. — Ako se uvališ u nešto, kunem ti se da neću gubiti vreme da te vadin. Namećam da se sutra ujutru rano ukrcam na voz za Moredo, bez obzira šta se s tobom bude desilo.

— Žalosti me — uzdahnio je mali Meksikanac — da mi nikako ne veruješ ti, moj dragi i blizak prijatelj.

Oko pola jedanaest, već je bio umoran od posmatranja igre mada je Holidej stalno dobijao. No, u tom trenutku, najružnijem malom lupežu koji je ikada prešao granicu Meksika, ukazala se mogućnost za drugu vrstu zabave. Njegovu pažnju privukla je crnokosa mlada žena njegove narodnosti, lepo građena zabavljačica koja je izgovarajući se glavoboljom dobila dozvolu

gazde da ode na spavanje. Kada je izašla iz saluna, Benito je pošao za njom.

III

Trospratno zdanje u kome je zabavljačica stanovala nije čak imalo ni svoje posebno ime. Nalazilo se neposredno preko puta trespratne impozantne kuće Osborn, u kojoj su se hranili samo najimućniji i najugledniji putnici i koja se ponosila stepeništem zasitrim tepisima, kelnerima obučenim u bele livreje, ober kelnerima dovedenim neposredno iz dalekog Los Anđelosa i jelovnikom sračunatim na to da zadovolji ukus najsuptilnijih gurmmana, bilo da je u pitanju Amerikanac ili Meksikanac.

Benito je svesno zanemario Osbornovu kuću i usredsredio pažnju na zgradu u kojoj je nestala salunska zabavljačica. Nekoliko trenutaka, možda najviše minut kasnije, na najvišem spratu jedan prozor je osvetiila svetlost upaljene lampe. To je svakako, uveravao je sebe, morala biti soba u kojoj je stanovala njegova voljena. Prozor sobe gledao je u sporednu ulicu. To je bilo vrlo povoljno, hrabrio je sebe Benito. Na toj strani, nalazile su se požarne stepenice koje su vodile sve do njenog balkona. Karamba! To je bila još veća i neočekivana pogodnost! Zauzeće položaj na balkonu drugog sprata i sve dok ona ne popusti pevače joj pesme o ljubavi, o onome što je njegovom srcu u tom momentu bilo najbliže i najjednostavnije.

On se popeo do balkona na drugom spratu, skinuo sa ramena gitaru, naštimao je i odsviravši nekoliko uvodnih tonova počeo da peva. U jednu popularnu meksikan-

sku ljubavnu pesmu uneo je najveću moguću iskrenost, svu osećajnost za koju je bio sposoban. Ta pesma, laskao je sebi dok je pevao, bila je proizvod najveće, vrhunske umetnosti, koja bi u svakoj dvorani sa gledaocima zaslužila mnogo aplauza i koja bi tako izvedena bila u stanju da omekša srca svih žena na svetu. I salunska zabavljačica iz saluna „Sandalova ruža“ bila je duboko dirnuta... ali, na sasvim drugi način nego što se Benito nadao.

Ona je otvorila prozor, isturila napolje glavu i ramena, i na maternjem jeziku kojim je i Benito odlično viđao, njim dvoje su izmenjali pitanja i odgovore.

— Ko je tamo dole?

— Ja, lepotice moja. Ja sam tu, Benito Espino, i...

— Došao si na pogrešno mesto. Dobri doktor Guantero živi u donjem delu grada... u poslednjoj kući sa leve strane u ulici San Hoze.

— Ali, ja ne tražim doktora!

— Jadni čoveče... ti svakako ipak tražiš doktora. Zar te ništa ne boli?

— Boli? Mene? Ne.

— Ne? Onda ništa ne razumem. Ako te ništa ne boli zašto onda jaučeš? Zašto onda plačeš kao da si na samrti?

Benito je bio preneražen, ali samo za trenutak.

— Ja ne jaučem voljena moja. Ja pevam... Ako se osećam kao da sam na samrti, to je onda smrt koja mi pretila zbog neuzvraćene ljubavi. — Devojka je dugo vremena ostala nema, i Benito je čestitao sebi što je uspeo da na nju ostavi dubok utisak o svojoj rečitosti. Pročistio je grlo, otpevao još dve pesme na ljubavnu temu, a onda joj uputio pitanje puno žud-

nog iščekivanja. — Da li da dođem do tebe sada, šta kažeš? Hoćeš li mi ostaviti otvoren prozor?

Žena kojoj je pevao još više se nagla kroz prozor zureći prema zakukuljenoj silueti na donjem balkonu, jedva vidljivoj pri slaboj svetlosti i od senke požarnih stepenica.

— Pogledaj ovamo i pokaži mi lice — zatražila je.

Benito je kresnuo šibicu i digao je sebi iznad glave, upravo ispred lica koje je okrenuo naviše, tako da bi omogućio obožavanoj ženi da dobro osmotri njegove široko razmaknute oči, brkove koji su mlitavo visili pored usta i krnjave zube ispod upola otvorenih usana. Njena reakcija na ono što je videla bila je trenutna, i nije ostavljala nikakvog mesta sumnji šta je njen utisak o onome što je videla.

— Aji, karamba! — zavapila je glasno, i zatim munjevito uvukla glavu i ramena i uz zveket stakla zatvorila prozoro i spustila zasun.

Nepokoleban njenim bekstvom, Benito je i dalje nastavio svoje pevanje. On je to sve smatrao malom taktičkom igrom koju žene često puta znaju da igraju, pre nego što pokleknju pred obožavaocem. Tako znači i ova mala golubica htela je da kod svoga pevača stvori utisak kako je nije lako dobiti? Dobro, nije važno što će morati više da se potruži. Uskoro će golubica omekšati i popustiti. Ko bi mogao odolieti pesmi koju peva jedan tako neodoljivi adventurero kao što je Benito?

Mali Meksikanac je nastavio da peva sa mnogo vatrenosti, a prozor njegove golubice i dalje je ostao zatvoren; sem toga, svetlost u sobi uskoro se ugasila što je moglo da znači da je lepa zabavljačica uprkos njenoj vatrenosti hladno

zaspala. Ali, njegovi pevački napori nisu ostali nezapaženi i potcenjeni. Negde ispod balkona Benito je čuo da su se neka vrata otvorila. Začuo se nečiji glas koji se očigledno obraćao njemu, i taj glas pripadao je ženi, a zvučao je željno, bez daha, očajnički željno.

— Ovde sam. Čula sam te kako mi pevaš... i sada evo sada sam spremna. Dođi... dođi dragane moj!

Benito je pogledao dole i zažmorio da bi bolje video i da nije posedovao dugo i provereno iskustvo kao ljubavnik udvarač i pevač serenada, verovatno da bi se onesvestio od užasa. Iz jednih vrata u prizemlju zgrade, izašla je jedna od najkrupnijih žena koje je ikada u životu video, i pošto ga je pretihodno pozvala da dođe, počela da se penje uz požarne stepenice koje su pod njenom značajnom težinom lako mogle popustiti i srušiti se zajedno sa svojim teretom. Ta nova osoba koja se neočekivano pojavila bila je jedna gromadna Meksikanka neodređenog doba starosti, a što je najvažnije, činilo se da dobar deo njenog korpulentnog tela uopšte nije bio salo; pre bi se moglo reći da su to bile mišice, i da je žena koja se približavala Benitu bila neki čovekoliki primerak medvedeg soja.

— Senjora... — zaustio je Benito.

— Senjorita — popravila ga je žena sa koketnim geganjem ramenima. — Ali, ne zadugo. moj lepotane, ne zadugo. Uskoro ću biti senjora.

— Ali, ja nisam pevao vama! — protestovao je Benito.

— Sve je u redu — tešila ga je ona. — Preda mnom ne moraš da se stidiš. Vidiš, ja idem već k tebi...

Gromadna senjorita nije samo rekla, već je s reči prešla na delo. Počela je da se penje uz stepenice. Ukrućen od straha, Benito je poželeo da pobjegne, ali za bekstvo je postojao samo jedan pravac... nagore.

Ne obazirući se na opasnost, popeo se na ogradu balkona i oprezno zauzeo položaj za skok, dok se gromadna žena kotrljala dahćući uz stepenice. Skupivši svu snagu, savio je kolena i skočio uvis, i rukama se uhvatio za ivicu krova. Nekoliko trenutaka koji su mu se učinili dugi kao večnost, visio je nad ponorom, a onda je uz mnogo napora uspeo da se izvuče na ravan krov. Sa najvišeg spratnog balkona gromadna senjorita je bezuspešno pokušala da ga dozove da siđe dole. Počela je da mu laska i da mu se ulaguje. Nada joj je to dosadilo, prešla je na pretnje, i u bezbednosti krova Benito je zaključio da je njeno ulagivanje čak strašnije nego njene pretnje.

Odlučio je da se ne predaje. Pre ili kasnije, senjorita će morati da se odrekne svog lova. Tek tada, kada je više ne bude na vidiku, usudiće se da siđe sa bezbedne visine krova.

*

Otrilike u to isto vreme jedan od najbogatijih Meksikanskih stočarskih barona južno od granice sa Meksikom, bio je zauzet vatrenim raspravljanjem sa svojom kćerkom. Ime tog uglednog rančerosa bilo je don Dijego Kastaldez. Bio je to mršav čovek sede kose i dosta privlačan za svoje godine, po izgledu izraziti aristokrata čistog kastilijanskog porekla. Njegova kći Marija bila je sićušne građe, ali do svakog

santimetra oličenje ženstvenosti. Duga crna kosa koja se u talasima spuštala na ramena lelujala se levo i desno, dok je ona hodajući žustro po odaji izmenjivala opore i reske rečenice sa svojim ocem.

Od njene lepote posmatraču je zastajao dah, njeni postupci su bili nepredvidivi, a njen temperament nije podnosio nikakvo protivurečenje. Na sebi je imala večernju haljinu od bele svile, razgovor koji je vodila s ocem dešavao se u njenoj sobi, a njen otac je bio odeven u najluksuznije odelo koje se moglo videti u kući Osborn. Preko večernje haljine bio joj je privezan tanak pojas od svilenog gajtana, vezan napred u mašnu, što je naglašavalo njen neuobičajeno vitak struk i priyatno za oko zaobljene devojačke grudi.

— Stju...? — Ponovila je jedno ime namerno zaplićući jezikom, kada je zastala sa šakama oslonjenim na kukove i besno pogledala svog oca. — Stju? Zar je to ime za jednog čoveka? Ha! Zar gringosi ne nazivaju tako jednu posebnu vrstu jela koje se sprema u loncu... špikovano meso skuvano u vodi?

— Jeste, tako oni kažu za jelo, ali, Stju je isto tako skraćenica za Stjuart — odgovorio je njen otac. — Stjuart Šarki... To je jedan fini kabalero, sin mog dragog prijatelja...

— Jedan fini kabalero, ha! — nasmejala se prezrivo i glasno. — On je jedna debela svinja!

— Moraš da pokažeš više poštovanja — predočio joj je otac — kada govoriš o čoveku koji će ti biti muž.

— Nikada ja neću biti žena tog Stjuarta Šarkija! — odgovorila je.

— To je davno uređeno — ukazao je don Dijego dižući čelo.

— Uređeno sa tvoje strane —

durnula se devojka. — I od strane oca tog volovskog Amerikanca. Od strane njegove majke one debele...!

— Neka ti svi sveci oprostite, kćeri! — zavapio je starac Zar da takve reči izgovori devojka krvi Kastaldez od Cihuahuel!

— Ah, zaboravljaš jedno — nastavila je da ga muči devojka — ja nisam čista krv Kastaldez. — Ponosno je digla ramena i lupila se rukom po grudima. — Ja sam delimično Irkinja, zahvaljujući mojoj majci.

— Neka joj nebo da da počiva u miru — uzdahnio je Meksikanac.

— Ali, za tebe neće biti mira oče, ako budeš pokušao da me prinудиš na to venčanje — zaklela se Marija. — Postaraću se da ti zagorčam život, da požališ što si se ikada rodio... to ti obećavam.

— Ti si krv Kastaldez — podsetio je otac ozbiljnog lica — i sledićeš tradiciju naše kuće i naše porodice. Deca treba da slučaju svog oca.

— Ja više nisam dete! — planula je.

— Tebi je tek devetnaest godina, Marija. Suviše si mlada da bi bila mudra.

— Ah, a nisam suviše mlada da me gurneš u brak s tim debelim gringom. Za to sam dovoljno odrasla?

— Kad budeš udata, naučićeš da voliš sina mog dragog prijatelja don Artura Šarkija.

— To je ludost oče. Može li žena da nauči da voli zmiju, insekta ili svinju. Kako onda mogu naučiti da volim tog... tog trapavog, gadnog sina...?

Don Dijego Kastaldez imao je dosta razloga, ili je on bar tako vero-vao, da svoju jedinu kćer uda za sina Arta Šarkija, bogatog rančera iz oblasti Moredo. Šarkijevo je bogat-

stvo poticalo je i zasnivalo se na govedima, i on je kontrolisao veliki deo pašnjaka severno od granice koja je delila pokrajine Burnet i Moreño. I don Dijego je takođe svoje bogatstvo zasnivao na stoci. On je opet sa svoje strane posedovao veliki deo pašnjaka južno od granične linije, veliki deo i za pojmove običnog čoveka i apsolutno veliku površinu, ali po mišljenju don Dijega još uvek nedovoljno veliku za njegove ciljeve. Njegova krda su brojčano rasla. Njemu je bilo potrebno da svoju stoku prihranjuje na pašnjacima drugih rančeva, a koji je bolji način postojao za postizanje tog cilja od udruživanja dve velike familije i dva velika imanja. Šarkijevi su imali samo jednog sina. Don Dijego imao je samo jednu kćer. Šta je moglo biti prostije? Šarkijevi su radosno prihvatili tu deju. Isto tako njihov debeljuškasti sin. To je bio slučaj i sa don Dijegom. Činilo se da se ideja ne sviđa jedino uvaženoj mladi.

— Ja ću se ubiti! — grinnula je. — Nikada neću dopustiti tom masnom gringu ni da me takne!

— Ne smeš pomišljati na samoubistvo, kćeri moja — uveravao je blago otac. — Samoubistvo ne odgovara duhu naše porodice, naša tradicija mu se protivi. Ti si tvrdoglava kao i tvoja svetica mati, ali ipak, ima u tvojim venama mnogo krvi Kartaldeza. — Okrenuo se, čvrstim korakom prišao vratima spavaće sobe i zaključao ih. A onda, osmehujući se pobedonosno i praćen njenim ljutitim očima, prišao je prozoru i zatvorio ga. Propustio je da zatvori kapke, ali je zato ceremonijalno zatvorio bravu prozora. — Tako. — Klimnuo je zadovoljno glavom. — Ne možeš izaći kroz prozor, jer nema balkona i...

— Mogu lako da otvorim prozor — rekla je bez daha.

— Nesumnjivo da možeš — složio se. — Ali, da li ćeš imati hrabrosti da se penješ? Da se penješ kuda, Marija? Nema balkona, nema stepenica do zemlje... ne možeš sići sem ako skočiš. A ova soba je visoko iznad ulice. Čak i ako od pada ne bi poginula, sasvim je sigurno da bi pretrpela ozbiljnije povrede. Možda bi slomila nogu... a možda bi povredila i unakazila tvoje divno lice... a zar to ne bi bila tragedija.

— Ti od mene praviš zatvoreni-ka! — optužila ga je.

— Ti si me naterala na to — odgovorio je don Dijego na njenu optužbu, prilazeći vratima spavaće sobe i okrećući ključ. — Moram biti siguran kćeri moja, sasvim siguran da ćemo zajedno otputovati u Moreño na proslavu i svečano objavljivanje tvoje veridbe sa sinom don Artura. Mama Perona će te na vreme probuditi za doručak, pre nego što odemo na železničku stanicu da se ukrcao na voz. — Otvorio je vrata i za trenutak zastao držeći rukom kvaku. — Mnoge kćeri bi bile zahvalne svom ocu za ovakvu brigu o njihovoj budućnosti, i za izbor finog i časnog supruga.

— Moju budućnost? — Viknula je devojka izazovno. — Bolje bi bilo da si rekao za budućnost bogatstva porodice Kastaldez. Tebi su potrebne trava i voda koju poseduju ti Šarkijevi, i ja sam cena koju nameravaš da platiš.

— Diskusija je završena, kćeri — rekao je mršteći se don Dijego.

Rekavši to, Meksikanac je izašao, zatvorio vrata za sobom i ponovo ih zaključao, zatvarajući joj tako jedini put za bekstvo. Pred zaključanim vratima, devojka je zacvilela.

— Skratiti život toj debeloj svinj... tom Stjuartu... rasporeći mu želudac...

Pun minut ili možda više, sipala je pretnje prema zatvorenim vratima koja su njenu sobu delila od prostorije u kojoj je spavao njen otac, ali, bez ikakvog uspeha. Nije postigla ništa drugo, sem što je viškom oderala grlo i promukla, ali, na neki način morala je sebi dati oduška. Nikada do tog trenutka nije bila toliko uzrujana. Činilo joj se da od sudbine koja joj je namenjena ne može izaći.

Beznadežna situacija. Iz nje za devojku nije bilo nikakvog načina da se izvuče. Jedini put kojim se moglo izaći bio je prozor. Otključati, zapravo odbraviti prozor ne bi bilo nikakav problem, ali, kako stići do ulice? Ne, položaj je zaista bio beznadežan. Dotrčala je do kreveta i bacila se na njega licem okrenutim jastuku, da razmisli, da u mislima bludi daleko iz svog zatvora, ali ne da plače. Ni jednu jedinu devojačku suzu neće pustiti Marija Kastaldez; bila je ona napravljena od tvrdog materijala.

Zaneta svojim brigama, Marija je zaboravila da prituli svetlost lampe. Oda je bila blistavo osvetljena, tako da su pojedini detalji bili lako vidljivi nesrećnom beguncu koji je utočište potražio na krovu zgrade sa suprotne strane ulice imponentnog hotela.

Benito Espino je imao neobično oštar pogled, naročito kada je bilo potrebno uočiti detalje na odelu, a posebno malo odškrinuti otvor džepa koji je nešto dublje skrivao svežanj banknota, novčanik, ili bocu tekile, ako je džep bio dublji kao kod Meksikanskih peona. Pogled mu je bio još oštiji ako je trebalo zapaziti prsten na ruci, ogrlicu na vitkom vratu, minđuše na lepom li-

cu ili svetlucanje dragulja u škripci na stolu. U ovom slučaju to poslednje, nakit, neodoljivo je privuklo njegovu pažnju; nije bio načisto s tim da li u sobi ima nekoga. Opušten na krovu susednog zdanja, u očekivanju da se debela žena razočarana njegovim odbijanjem u očajanju vrati u svoju sobu, on je u dokolici pogledom počeo da pretražuje osvetljene prozore na hotelu Osborn.

U ovom trenutku, posle nekoliko minuta šaranja pogledom, interesovao ga je samo jedan prozor. Tačnije rečeno, njegov interes bio je usredsređen na ono što je mogao da vidi s unutrašnje strane prozora. To je bio jedan sto za toaletu na kome su se nalazile razne stvarčice koje su po upotrebi i broju nagoveštavale da u toj sobi stanuje ženska osoba. Četka za kosu i češalj, nekoliko pantljika za kosu, male bočice parfema, teglice sa pomadama i raznim kozmetičkim sredstvima. I ono što je Benito u tom trenutku najviše interesovalo. Na toaletnom stolu nalazila se jedna kutija za nakit, mala ali dobro napunjena. Tačnije rečeno, prepunjena. Poklopac kutije bio je otvoren, i u njoj su se videli jedna blistava ogrlica, narukvice, broševi, minđuše i tome slično.

— Neprocenjivo bogatstvo — šapnuo je poluglasno Benito. — Svaki komad je neprocenjivo bogatstvo, Ah, Benito ovo je noć tvog života. Došao te tvoj čas koji si toliko dugo čekao, i nećeš biti toliko glup da taj čas ne iskoristiš. Sreća se čoveku samo jednom u životu nasmeši.

Kada bi u svojoj nastranosti da prigrabi tuđe nalisto na trag nekog velikog dobitka, mali Benito je bio sposoban i spreman na beskrajno strpljenje. Čekao je na krovu punih trideset minuta. Kada je to vre-

me proteklo, njegova grandiozna goniteljka napustila je lov za svojim udvaračem, i vratila se u svoju sobu. Dok je silazio niz požarne stepenice, Benito je ipak koliko je više mogao nastojao da pravi što manju buku; nikako nije želeo da rizikuje da je ponovo privuče. Gitaru je držao zabačenu na leđima; u ruci je držao cipele i kretao se tiho kao mačka.

Pošto je u sporednoj aleji ponovo obukao čizme, Benito se uputio u glavnu ulicu i digao pogled do onog toliko interesantnog prozora. Taj prozor sada više nije bio osvetljen. Utoliko bolje. To je značilo da je onaj ko se u sobi nalazi verovatno zaspao. Ali, tu je iskršavao drugi problem. Kako ući silom unutra, jer u sobu svakako nije mogao ući kao hotelski gost? Kao prvo: sigurno, morao je ući kroz prozor. Pogledao je bolje da li ispod prozora postoji balkon. Ne. Dobro, možda je to još i najbolje, pomislio je. Biće manje uočljivo, postojeće manja opasnost da privuče pažnju nekog zakasnelog prolaznika, ako se do tog prozora spusti pomoću konopca privezanog za neku čvrstu tačku na hotelskom krovu. Ah, sa! To je ono što mu je trebalo. Sa krovovima je te večeri već imao dovoljno iskustva i bio mu je potreban samo jedan dovoljno jak i dugačak konopac.

Pribaviti konopac u stočarskom gradu uopšte nije predstavljalo nikakav problem. Jednostavno je u prolazu digao jedan laso sa sedla nekog konja vezanog za privezište, što je učinio prelazeći preko ulice, kada se uputio u sporednu ulicu pored hotela Osborna.

Popevši se uz požarne stepenice došao je do vrha i počeo da puzi po krovu sasvim blizu uz ivicu prema ulici, gde je naišao na jedan

čvrst metalni stub koji je pridržavao jedan krovni ukras. Donativši se za njega, prodrmao ga je koliko god je mogao. Učinio mu se da je stubić više nego dovoljno jak da izdrži njegovu težinu. Odlično! Privezao je jedan kraj lasa za stubić, obavio ga oko njega nekoliko puta, a onda drugi kraj spustio niz fasadu. Kraćak pogled bio mu je dovoljan da se uveri da kraj konopca visi tačno ispred željenog prozora. Karamba! Ovo će biti skoro suviše lako!

Prebacivši se preko ivice krova, spustio se na rukama do zaključanog prozora, stao nogama na ispast i levu ruku provukao kroz omču, da bi bio sigurniji. Iz džepa je izvadio perorez, i kada je u ruci osetio hladan metalni predmet, bio je sasvim siguran, čak previše siguran i uveren da mu je uspeh osiguran. Otvoriti oštricom peroreza bravu na prozoru za iskusnog umetnika u krađi bila je dečaka igra. Vrativši nož u džep, provukao je vrhove prstiju ispod krila i ragastova i gurnuo ih napred. Prozor se otvorio nečujno.

Preko prozorskog podesta najpre su kliznula njegova stopala zatim noge, i provalnik se našao sedeći na prozorskom okviru i zureći u pravcu toaletnog stočića. Sreća mu je i dalje bila naklonjena. Na stočiću je još uvek video kutiju za nakit i dragulje u njoj. Cela soba bila je zamračena, i u mraku se primećivalo samo varničavo svetlucanje dijamanta, rubina, smaragda, srebra i zlata iz kutije za nakit.

Na vrhovima, prišao je do stočića ne pogledavši nijednom prema krevetu. Zanet svojim uspehom počeo je sasvim tiho da sadržaj kutije premešta u svoje džepove. A onda, kada je kutija bila već skoro potpuno prazna, zastao je kao zaleđen,

jer je osetio da ga je nešto tvrdo, hladno okruglo i metalno dodirnuo po vratu. Taj dodir bio je jeziv kao dodir aveti na groblju. Istovremeno mu se obratio i neki ženski glas. Obratio mu se na njegovom maternjem jeziku, ali je način izgovora i pravilnost izraza odavao osobu sa višim obrazovanjem.

— Ovo što osećaš na potiljku, mali čoveče, je cev zapetog pištolja. Pištolj je mali, ali puca smrtonosno. Ako hoćeš da o tome dobiješ dokaz treba samo da ne poslušаш ono što ti budem rekla.

— Ne pucajte! — zavapio je Benito. — Preklinjem vas, senjorita...!

— Senjorita — ispravila ga je Marija Kastaldez.

— Million puta pardon — promrmrljao je Benito.

Drhtao je od straha kada je njena leva ruka pipanjem utvrdila da provalnik nema revolver niti drugo oružje.

— Okreni se lagano nalevo, a onda pođi tri koraka — naredila je. — Tamo u uglu ima lampá. Upalićeš je. Ako budeš trapav i ako slučajno prevrneš lampu, telohranitelji mog oca će te čuti. U tom slučaju, doći će ovamo i rastrgnuće te komad po komad.

Sasvim lagano, kao da je u agoniji od preneraženosti, Benito se okrenuo i pazeći kuda staje prišao do ugla. U polumraku je ugledao lampu, napipao je rukama, digao staklo, kresnuo šibicu i prineo je fitilju, a onda ponovo namestio staklo i okrenuvši se, pogledao devojku. Bio je razočaran svojom impulsivnošću i neopreznosću. Njegov provalnički ponos bio je ozbiljno povređen. Pri pomisli da je ta divna devojka uspjela da se probudi i da je imala dovoljno vremena da se obuče, navuče papuče, pa čak i

da se naoruža malim pištoljem koji je sada držala uperen u njegov stomak pre nego što mu je prišla i uhvatila ga na delu, bila je previše za njega. Kao lopov, večer s je doživeo bedan, najžalosniji neuspeh. Taj neuspeh će ga koštati mnogo meseci, provedenih u zatvoru možda, a posle toga, trebaće mu još mnogo vremena da se oporavi od sramote koju je doživeo.

Devojka se idući natrag vratila do kreveta i sela. Sve vreme cev pištolja bila je neprekidno uperena u provalnika, i devojčina ruka nije nijednom zadrhtala.

— Vрати moj nakit u kutiju. Pre nego što ga staviš nazad, pokaži mi svaki komad.

Benito je rezignirano uzdahnuo, vukući noge prišao do toaletnog stola i jedan po jedan vratio u kutiju svaki komad dragocenog nakita.

— Sada stani u stranu.

Benito je poslušao.

— Senjorita... na ovaj sramni čin bio sam prisiljen čistim očajanjem. U životu do sada nikada ništa nisam ukrao. Moja žena i devedoro dece umiru od gladi...

— Nisi samo trapav lopov — osorno ga je prekinula Marija — nego si i trapav lažov.

— Ali senjorita...! — Usprotivio se Benito.

— Ti si oduvek od kako znaš za sebe bio lopov — rekla je ona — A što se tiče tvoje žene i dece... ha! Nijedna žena ne bi se udala za tako ružnog čoveka — Izvesno vreme zamišljeno ga je posmatrala, a onda bacila kratak pogled ka otvorenom prozoru. — Kako si dospao do tog prozora? Sa ulice nikako nisi mogao da se probiješ.

— Pogrešio sam senjorita, tražio sam kupatilo...

— Ako izgovoriš još jednu glupu laž — zapretila mu je — pucaću.

— Preko krova — priznao je Benito slegnuvši ramenima. — Pomoću užeta koje sam pričvrstio i spustio sa krova.

Devojka je upitno digla obrve i za trenutak ga sumnjičavo pogledala, a onda žurno prišla prozoru i pogledala napolje. Konopac s omčom na kraju, jasno se video. Pogledala je na ulicu. Tu i tamo uz i niz glavnu ulicu prolazili su uobičajeni noćni zakasneli prolaznici, ali niko nije dizao glavu da pogleda gore. To bi moglo biti istina, razmišljala je okrećući se ponovo svom uhapšeniku. Njen jedan jedini put bekstva, naravno riskantan, ali na kraju krajeva njoj hrabrost nije nedostajala, što je njen otac u mnogo prilika mogao da iskusi, na joj neće nedostati ni ovoga puta.

— Slušaj me pažljivo — rekla je devojka. — Ja sam kći don Dijega Kastaldeza.

— Ai, karamba! — Zastenjao je Benito i lupio se šakom u čelo od očajanja.

— Čuo si za mog oca?

— Sasvim sigurno da sam čuo, senjorita.

— Onda ti je poznato da on uvek putuje u pratnji četvorice vakeroša.

— To sam čuo.

— Ako počnem da vrištim...

— Ne, senjorita, preklinjem vas! Nemojte vrištati!

Očiju hladnih kao led, naperila je revolver u njegova prsa. Dok je on drhtao od straha, ona mu je rekla ozbiljnim glasom.

— Tvoj život je u mojim šakama ništarije. Tvoj život i tvoja budućnost ako je uopšte imaš. Mogu te ubiti sada, a mogu pozvati besne telohranitelje don Dijega...

— Ne... imajte milosti... — počeo je da preklinje Benito.

— Onda odgovaraj na moja pitanja iskreno i bez laganja — zatražila je. — Neću više da čujem glupe laži.

— Biće sve kako vi kažete — klimnuo je glavom žurno Benito. — Tražite sve što hoćete od mene, senjorita.

— Kako se zoveš? I zašto si došao u Berenet Džankšn?

— Benito Espino, senjorita. U ovaj grad kao i u bilo koji grad došao sam da potražim mog bliskog i dragog prijatelja... senjora Doka Holideja... — Benito je opet malčice slagao.

Devojka je sevnula očima. Benitu je glas zastao u grlu, jer je u tom trenutku bio siguran da će devojka pritisluti okidač.

— Zar misliš da me možeš zavarati takvom krupnom laži? — podsmehnula mu se devojka. — Čula sam o tvom visokom Amerikancu, tom senjoru Holideju. B'lo je o njemu mnogo priče večeras za večerom. Mnogi su govorili kako je senjor Holidej pretukao trolicu gringosa u Brakenovom kazinu.

— Sve je to istina — pohitao je Benito da je uveri. — Ne lažem!

— Tražiš od mene da poverujem — nastavila je da ga sumnjiči, — da takav čovek može biti blizak i drag prijatelj jednog lopova i bednog nevaljalca kao što si ti?

Sa svom uverljivošću za koju je bio sposoban, Benito je potvrdio svoju duboku i bezrezervnu vernost visokom gringu koji mu je jednom prilikom spasao život. Govorio je tiho, ali bez zastajanja, i njeno interesovanje se sve više povećavalo, mada joj je izraz lica ostao hladan i nepronijljiv. Ovo bi moglo biti rešenje za njen veliki problem, pomislila je. Ne samo da

je morala pobeći iz ove sobe i iz ovog hotela, već je morala pobeći i iz Bernet Džankšna.

— San Francisko ili Los Anđeles, to su bili gradovi koje je žudela da vidi. Ma koliko da je obožavala svog divnog i dobrog oca, ona mu je zadavala mnogo briga u njegovim nastojanjima da je prinudi da se pokori ograničenjima koje joj je nalagalo njeno aristokratsko meksikansko poreklo. Iz svega toga izbijala je njena irska krv; želela je da iz tih ograda iskoči, ali se nije mogla nadati da će joj to samoj poći za rukom. Bila joj je potrebna pomoć, pomoć kakvu joj je mogao ponuditi samo neki iskustvom prekaljen avanturista, neki čovek kao što je bio taj senjor Holidej. Mora biti nekih elemenata istine u priči koju joj je ispričao njen drhtavi uhapšenik. Ti ljudi bili su uzajamno vezani obostrano učinjenim uslugama, jedan drugom su spasili život. Ako je to tako, onda je ona, nastojala je da uveri sebe, bila u položaju da od Doka Holideja traži saradnju, a ne da ga moli da joj učini neku uslugu.

— Tišina — presekla ga je mršteti se. Benito je naglo začutao. — Iskušaću te mali čoveče. Ubrzo ću videti da li si lagao ili si govorio istinu.

— Šta... kako...? — zaustio je.

— Odvešćeš me tom tvom velikom amigu, senjoru Holideju — rekla mu je — ali nečujno. Iz nekih mojih razloga ne bih želela da se zna da je neki lopov bio u mojoj spavaćoj sobi i zato... odavde ćemo izaći putem kojim si ti došao.

— Mi...? — zatreptao je Benito zaprepašeno.

— Da, mi. Okreni se prema zidu — naredila mu je. — Dok se ja obučem. Samo jedan nagao pokret i, veruj mi, bićeš hrana lešinarima.

Možda ću pucati, što bi značilo da ćeš umreti brzo smrću. A možda ću vrisnuti, što znači da bi u tom slučaju telohranitelji mog oca upali u sobu... a ti znaš kako bi završio tada.

— Ah senjorita — usprotivio se Benito okrećući joj leđa — vi se ne možete popeti uz konopac do krova.

— Mogu i hoću. Ja ću poći napred — rekla je — a ti ćeš za mnom. Znam da ćeš poći za mnom, jer ne postoji drugi put kojim bi mogao izaći iz sobe. živ. Mogao bi da pokušaš da otključaš vrata i izađeš tim putem. ali bi se onda našao u spavaćoj sobi moje dadilje mame Perone, a ona vrišti još glasnije od mene.

IV

Okolo devet časova te večeri. Dok Holidej je bio više nego zadovoljan kako je proveo večer, spremio se da pođe na spavanje. Još samo nekoliko poslednjih gutljaja piva iz poluprazne čaše i posle toga će se povući u skromno nameštenu sobu u pansionu Kale Hernando i odspavati sve do jutra. Voz kojim putuje na sever polazi rano ujutru, pa će dakle za spavanje imati na raspolaganju celu noć. Konačan dobitak te večeri iznosio je skoro trista dolara, i time je bio sasvim zadovoljan.

Držeći čašu u ruci strpljivo je slušao monotono brbljanje šankera Meksikanca, kada je u salun "Sandalova ruža" upao šerif Kroj: uzrujanim glasom objavio uzbudljivo obaveštenje. Iza Kroja stajalo je pola tuceta ili nešto više građana ozbiljnog lica, neki od njih Meksikanci, a neki Amerikanci, koji su ga pratili kada je ušao u salun. Svi su nosili puške na gotovs.

— Svaki čovek u ovom salunu — objavio je Kroj glasno da bi ga svi mogli čuti, moraće da polči račun o tome šta je radio za poslednja dva časa! — Mahnuo je nestrpljivo rukom da bi umirio žagor uzbuđenih glasova, a onda izbacio obaveštenje koje je puklo kao bomba. — Senjorita Marija, kći senjora Dijega Kastaldeza je kidnapovana!

Njegove reči propratila je mrtva tišina. Vlasnik saluna čovek pola Meksikanac a pola Amerikanac po imenu Horton, prekinuo je čutanje neposrednom konstatacijom.

— Ne verujem. To se niko ne bi usudio.

— Ja bih se složio s tobom — graknuo je Kroj ljutito — da mi don Dijego nije to rekao lično. — Pokretom glave dao je znak Hortonovim gostima. — Ostanite svi na svojim mestima gospodo. Kad završim s ispitivanjem, možete otići ako želite. Postupak neće trajati dugo.

Dok su njegovi pratioci pažljivo motrili na sve izlaze, Kroj i jedan od njegovih zamenika pošli su od gosta do gosta, postavljajući pitanja koja su uglavnom za sve bila ista. Pitanja su glasila U koje vreme je došao u salun? Da li je sve vreme bio u salunu, kuda je eventualno odlazio i tako dalje.

Dok Holidej je završio svoje piće, pripalio novu cigaru i zainteresovan događajem načulio uho, da bi čuo monolog Meksikanca barmena.

— Teško mi je da poverujem amigo, kažem vam, vrlo teško.

— Vi ne verujete da je ta dama oteta? — zapitao je Holidej.

— Da je nestala to verujem — slegnuo je ramenima barmen — ali oteta? Ko bi za to imao smelosti? Čuli ste šta je gazda rekao? Niko se to ne bi usudio. Don Dijego je mnogo bogat rančero i uticajan čovek

u ovoj oblasti. Bogat i moćan. I mnogo uticajan. Njegovi ljudi su mu vrlo odani i mnogo ljuti kad treba. Ako bi se neka budala usudila da samo ružno pogleda senjoritu Mariju, don Dijegovi ljudi bi ga izrešetalili kuršumima ili bi ga golim rukama rastrgnuli na komade.

— Izgleda da je ta dama dobro čuvana — prokomentarisao je Dok.

Kada je Kroj došao do njega. Dokova cigara je bila upola ipušena. Njih dvojica su izmenjali pozdrave. Šanker je potvrdio da je visoki gringo poslednja dva časa bio stalno pred očima, posle čega je Kroj i sam zapalio cigaru i priznao tihim glasom.

— Ovo će biti vraški slučaj. Ovo je jedna od situacija kada bih pozeleo da značku zamenim za plug ili da gajim kokoške i čurke.

— Ovaj čovek ovde — prevaleo je Holidej ležerno preko usana — ne veruje da je ta dama kidnapovana.

— Ne verujem ni ja. — Kroj je spustio glas do šapata. — Ali, nemojte nikome reći da sam ja to rekao.

— Šta onda mislite? — zapitao je Dok.

— Mnogo je verovatnije da je mala Marija pobegla od svog tatice, bez ikakve pomoći nepostojećih kidnapera — procedio je Kroj. — Ona je prava divlja mačka, verujte mi. Imala je istu takvu temperamentnu majku Irkinju. Što se tiče starog don Dijega, on ima ponosa i dostojanstva, i četvoricu čuvara koji su uvek oko njega i prate ga kao senka. Don Dijego je vrlo dostojanstven i vrlo važan čovek i bogataš.

— I vrlo uticajan — pretpostavio je Holidej.

— I te kako uticajan — klimnuo je Kroj potvrdno glavom. — Ako

želim da sačuvam svoj posao, moraću da se prema starom ponašam sa puno poštovanja i da učinim sve što bi tražio, uključujući tu i nekoliko grupa tragača koji će tražiti njegovu neposlušnu kćerkicu. Ali nemojte...

— Čuo sam šta ste rekli i to mi je dovoljno — osmehnuo se Holidej. — Nikome neću reći šta mislite i šta ste mi rekli. Dobro, mogu li sada da idem? Hteo bih da se ukrcam na jutarnji voz za Moredu.

— Jeste li našli trag čoveka koga tražite? — zapitao je Kroj.

— Mogao bi biti u Moredu — rekao je Holidej.

— Pa, želim vam svaku sreću — izjavio je šerif.

— I ja vama — rekao je Dok. — Nadam se da ćete brzo naći nestalu senjoritu.

— Ne verujem u takvu sreću — uzdahnuo je Kroj. — Predosećam da joj je uspeo da se dočepa nekog konja i da se vratila na Kastaldezovo imanje, samo zato da bi svom ocu zadala što veću glavobolju. Ona je dovoljno neposlušna da nešto tako učini, ali...

— Nikome neću reći da ste vi tako nešto kazali — osmehnuo se Holidej i klimanjem glave pozeleo laku noć šerifu i šankeru, i nestao kroz leptirasta vrata.

Pet minuta kasnije, ušao je u svoju sobu u pansionu Kale Hernando i kresnuo šibicu da bi našao svetiljku. Ugledao je odmah na malom stočiću između dva kreveta. Dok je stigao do stola, palidrvce u njegovoj ruci je dogorelo. Kresnuo je drugo i upalio lampu.

Tek kada je žuta svetlost petrolejke obasjala odaju, primetio je da nije sam. Šalon na prozoru bio je spušten. Pored zida nalazila se stolica sa naslonom, okrenuta ka zidu, i u njoj je sedeo Benito i po izrazu

njegovog lica jasno se videlo da se oseća vrlo neugodno. Njegov „sombrero” sa širokim klempavim obo-dom, bio je zataknut za desnu stranu naslona stolice. Levo od njega, stajala je najlepša mlada žena koju je Dok video poslednjih godina, očigledno meksikanske krvi, sa zape-tim pištoljem, čija je cev bila prislonjena na Benitovu glavu, čvrsto stisnutim u desnoj ruci.

Holidej nije reagovao odmah; stajao je nekoliko trenutaka nepomično zureći sa nevericom u osobe pred sobom. Benito je u osmehu punom izvinjavanja otkrio krezave zube i promrmljao.

— Saludos, amigo Holideje.

— Šta ovo znači? — zapitao je Holidej u jednom dahu. — Nisi morao da mi prirediš ovo iznenađenje.

— I ne bih — rekao je Benito gledajući bezvoljno pred sebe — da mi ova senjorita nije uperila pištolj u glavu.

— Nemojte ni pomišljati da iskoristite ovu situaciju, mister Holideje — opomenula ga je devojka u haljini od zelene svile. — Neću se ni trenutka dvoumiti da ispalim metak na ovog kojota, i da povičem za pomoć.

— Ona uvek preti da će vrištati — požalio se Benito. — Biće bolje da tiho razgovaramo, ja tako mislim. Ako slučajno zavrišti...

— Vakerosi mog oca će doći ovamo... vrlo brzo — potvrdila je Marija ozbiljnog lica — a onda će za vas nastupiti mnoge neprijatnosti.

Holidej je upola zažmurio, umorno odahnuo i seo na ivicu kreveta. Ta devojka je jednostavno morala biti senjorita Marija Kastaldez koja je nestala te noći, a takav neželjen obrt događaja mogao je prouzrokovati samo jedan mali smutljivac kalibra Benita Espina.

Dok je učinio veliki napor da savlada ljutinu i sk'nuvši šešir, odložio ga je na krevet. Pogledao je Mariju i počeo razgovor na savršeno korektnom španskom jeziku.

— Vi ste naravno, nestala kći don Dijega Kastaldea? — Ona je klimnula glavom, na šta je Dok rezignirano slegnuo ramenima i vratio se engleskom jeziku. — Lepo, to je ono čega sam se bojao.

— Vaš španski je odličan, senjor Holideje — polaskala mu je devojka. — Vi ste očigledno vrlo obrazovani.

— Moguće, mada nisam razmišljao o tome — namrštio se Holidej. — A sada, senjorita, imate li nešto protiv da mi objasnite otkuda vi u mojoj sobi... u vreme kada pola Bernet Džankšna jurca u potrazi za vama.

Ona ga je sa mnogo interesovanja posmatrala, i u stvari kao da nije čula njegovo pitanje.

— Kako je tako lepi i inteligentan Amerikano mogao postati prijatelj ovog bezvrednog orliavog lopova? — zapitala je. — To ne mogu da razumem, senjor.

— Kako bi bilo da najpre vi odgovorite na moje pitanje? — ostao je uporan Dok.

— To je vrlo prosto... — počela je devojka.

— Imajte milosti — prekinuo ju je Benito — molim vas prestanite da me gurate u glavu tim pištoljem, senjorita. Nemate se čega bojati od mog am'ga Holideja. On je jedan fini kabalero... džentlmen.

Devojka se za trenutak dvoumila a onda je soustila palcem obarač maleckog pištolja, i sakrila ga u nabor svoje haljine. Holidej je na lice navukao najstravičniji izraz ledene hladnoće pred kojim su uzmišale brojne salunske kavgađžije širom Dalekog zapada.

— A sada — rekao je sa naglašenim autoritetom — šta se ovde događa?

— Ja sam žrtva nesrećnog sticaja okolnosti, amigo Džone — zašeptrljao je Benito. — Ja sam rđavo shvaćen... nepravilno optužen...

— Umukni cmizdravi kojote! — Grmnula je Marija.

— U redu senjorita, smirite se — umirio je Dok. — Recite šta imate da kažete, ali recite smireno. A ti... — Sevnuo je okom na malog Meksikanca — stavi katanac na usta, jesi li razumeo?

Benito je klimnuo glavom da je razumeo, i slegnuo ramenima. Na Holidejev poziv devojka je gracioznim korakom prešla preko odaje i sela u fotelju. Njen opis Benitovog upada u njenu spavaću sobu bio je nešto kraći i brži nego što je Holidej očekivao. Većina žena, palo mu je na um, od te provale napravila bi prilično uzbudljivu predstavu, ali, Marija Kastaldez je najglavnije činjenice ispričala sa nekoliko kratkih sažetih i jasnih rečenica. Kada mu je pokazala blistavo bogatstvo u draguljima koje je bilo predmet Benitovog provalničkog poduhvata, Holidej je digao obrve. Devojka je ostavila kutiju od dragulja u svojoj sobi, ali je njen sadržaj ponela sa sobom, raspoređen na rukama, vratu i džepovima.

— Pokazujem vam moj dragocen nakit senjor Holideje — rekla je tihim glasom — zato što ne verujem da ste vi lupež kao ovaj prljavi džeparoš, i zato što želim da vidite da mogu da platim vašu pomoć.

— Šta to znači? Zar tražite da vam pomognem? — nabrao je Dok obrve.

— Ne tražim — odgovorila je devojka — već zahtevam. Zapamtite senjor Holideje, ako počnem da vrištim...

— Zapretite mi samo još jedanput mlada damo — rekao je Dok — i ja ću vam dati pravi razlog za vrištanje.

— Nemojte ni pomisliti da se usudite da odbijete moj zahtev za pomoć — rekla je na to Marija. — Zar ovaj nevaljalac nije vaš prijatelj? Zar želite da bude bačen u zatvor? Ili možda neće biti čak ni tolike sreće. Ako ga telohranitelji mog oca prvi šćepaju...

— Recite šta hoćete — prekinuo je Holidej.

— Možda ću ga optužiti za otmicu... kao i za krađu nakita — upozorila ga je.

— Nema smisla raspravljati se s njom, amigo — uzdahnuo je Benito. — Ko zna šta jedna ovakva osoba može učiniti? Već sam imao prilike da je vidim kako rizikuje život penjući se sa prozora sobe na trećem spratu do krova hotela. Da je nekim slučajem pala... Ai, karamba!

— Zašto niste izašli na vrata? — želeo je da zna Holidej.

To neposredno pitanje bilo je za Mariju povod da u jednom dahu izruči ogorčenu tiradu protiv svog oca, protiv njegovih staromodnih ideja, protiv njegove odlučnosti da je iskoristi kao mamac da bi se dočepao zemljišta koje mu je potrebno. Zatim je usledio detaljan ali dosta iskarikiran i nakaradan opis Amerikanca za koga je don Dijego nameravao da je uda. Stjuarta Šarkija i njegovih roditelja. Konačno, sa blagim prizvukom molbe u glasu zapitala je.

— Je li to pravo mister Holideje? Je li to pravi put za jednog oca da obezbedi budućnost svoje kćeri? Treba li da izabere muža za nju, ne vodeći ni najmanje računa o njenim željama...?

— Na celom svetu — odgovorio je Holidej zamišljeno — ima kraje-

va gde roditelji po pravilu ugovaraju brak između svoje dece. To je naročito rasprostranjeno u određenim višim krugovima društva.

— Znam da se to događa — rekla je devojka nabirajući čelo — ali, ja vas pitam mister Holideje, da li je to pravo i da li tako nešto treba da se dozvoli?

— Pa — slegnuo je Dok ramenima — moram da priznam da ja lično nisam mnogo naklonjen toj ideji. Za mene to sadrži priličan procenat sračunate trgovine koja ne odgovara za odnos u kome treba da prevladaju osećaji.

— Znači, ne slažete se s tim? — nastavila je da insistira.

— Brak je vrlo lep čak divan doživljaj u životu — nastavio je Dok zamišljeno — naročito kada se sklapa između čoveka i žene koji se vole, i odani su jedan drugome. Ali, smatram da brak nikada ne sme biti nametnut.

— Ako vi zaista tako mislite — rekla je Marija — kako onda možete odbiti da mi pomognete?

— Da vam pomognem u čemu? — zapitao je Dok.

— Moram da pobegnem iz ovog grada — promrmrlala je gledajući ga kolebljivo. — Želim da otputujem u San Francisko.

— Želite da odavde budete ispraćeni do železničke stanice? — postavio je pitanje Dok.

— Nemoguće mi je da iz ovog grad uhvatim voz u severo-zapadnom pravcu — objasnila je devojka.

— Čak i ako bih stigla do stanice, a da me u međuvremenu ne prime te telohranitelji mog oca. Moram stići do Red Stouna, to je jedan grad četrdeset milja daleko odavde. Tek iz Red Stouna može se otputovati za San Francisko. Zbog toga sam očajna — rekla je devojka skrušeno.

— To vam verujem — klimnuo je glavom Holidej, vadeći iz tabakere drugu cigaru. — Ali, i ja sam očajan, senjorita. Ima nešto što moram da uradim. Možda ćete reći da moj problem nije tako hitan kao vaš, ali za mene on je skoro najvažnija stvar u životu.

— Ma šta da je to što morate da uradite — požurila je da ga preduhitri — neka to sačeka dok me ne odvedete u Red Stoun.

— Čovek koji je mučki ubio mog prijatelja i posle toga pobeo — primetio je Holidej mirno — možda neće čekati.

— Čovek koji...? — pogledala ga je širom otvorenih očiju.

— Ubica mog prijatelja — nastavio je Dok — nalazi se možda u ovom trenutku u Moredu. Znam sigurno da je doputovao ovamo i da je kupio kartu samo u jednom pravcu, tako da postoji šansa da ću ga tamo naći. Sve dok ga ne nađem i predam u ruke pravde, za mene neće biti pravog mira senjorita Marija. — Izraz lica mu je postao tvrdi i Dok je dodao — i neću dopustiti nekoj usijanoj ženskoj glavi da me omete u tome.

Prigledao je cigaru i mršteći se pogledao na ne previše čist pod, a posle toga zapao u ćutanje. Za to vreme, Benito je brzim šapatom opširno izložio činjenice i okolnosti koje su dovele do privatne Holidejeve potere. Marija je sa puno pažnje slušala svaku reč, i s vremena na vreme klimala glavom sa simpatijama. Ali, na kraju Benitovog izlaganja ona je tvrdoglavo ostala pri svome i jednostavno ponovila ono što je rekla.

— Ostvariću svoju pretnju, senjor. Nemojte misliti da ću se ustezati. Žao mi je što mora biti tako, ali, ne poznajem nikoga ko bi mi mogao pomoći. Mene znaju svi u

ovoj pokrajini. Nijedan Meksikanac ili Amerikanac ne bi se usudio da od mene primi nagradu i da prkosi don Dijegu, i zato sam prinuđena da svoje pretnje usmerim na stranice. Ali verujte mi, neću se libiti da ostvarim pretnju. I tražim da mi odgovor date odmah.

Njen pogled se ponovo ukrstio sa Holidejevim. Dok je pustio dim kroz nozdrve, razmišljao izvesno vreme i odjednom zaključio da u ovoj situaciji postoji samo jedno rešenje. — Jedini odgovor je kompromis — konstatovao je Dok. Devojka ga je zainteresovano pogledala.

— Kompromis?

— Vi predite pola puta — predložio je Dok — i ja ću učiniti isto, pa ćemo se negde sresti. To znači da svako od nas mora ponešto žrtvovati.

— Znači, pomoći ćete mi da pobeegnem iz grada? — Uskliknula je devojka.

— Mislim da se to može izvesti — rekao joj je — i voljan sam da u tome uzmem udeo, ne zato da bih ovom glupavom lupežu pomogao da se izvuče iz zbrke u koju je upao, već zbog toga što ne mogu da se složim s idejom da jedna devojka bude udata protiv njene volje. Pomoći ću vam da izađete iz grada... ali, na moj način.

— Šta znači to na vaš način? — zapitala je.

— To znači da nameravam da vas povedem u Moredo zajedno sa Benitom i sa mnom — izjavio je Dok.

Ona je kratko kniknula, jer joj je od pomisli da se nađe u Moredu zastao dah, i kolutajući očima stegla rukama naslon fotelje.

— Vi biste me odveli u Moredo? Jeste li poludeli...?

— Govorite tiše — opomenuo je Dok. — Ne znamo da li su zidovi

dovoljno debeli. Hajde da mirno porazgovaramo o tome, senjorita.

— Moreda je posljednje mesto na svetu kuda bih otišla! — Izgovorila je devojka u jednom dahu. — Zar vam nisam već dovoljno jasno objasnila u kakvoj sam neprilici? Oni nas u Moredu očekuju... oni... oni... — Napravila je na licu grimasu nezadovoljstva, skoro gadenja. — Oni prasci Šarkijevi! I vi hoćete da me uručite pravo njima u ruke?

— Ako malo bolje razmislite senjorita, Moreda je poslednje mesto na svetu gde će vas vaš otac tražiti — počeo je Dok strpljivo. — On će tragače poslati na istok, zapad i jug, na sve strane samo ne na sever, ne u pravcu Moreda, jer, on zna da je to mesto gde vi niste želeli da odete. A što se tiče Šarkijevih, oni vas verovatno neće videti kad budemo sišli sa voza. Čak i ako vas budu videli, neće vas prepoznati.

— Ne razumem! — Prostenjala je.

— Shvatili biste mnogo brže i jasnije — prevalio je Dok preko usana blago se osmehujući — ako biste mirno sedeli i slušali.

— Bueno... — rekla je odmahnuvši bespomoćno rukama. — Sedim i slušam.

— To neće biti naizgled dostojanstveno i dostojno jedne ugledne mlade dame — počeo je Dok — ali će biti vrlo jednostavno i sasvim lako. Biće potrebno samo da ne dižete mnogo glavu i da usta držite zatvorena. — Pokazao je palcem prema Benitu koji je ukrućeno sedeo na stolici i pažljivo slušao. — Marija Kastaldez, vi ćete u najskorijem roku postati rođaka ovoga nevaljalog malog potuljenog lupeža. Sasvim sigurno...! — Videvši da je otvorila usta u nameri da protestuje, Dok

je učutkao pokretom ruke. — Vi ćete biti njegov rođak Hoze iz Sonore.

— Hoze...? — zavapila je. — Misiite?

— Oni će tražiti nestalu devojku — podsetio je Holidej smirenim glasom — a ne nestalog dečaka. Slučajno se desilo da ćemo Benito i ja sutra putovati u teretnom furgonu zajedno sa životinjama. Još jedan ekstra putnik neće za konduktera biti nikakav problem. I ako budete uradili tačno kao što vam ja kažem, niko neće posumnjati da ste žensko.

— Ali, to je nemoguće! — Usprotivila se Marija.

— Ona je — primetio je Benito onoliko taktično kako je samo on umeo — ona je izrazito žensko.

Holidej je bez reči izvadio novčanik, izdvojio nekoliko novčanica i pružio ih malom Meksikancu.

— Sad pažljivo slušaj šta ti govorim — rekao je nabirajući obrve. — Hoću da procunjaš po okolini i da nađeš neku trgovinu koja prodaje meksikansku robu... neki dućan gde se mogu kupiti odeli, shvataš? Tamo ćeš da kupiš novu odeću za našu senjoritu... ali ćeš joj kupiti odelo kao da je dečak.

— Ah, si — klimnuo je glavom Benito, shvativši Dokovu ideju.

— I pazi da to ne bude neka upadljiva odeća — naglasio je Dok. — Kupi joj isto takvo odelo kakvo nose seljaci. Odelo koje nikome neće padati u oči... uz to i slamni „sombbrero“.

— Si!

— Košulju i pantalone... f

— Sigurno, amigo Džone!

— I sandale takođe, a probaj da nađeš i neki čist džak. Trebaće joj nešto u čemu će nositi ostale svoje stvari. Sem toga... — primetivši odjednom devojčine istaknute i za-

obljene grudi Dok se zamislio i dodao — i jedno čebe, ono štraftasto, što se prebaci preko glave...

— Ah, serape? — osmehnulo se Benito.

— Tako je — potvrdio je Dok glavom. — Jedno onako kao tvoje. Odlazi sad da nađeš sve što je potrebno.

Ustao je s ivice kreveta i otključao vrata. Pošto je mali Meksikanac odšepRTLjao napolje, Dok je ponovo zaključao vrata i obratio se zabrinutoj devojci.

— Upustili ste se u opasnu igru senjorita.

— A vi ste kao što vidim puni lukavih ideja — odgovorila je devojka. — Razumela sam kako ćete me odvesti do Moreda, ali, kako stoji stvar sa Red Stounom. Ja hoću da se ukrcam na voz iz Red Stouna za San Francisko.

Holidej je počeo grozničavo da razmišlja. Za kratko vreme njihovog poznanstva, manje od pola časa, uspeo je da o devojci stvori izvesno mišljenje. Ova divlja mačkica još uvek nije bila punoletna, u to je bio sasvim uveren. Imala je verovatno osamnaest možda devnaest, ali nikako više od dvadeset godina. Da li će moći da je otprati do Red Stouna pošto bude završio svoj posao u Moredu, da je smesti u prvu klasu voza za Frisko i da posle toga potpuno zaboravi na nju? To je mogao, ali teško da će to učiniti. Bilo bi to isto kao kad bi čovek bacio malo dete među vukove.

Ali, da bi do toga došlo, moraće da preskoči mnoge prepreke. Za prvo vreme sudbina Marije Kastaldez mora doći u drugi plan u odnosu na njegov lični posao i misiju osvete. Nije želeo da je obmanjuje, i zato je odlučio da otvori karte.

— Nas dvoje imamo svako svoje

različite probleme, senjorita — progovorio je odumerenim tonom. — Volio bih da mogu, reći „dame imaju prećutost“ ali, kojim se da se to u ovom slučaju ne može primeniti.

— Ali, vi ćete mi pomoći! — zapitala je prikrivajući strepnju.

— Onda kad završim moj posao u Moredu. Tada ću vas otpratiti do Red Stouna — rekao je Dok — ako tada još uvek budete želeli da otputujete u San Francisko.

— Ništa ne može izmeniti moje namere — uveravala ga je devojka vatreno. Zatim je zapitala osvrnuvši se po odaji. — Gde bih mogla u međuvremenu da se sakrijem?

— Ovde — rekao je Dok slegnuvši ramenima. — Biće malo tesno, ali, sve će ostati u granicama pristojnosti, to vam obećavam. Vi samo meni prepustite brigu o pojednostojima.

— Kratko vreme kasnije, kada im se Benito pridružio, on je primetio izvesne promene u sobi. Dok je između dva suprotna zida bio zategao jedan konopac i na njega prebacio dva čebeta koja su celom dužinom visila od konopca do poda, tako da je krevet u levom delu odaje bio potpuno skriven od pogleda iz ostalog dela odaje. Iza te primitivno napravljene paravan-zavese, nalazila se zaklonjena Marija. Holidej je stajao pored prozora i kroz šalon koji je malo razdvojio prstom posmatrao sporednu ulicu.

— Kako izgleda napolju? — zainteresovao se kada je Benito ušao.

— Tragaju na sve strane. — Obavestio ga je Benito. — Izgleda da je don Dijego ponudio veliku nagradu onome ko nađe ovu curu.

— Da znam, tome sam se nadao — promrmijao je Dok. — U međuvremenu, dok si ti bio odsutan svraćao je pomoćnik šerifa.

— Por dios! — Zgrozio se Benito. — Kako da je nije našao!

— Nije je našao zato što nije bio mnogo pametan — rekao je Dok. — Rje nego što sam otvorio vrata, rekao sam joj da izađe kroz prozor. Ona je izašla i sakrila se. Onda sam ga pustio, on je pregledao sobu, čak je pogledao kroz prozor na ulicu, a onda je ponovo mirno otišao. Mala mudrica se bila zgrčila iza bureta za kišnicu. Naravno, nije je video, ali kao što sam ti, rekao nije se pokazao mnogo bistar.

— A gde je ona sada? — zapitao je Benito.

Holidej je palcem pokazao preko ramena. — Na svojoj strani pregrade, amigo. Verovatno se svlači.

— Molim...? — počeo je Benito.

— Čuo si me — prevatio je Dok ležerno preko usana. — A sada, ne osmenuj se tako glupo i daj mi to što si doneo. — Benito je predao kanapom uvijen paket. Paket je izvađio iz velikog slamnog „sombbrero“ sa širokim posuvraćenim obodom tipičnim delom odeće siromašnih meksikanskih seljaka. Ne okrećući glavu ka primitivnoj pregradi, Holidej se obratio devojci. — Jeste li spremni Marija?

— Si. — Glas joj je zvučao oprezno i sa nekim prizvukom poštovanja.

— Zapamtite — naglasio je Dok — rekao sam vam da se svučete do gole kože. Ako neko slučajno primeti vaše čipkasto donje rublje, odmah će se setiti ko ste vi. — Prebacio je „sombbrero“ preko paravana. — Hvatajte. — Zatim je prebacio i paket. — Hvatajte i ovo. Požurite da se obučete, a onda dodite ovamo da vas vidimo.

Za manje od desetak minuta iza zavese se pojavila jedna manja i

manje uočljiva Maria Kastaldez. Kaskošna crna kosa bila je vezana na temenu glave i pričvršćena česljem. „Sombbrero“ joj je padao duboko na čelo, tako da kada bi spustila glavu, lice bi joj bilo nevidljivo. Široka bluza od grubog platna i pamučne pantalone, a uz to serape koji je pokrivao od ramena do peta, upotpunjavali su njen preobražaj.

— Dobro veče rođake Hoze — zacerkao se Benito.

— Do sada je sve išlo dobro — primetio je Dok. — A sada, moram da je naučim kako da hoda, kako da se kreće i sto je najvažnije... kako da drži usta zatvorena.

V

U petak oko devet časova uveče, jedan stočar sanjivog izgleda uočio je kasnu posetu jednom od svojih suseda. Covek sanjivog pogleda bio je Art Šarki, otežao telom, mlitav, neotesani nebraskanac koji je zahvaljujući pogodnim klimatskim prilikama nekoliko uzastopnih godina i izobilju vode uspeo da pređe put od rančera koji se borio za opstanak, do uspešnog stočarskog barona. Otac Šarki, njegova žena i njegov sin nisu više imali nikakvih novčanih problema. Imali su dovoljno da sebi pruže sve udobnosti na koje su bili navikli, pa čak i mnogo više. Ali, novcem se nisu mogli kupiti ponašanje, uglađenost i onaj impresivan gospodski stav, što su sve bili kvaliteti koje je u velikoj meri posedovao sused koji je dočekaio Šarkija na vratima svoje kuće.

— Kako si Arte? — zapitao je Džil Fransvort, vlasnik ranča „Boks 5“.

— Prilično dobro — rekao je Šarki praveći grimasu. — Stju, Rozbad i ja malo smo uzbuđeni. Mi-

slim da mogu da kažem, jasno i otvoreno, jer pred tobom ne želim da krijem, da smo malo uplašeni. Nismo sigurni da mi Šarkijevi možemo... ovaj... kako bih rekao, napraviti povoljan utisak na tu porodicu Kastaldez.

Farnsvort se u sebi osmehnuo, nastojeći da i dalje zadrži izgled ozbiljnog i pažljivog slušaoca. Sa četrdeset godina, on je bio po spoljašnosti najzgodniji stočar u oblasti Moredo, a u isto vreme najsiromašniji. Oblačio se lepo, pio je samo najkvalitetnija pića i pušio samo najbolje cigare. Bio je visok i naočitog izgleda, fino izrezanih crta lica, pronicljivih plavih očiju i tamne kose koja je na zaliscima počela da sedi. Vodio je brigu o svom izgledu i uvek se starao da bude ugledne spoljašnosti. Na žalost, nije bio tako brižljiv u vođenju svog ranča „Boks 5“. Što je još gore, u periodu uspešnog poslovanja imao je naviku da profit prokocka. U ovom trenutku, Farnsvortu je bio potreban novac, onoliko novca koliko je mogao da dobije. Vlasti u oblasti Moredo mnogo su se zanimale, profesionalno, za njegove buduće planove.

— Da li to don Dijego sutra treba da dovede svoju lepu kćerku u Moredo — zapitao je — da bi obavio veridbu sa tvojim... ovaj... lepim sinom?

— Tako smo planirali — klimnuo je glavom Šarki. — Don Dijego i ja planiramo da tu veridbu objavimo na velikom balu.

— To je vrlo pogodna prilika. — Dodao je Farnsvort klimajući glavom s odobravanjem. — To je trenutak kada će veselje biti na vrhuncu.

— Džil, ne želim da mi Šarkijevi izgledamo kao gomila smeća kada se budemo sreli sa don Dijegom na

železničkoj stanici, želim da sve bude lepo i da ide glatko. Na primer, znam da bi tom prilikom trebalo da održim neki govor, da ih nekako pozdravim, znaš? Ali, šta ja znam o držanju govora? Ja i Stju i Rouzbad nikada nismo išli u školu. Prosta je istina da smo mi Šarkijevi mnogo neobrazovana porodica.

— Ne budi suviše strog prema sebi — naterao je Farnsvort sebe da kaže, iako je intimno smatrao da je Šarkijeva ocena o obrazovanju njegove porodice prilično tačna. — Uveren sam da ćeš naći prave reči i da ćeš reći prave stvari.

— Taj voz će doći u Moredo negde oko podne — rekao je Šarki. — Možeš li se ti naći tamo Džile. Biće mi potrebna tvoja pomoć to je jasna činjenica, zašto da ne priznam. Mis Marija će se sigurno naježiti kad nas bude videla na peronu. Prvi put kada smo joj Stju i ja bili predstavljeni, ponašala se malo prezirivo, do tog zaključka sam došao kasnije razmišljanjem. E vidiš, sutra bi moglo biti i gore, ukoliko ne budem našao neki način da je odobrovoljim. Mislio sam da bi Stju mogao da joj da buket cveća, a da bi... ovaj... da bi se ti mogao naći tu da održiš neki govor...

— Zaista mi je vrlo žao Arte — uzdahnio je Farnsvort — ništa više ne bih želeo nego da budem član odbora za doček i da tvojoj budućoj snahi kažem nekoliko lepih prikladnih reči ali...

— Nećeš me valjda izdati — zatreptao je Šarki. — Sto mu gromova Džile, računao sam na tebe.

— Znaš Arte, imam nekih hitnih obaveza kojima ću biti zauzet, — slagao je Farnsvort — naravno, jedva čekam priliku da budućem srećnom paru izrazim moje poštovanje prilikom velikog bala, ali ima malo

nade da ću moći da dođem u grad pre osam časova sutra uveče.

— Nekih hitnih obaveza — namrštio se Šarki. — Au, sto mu muka Džile.

— Celo moje krdo je noćas odjurilo u stampedu — rekao je Farnsvort. — Sutra u zoru moram da odjašem sa mojim ljudima, i uveren sam da ćemo ceo dan morati naporno da radimo. Trebaće nam sigurno sve vreme da nađemo svako grlo, i ne verujem čak da ćemo do mraka stići da sakupimo celo krdo i vratimo ga na ranč. Možda će nešto posla ostati i za, prekosutra. — Otpio je još jedan gutljaj iz čaše, i zagledao se u Šarkijevu gromadnu siluetu u polumraku. — Mnogo mi je žao Arte, ali, tako stoji stvar.

— Ou, sto mu muka — zastenjao je Šarki.

— Ali, slušaj, ja ti u stvari neću biti ni potreban — počeo je Farnsvort da ga uverava, videvši njegovo veliko očajanje. — Pomisli samo da će tu biti svi značajni gradski ljudi koji će se okupiti da dočekaju i pozdrave tolike značajne posetioce. Biće tu gradonačelnik Gos Grouv, sudija Bein, doktor Elbrik...

— Da, da... — Šarki je zamišljeno klimnuo glavom. — Mislim da si u pravu Džile. Moraću da porazgovaram sa njima čim budem otišao u grad.

— Uveren sam da će svaki od njih biti počastvovan ako njega odabereš da održi pozdravni govor, — rekao je Farnsvort — posetioćima tako značajnim kao što su Don Dijego i senjorita Kastaldez. Takvi ljudi dolaze u naš grad ali retko kada sa takvim ciljem kao sada, to treba da im naglasiš. — Farnsvort se osmehnulo na svog sagovornika da bi ga ohrabrio i dodao. — Kla-

dim se da će i Gos Grouv i doktor i sudija tom prilikom govoriti jedan za drugim, jer nijedan od njih neće hteti da propusti takvu priliku.

Najbogatiji stočar u oblasti Moredo primio je k srcu ta uveravanja, i nekoliko trenutaka kasnije, poželeo je svom domaćinu laku noć, vratio se svom konju koji ga je čekao vezan i odjahao. Farnsvort je završio svoje piće, zapalio novu cigaru i rekao.

— U redu. Sad možeš da zapališ lampu.

Njegovom kratkom razgovoru sa vlasnikom ranča „Cirk 3“ prisustvovalo je nekoliko svedoka, ukupno njih šestorica, udobno nameštenih u foteljama oko stola u dnevnoj sobi, sasvim blizu verande sa koje se jasno mogla čuti svaka reč. On im se sada pridružio i njegov predradnik Roki Veson upalio je svetiljku. Veson je bio punačak, neuredan, zlobnog pogleda, grubijan koji je svoj revolver nosio u niskoj opasnoj fuatroli na bedru. Četvorica ostalih bili su od istog materijala pravljene, ljudi grubih nasilničkih lica, odeveni u iznošena kaubojska odela. Šesti koji se odazivao na ime Klif bio je drukčiji od njih. Nekada u prošlosti, desilo se da je pomogao Vesonu u nekom njegovom nezakonitom poduhvatu i to je bilo više nego dovoljno da mu obezbedi mesto u tekućem projektu Džila Farnsvorta. Bio je to čovek kao pesak žute kose i svetloplavih očiju. Na sebi je imao odeću uobičajenu za profesionalne kockare, a ako su prsten na desnoj ruci i igla za kravatu zadevena u brižljivo vezanu mašnu nešto govorili, onda je taj čovek imao sklonost prema nakitu od biseru.

Kada je ponovo seo za sto, Farns-

vort je primetio ozbiljnog izraza lica.

— Izgleda mi vraški nepošteno da budala Šarkijevog kalibra može postati tako bogata, dok su ljudi od sjajnog porekla i obrazovanja prinuđeni da žive skromno, skoro u bedi.

— Skoro u bedi? — podsmehnuo se Veson.

— Sto mu gromova Džile, ako baš hoćeš, ti sam vrlo dobro živiš.

— Posle sutrašnjeg dana mislim da ću živeti još bolje — izjavio je Farnsvort svečano. Zavalo se leđima na naslon stolice i izazovno pogledao ostale prisutne. — Dakle, šta je sa ljudima sa Trijanglera? Možemo li računati na vas, Liče?

— Daj da još jednom najpre čujem predloge — progundao je nenametljivo ali odlučno Rikard Lič.

— Znam da ste se i ranije dogovarali i dogovarili o detaljima, ali, želeo bih da sve još jednom ponovimo.

— Ako baš hoćeš Liče — osmehnuo se Farnsvort — i ja sam u svakom slučaju za to da još jednom ponovo razmotrimo svaku fazu naše operacije. Što bolje se upoznamo sa svakom pojedinosti, to bolje ćemo nastupiti, i veća je šansa da će sve funkcionisati kako treba.

— Ima jedna stvar koju jutros u onoj kolibi niste sasvim jasno doveli do kraja — umešao se unjkavim glasom jedan od Ličovih ljudi.

— Na šta to misliš? — obratio se Farnsvort.

— Mislim na bekstvo — rekao je oprezni pitač. — Želim pre svega da budem sasvim siguran da ćemo biti daleko od Barutnog Roga, tačno rečeno na našim rančevima, pre nego što šerif i ostalapolicijska žgadija čuju šta se desilo.

— Put za bekstvo nam je osiguran — zabrundao je čovek koji je

nosio ime Kif. — Svi ćemo jahati kroz jednu jarugu koju je izdubila rečica, a onda ćemo po dvoje ili troje napustiti jarugu umesto da svi krenemo u grupi.

— To će u izvesnom smislu zbuniti policajce — zacerekao se Farnsvort — kad na kraju otkriju naše tragove.

— Ako ih uopšte otkriju — nasmeheo se prezirivo Veson.

— Vidiš dakle, da bekstvo uopšte neće biti problem — obratio se Farnsvort sumnjičavku, uverljivim glasom. — Krenućemo onom pošumljenom padinom sa zapadne strane krivine Barutni Rog, pošto prethodno pažljivo razoružamo sve ženske putnike, a onda ćemo se uputiti prema potoku. Do podne, svi ljudi sa ranča Trijanglera trebalo bi da budu kod kuće i suvog odela. Što se tiče moje grupe, mi ćemo biti zauzeti svakodnevnim poslovima na ranču, ako bi se desilo da potera dođe u ovom pravcu. Ja ću do tada plen brižljivo sakriti i biću sa mojim ljudima koji će celoga dana okupljati stoku. — Farnsvort je šeretski namignuo i nasmejao se, dajući do znanja da svoj plan smatra vrlo mudrim.

— Nemoj se ništa sekirati Liče — umešao se sada i Veson. — Gazda je mislio na sve.

— Pa dobro — namrštilo se Lič — ako smo se već dogovorili da Farnsvort i ja zajedno otputujemo u San Francisco sa plenom...

— Obećavam ti prijatno putovanje do zapadne obale Liče — osmehnuo se Farnsvort.

— U redu — saglasio se konačno Lič. — Trijangler će ujutru biti prazan, ali pretpostavljam da to neće imati nikakvog značaja. Retko se dešava da neko svrati, pa verovatno nećemo biti toliko malerozni da

neko naiđe baš kad budemo u akciji.

— I na „Boksu 5“ neće biti nikoga — slegnuo je ramenima Farnsvort sem kuvara i njegove žene. Ali, to nema značaja. Proveo sam ih, i znam da se mogu osloniti na njihovu diskreciju. Ako potera slučajno naiđe, oni će im reći da smo svi otišli da tražimo goveda. Prema tome, naše odsustvo i kretanje biće pokriveno ozbiljnim razlozima.

— Time smo znači sve dogovorili i možemo preći na dela — osmehnuo se Veson.

— Ova proslava biće nezaboravna — rekao je Farnsvort proročkim glasom, a onda je dodao sa nemilosrdnim osmehom na usnama. — Naročito za one dobro potkovane Meksikance u vozu za Moredo.

— Džile, ne bi trebalo da se namećem nepotrebnim savetima — rekao je Kif. — Ovo je tvoj posao. I ti si ga aranžirao po svom nahođenju, a ja sam ti zahvalan što si me pozvao da učestvujem...

— Ali šta? — obratio mu se Farnsvort. — Spreman sam da čujem svaki koristan predlog Kife. Svaki Rokijev prijatelj je u isto vreme i moj prijatelj.

— Hoću samo da vas podsetim da postoji jedan siguran i oproban način da putnici ostanu mirni — rekao je Kif. — Treba samo zgrabiti jednog taoca, jedan je više nego dovaljan. To bi mogao biti mašinovođa ili konduktar u vozu; nije uopšte važno ko. A onda, kad taoc bude u našim rukama, treba mu samo pred svima uperiti pištolj u glavu, i upozoriti ostale da slušaju naređenja: da se ne protive. Jedan pogrešan potez i taoc će dobiti svoje, to im treba reći — Zadovoljno je raširio ruke i pobeđonosno pogledao ostale. — Jeste li ikada

čuili nešto tako prosto. Ne može da ne uspe.

— Šta misliš o tome Džile? — obratio se Veson Farnsvortu.

— Sviđa mi se — odgovorio je ovaj — čini mi se da bi moglo biti efektno.

— Naravno, sigurno da bi — složio se Lič. — Taoc u našim rukama, to je mudra ideja.

— Čekajte samo dok ih čujete kako će da zacvile. — Farnsvort se netremice zagledao u mapu na stolu, u mali kružić ucrtan olovkom, koji je označavao položaj kravine zvani Barutni Rog. — Ti nagojeni Meksikanci sa njihovim nakitom i njihovim nabijenim nagojenim novčanicima. Kažem vam da će sve izgubiti. Videćete kako njihov poslednji pezos, poslednji cent, poslednji nabijeni novčanik i poslednji komad nakita nestaju u našem džaku. A posle toga cvileće, verujte mi, cvileće da će se čuti do neba.

— Kao što si maločas rekao — zacerekao se njegov predradnik — ovo će biti proslava podštitice koju niko neće skoro zaboraviti.

•

Kada se Art Šarki vratio na ranč „Tri kruga“, zatekao je svoju ženu i svog sina još uvek budne. „Tri kruga“. Taj žig je bio nesrećno izabran iz mnogo razloga. Stojec jedan pored drugog, Šarkijevi svaki pojedinačno i združeni u triju, izgledali su kao tri naideblja građanina pokrajine Moredo. Iliji su na tri ljudske lopete. Sem toga, Džil Farnsvort je jednom primetio da žig Šarkijevih mnogo podseća na jedan amblem koji je on nekada video na ulazu u šah klub u San Francisku.

Kao što se moglo očekivati, kuća Šarkijevih je bila velika. Što se ti-

će unutrašnjeg dekora, tapeta, nameštaja i ostalog, sve je bilo namešteno sa žalosnim ukusom, što se opet moglo očekivati. Dnevna soba u kojoj su Šarkijevi obitavali, bila je zadržana vunanim tkaninama prošaranih u svim duginim bojama, natrpana tapaciranim foteljama i stolicama, a sem toga, od nameštaja su tu bila dva bife ormarčića i jedan veliki klavir donet čak iz Dalasa u Teksasu, mada niko od troje stanovnika ranča nije znao da svira na njemu. Na zidovima su visili rogobatni portreti nekih ličnosti kao što je Monarh od Glena, Poka Honta i Džon Smit, zatim slike bitke kod Banter Hila, rođenje Venere i slične, a sem toga, još ni više ni manje nego sedam fotografija od kojih su neke imale upadljivu sličnost sa Rouzbad Šarki. Ona je u tom momentu razgledala nedavno kupljene predmete, šešir koji je nameravala da nosi prilikom sutrašnjeg dočeka, na kome je kao poseban modni krik bila prikazana grančica od veštačkog planinskog cveća koja je više ličila na jelenske rogove nego na cveće, kao i neke druge sitnice pribavljene za istu priliku. Masivna i okruglasta, u domaćoj haljini od nekog sjajnog materijala, ona se njihala napred i nazad, posmatrajući u ogledalu kako joj stoji šešir. Šarki je ušao u odaju i zastao s izrazom divljenja na licu. Njegov naduveni i zaobljeni sin sedeo je u stolici za ljuljanje uživajući u svom omiljenom hobiju, jelu.

— Rouzbad — počeo je Šarki — to je najbožanstveniji, najdivniji šešir koji sam ikada video u životu. Hej Stju, reci zar nije divan?

— Jeste — promljavao je Stju.

— Šta je bilo sa tim Farnsvortom — zapitala je Rouzbad svojim grubim nazalnim glasom. — Hoće li biti na stanici da izbrblja dobrodo-

šlicu onoj maloj Mariji i njenom ocu?

— Ni govora — uzdahnuo je Šarki. Skljokao se u jednu fotelju natrpanu jastucima. Fotelja je zaskripala i zakrckala kao da se buni od navale tolikog tereta. — Izgleda da će morati da odjaše u preriju sa svojim radnicima i da potraži stoku koja mu se razbežala. Kaže da je sinoć na ranču „Boks 5” došlo do stampeda, i da su goveda ko zna gde.

— E, to je zaista sramno od nje — namrštila se Rouzbad.

— Jeste — progundao je Stju koji se nikada nije mogao pohvaliti nekom briljantnom rečitošću.

— Htela bih da znam — rekla je Rouzbad zastavši da naliže sebi čašicu viskija — je li neko uzeo na sebe da održi govoranciju tim Kastaldezima?

— Džil Farnsvort kaže da bi trebalo da pitamo sudiju — rekao je njen muž — ili gradonačelnika ili možda doktora Elbridža. To bi, čini mi se bilo najbolje što bi se moglo učiniti. Rouzbad, medena, trebalo bi da taj prelepi šešir nosiš i na balu, a isto tako i celog dana. Smeo bih da se kladim da će svaki laf u pokrajini Moredo kopati i rukama i nogama da dođe u priliku da igra s tobom.

— Hoćeš li jednu čašicu viskija? — zapitala je Rouzbad.

— Ne hvala — rekao je Šarki. — Već sam popio jednu kod Džila Farnsvorta.

— Pa — rekla je Rouzbad — ja ću onda popiti još jednu.

— Samo se posluži — promljavao je Stju.

— Znaš... u vezi onog venčanja... — Šarki je šumno uzdahnuo. — Samo jedna stvar me tu malo žalosti. Ona je lepa, ta Marija, ali nije ni upola tako lepa kao

ti Rouzbad. A ja sam uvek za mog dečaka želeo da nabavim najbolje, uvek sam žudeo da ga vidim vezanog za neku fino građenu izvanredno lepu ženu, baš kao što je njegova majka.

Rouzbad je iskapila i drugu čašicu viskija, filozofski slegnula ramenim, i rekla.

— Pa, šta možeš, mislim da se ne može dobiti sve u životu.

Da je don Dijego, tog momenta mogao izbliza da vidi Šarkijeve, postavilo bi se pitanje ne bi li možda bio mekši prema svojoj kćerci. Ne bi li možda ponovo razmislio koliko je razumno i preporučljivo ponuditi svoju kćer za ženu jednom Šarkiju, pomešati aristokratsku krv familije Kastaldez sa prostaštvom i sirovim viskijem Šarkijevih. Možda bi, a možda ne bi.

Da je Dok Holidej imao prilike da vidi Stjua Šarkija, to pitanje siguno da ne bi došlo u sumnju. Mada je u životu preturio dosta preko glave i pretrpeo dosta muka i nevolja, a možda baš zbog toga, Dok je dosta uvažavao osećajnost kod žena; on svakako nikada ne bi pomogao niti dopustio da se združe dve osobe tako oštro suprotstavljanih mentaliteta, živahna i inteligentna Marija, i tupavi Stju.

*

Mogućnosti za spavanje nisu bile na uobičajenoj visini, ali Dok se potrudio da ne bude nikakvih prodora u Marijin privatni život. Za to su trebalo da posluže čebad pričvršćena na zategnutom konopcu. Mnogo pre zore, pri svetlosti lampe, Dok je probudio Benita i tiho pozvao devojkicu. Pošto je pre spavanja bacanjem novčića uvis dobio da spava na podu, a Benito u krevetu. Dok je proveo neudobnu

noć, i zato mu nije bilo teško da ustane rano.

— Ustani tiho — naredio je Meksikancu. A onda je prišavši do obešenih čebadi dozvao Mariju. — Jeste li se probudili, Marija?

— Oblačim se — začuo se njen tihi odgovor — u ovo glupo odelo...

— Mislim da bi se muškarac osećao isto toliko glupo — primetio je Holidej, — ako bi morao da se obuče u ženske haljine.

— Da li još uvek želite da namažem lice prašinom?

— I lice i ruke... i nemojte zaboraviti zglavkove na rukama. Onda dođite ovamo i ponovo ćemo proveriti da niste nešto zaboravili.

Pod tim nešto, Holidej je podrazumevao držanje, pokrete, i način hodanja kome je vrlo brižljivo učio čitavih, nekoliko časova pre ponoći. Kada je Marija objavila da je spremna i Dok Holidej je bio završio sa svojim brijanjem. Dao je znak Benitu da skinе čebad i da odveže i savi je konopac. Pošto je obrisao lice i ruke ubrusom, podvrgao je Mariju kritičkom posmatranju. Ona mu je odvratila žalostan pogled i izjavila. — Želela bih kada bi i ja mogla da upotrebim taj sapun i vodu.

— Hodajte — naredio je Dok odsečno. — Hoću da vidim kako hodate.

U seljačkom odelu izgledala je sićušna, skoro patetično neprimetna, ali je preobražaj bio vrlo uspešan, uspešniji nego što se Dok nadao. Crna kosa bila je dignuta i prikličena češljem, a onda pritisnuta „sombrom“, tako da je pored toga što joj je skrivao kosu „sombro“ skrivao i veći deo lica. Bez pudera i ruža, i sa tamnom prašinom razmazanom po licu, bradi i vratu, sasvim izvesno nije imala nikakve

sličnosti sa divnom ženom koju je Holidej upoznao. Košulja i pantalone prilično su joj pasovali. Sandale su štatile njenu malu nogu i kompletirale transformaciju. Ostao je još serape. Taj ogrtač nalik na čebe karakterističan za sve Meksikance, trebalo je da posluži jednom važnom cilju; kako bi inače drukčije fino zacbljene grudi ovog dečaka bile skrivene od pogleda prolaznika?

— Uzmite serape — mahnuo je Dok rukom nestrpljivo. — Navucite ga.

— Dan će biti vrlo vruć — usprotivila se devojka i obratila se Benitu za podršku. — Moram li.

— Si — slegnuo je ramenima Benito.

— Šta treba da radim da vas urazumim? Da se ja preobučem? — ljutnuo se Dok. — Slušajte Marija, „sombbrero“ skriva vašu divnu kosu, naučio sam vas kako treba da hodate kao dečak, ali, tu je deo vašeg tela koji ne možemo preobraziti, i ako ga već ne možemo preobraziti, onda ga bar moramo prikriti.

Košulja ili tačnije bluza bila je suviše pripijena uz telo i tu nije bilo pomoći. Zbog toga je Marija morala da navuče serape. Sagnuvši glavu da bi osmotrila noge u sandalama. Marija je primetila razlog Holidejevog navaljivanja, i buknuła rumenilom. Žurno je navukla serape na glavu i dalje navaljivanje da posluša više nije bilo potrebno.

— Hodajte sada još malo — rekao je Dok. Nagnute glave na stranu, posmatrao je kako gore-dole prelazi odajom i zadovoljno zaklimao glavom. — Aha, mislim da će to biti dobro.

— Hoćemo li sada poći? — osmehnuo se Benito.

— Polazimo — rekao je Dok. —

Ti pođi napred. Vidi da tvoja mazga ne smeta konjima i nama. — Pokazao je palcem preko ramena. — Pođi ovim putem.

Benito je žurno prišao prozoru, otvorio ga i izašao napolje.

— Ipak ne mogu da razumem — rekla je Marija — kako čovek kao što ste vi, čovek od autoriteta i toliko mudar, može da se udruži i sprijatelji s ovakvim prijavim probisvetom, i bednim malim lopovom.

— To bi moglo svakoga da zbuni — rekao je Dok suvo. Pa eto, objašnjenje je vrlo prosto. To je pitanje shvaćanja obaveze. On mi je jednom spasao život, i otuda se ja osećam obaveznim da ga štitim i spašavam iz neprilika. Ja sam opet jednom spasao život njemu i to je razlog što se on sve vreme grčevito drži mene. — Nastavili su bdenje u tišini i nekoliko minuta kasnije, Dok je najavio. — Evo ga. Spremite se da pođemo.

Prišao je vratima, uklonio stolicu, koju je bio podmetnuo ispod brave da bi ih osigurao. Čebad su bila bačena na krevete, a sve Marijine stvarčice nagurane u kupljeni džakčić; u sobi nije bilo nikakvog traga o nedavnom prisustvu neke žene. Pre nego što su napustili odaju, otključao je vrata. Ali, nisu izašli tim putem; sobu su napustili kroz prozor.

U sporednoj aleji, Benito je pomogao „rođaku Hozu“ da se popne na čupavog magarca. Taj položaj nije joj se svideo, ali je prećutala svoje nezadovoljstvo, jer je znala da s ovim visokim došljakom nema šale.

Kada su Dok Holidej i dvoje njegovih pratilaca napustili sporednu aleju, prošli pored Kale Hernanda, i skrenuli u glavnu ulicu, Bernet Džankšn je počeo da se budi. Na-

stavili su glavnom ulicom u pravcu železničke stanice, Holidej hodajući uspravan, čvrstim korakom sa putnom torbom u ruci a Benito trčkajući za njima sitnim korakom sitnog čoveka pored magarca na kome je jahala Marija.

VI

Voz za sever stajao je na koloseku pored ravnog perona od dasaka, a njegova lokomotiva ispuštala je raznolike šisteće i pišteće šumove. Pod kontrolom konduktera, jednog mušavog čoveka sumornog izgleda pri kraju četrdeset godina, nekoliko putnika je ulazilo u drugi i treći vagon. Prvi vagon bio je, naravno, teretni, namenjen raznom teretu, paketima i pošti, i nalazio se odmah iza tendera za gorivo.

Osmotrivši konduktera, Holidej se podsetio kratkog opisa koji mu je o tom čoveku dao prodavac karata na šalteru. „Tobi Džetrou, čovek siromašan ali ljubazan i prijateljski nastrojen.” Pošto ga je dobro osmotrio, prišao je bočnim vratima teretnog vagona sa Benitom, Marijom i magarcem koga je Benito vodio. Kondukter ih je ugledao i odmah se uputio prema njima.

— Vi ste onaj džentlmen o kome mi je govorio prodavac karata? — doviknuo je.

— Tačno — klimnuo je glavom Dok. — Ja se zovem Holidej. Džon Holidej. — Izvadio je iz džepa karte i pružio ih kondukteru. — Vi se zovete Tobi Džetrou, je li tako?

— Tako je — promrmljao je Džetrou uzimajući karte. — I mada to možda ne biste pomislili, ja sam nekada bio vrlo srećan čovek.

Da gospodine moj, baš to. Bio sam srećan. Ali, to je bilo davno kada sam bio momak neženja. Ženidba je najgora greška koju sam napravio u celom mom životu. Ona me je tako unesrećila da je pravo čudo što ne padnem na zemlju i umrem od jada... — Glas mu je zamro u grlu. Istegao je vrat kao da pokušava da pročisti grlo. — Morao sam da se otresem mnogih navika, i to je činjenica. Sve je gore. Kad čovek počne da savija kičmu, onda se nikada ne zna gde će se zaustaviti. — Žmireći je pogledao karte. — Ovde su samo dve karte.

— Tačno — rekao je Dok. — Sve do maločas nismo znali da će i Benitov rođak poći s nama. — Uzgred, pokazao je rukom prema Mariji koja je, s iznenađujućom ležernošću, podigla jedan prst i pozdravila konduktera. — Pretpostavljam da nije suviše kasno kupiti kartu za malog Hozea. Šta kažete? Ionako ćemo se svi voziti u vagonu za prtljag.

Rekavši to, Dok je izvadio novčanik. Džetrou je pogledao Doka, zatim magarca i dvoje mladih Meksikanaca i rekao Doku.

— Naravno, ima dovoljno mesta za sve vas. I ne morate da se vraćate na biletarnicu zbog karte. Ja ću vam napisati jednu — Izvadio je olovku i blok karata. — Do Moreda u jednom pravcu?

— Moredo u jednom pravcu — potvrdio je Dok klimanjem glave.

Karta je bila kupljena. Dvojica nosača prineli su rampu za utovar u teretna kola, i postavili je prema bočnim vratima posle čega su uveli unutra jednog snažnog rasnog vranca. Zatim su uneli i opremu, sedlo i finu uzdu, a potom su nastavili utovar raznih paketa i sanduka.

Sve je to potrajalo jedva desetak

minuta, a onda je Holidej ušao u vagon. Vranac je bio privezan u čošku i očigledno mu se nije sviđao mali boks u kome se nalazio. Frktao je i nemirno kopao nogom, tako da je ceo vagon odzvanjao. Dok Holidej je posmatrao vranca i razmišljao kako da ga smiri za slučaj da se u toku vožnje konj uznemiri još više. Benito i Marija su gurali i vukli Benitovog magarca Kapetana Korteza. S mukom su uspeali da ga uteraju u vagon i da ga smeste u boks do vrančevog. Onda su poslušali Holidejeve znake i šćućurili se jedno pored drugog u gomili paketa, leđima naslonjenim na zid vagona. Trebalo je izbeći sumnjičave poglede. Holidej se pak naslonio ramenom na vrata i nezainteresovano posmatrao dolazak ostalih putnika. Stojeći na peronu ispred njega, Tobi Džetrou je primećio.

— Monogo dobar ždrebac ovaj vranac.

— Izgleda brz i izdržljiv — složio se Holidej.

Pre nego što je Džetrou stigao da nastavi razgovor, na peronu se pojavila grupa putnika. — Evo ih dolaze, mister Holideje. — Promenio je kondukter temu razgovora pokazujući rukom prema ženama obučanim u skupocene haljine i nekoliko ljudi mrke kože koji su ih pratili peronom.

— Da izgleda da dolaze.

— Kao što sam i mislio, isti ljudi svake godine. — Nastavio je Tobi. — Svi redovno putuju za Moredo da bi tamo proslavili Dan osnivanja.

— To vam već postaje dosadno? — osmehnuo se Dok.

— Pa, ne toliko — nabrao je obrve Tobi. — Ne, jer se događa samo jednom godišnje. — Zevnuo je i namestio svoju konduktersku

kapu. — Znate li šta? Na ovaj dan svake godine ovaj voz nosi dva puta više Meksikanaca nego Amerikanaca. Ovde u Džankšnu ili kod granice jedva da pokupimo nešto malo Amerikanaca. Ali, to mi ne smeta. Ovi Meksikanci su stvarno visoka klasa. Samo bogati rančeri i njihove žene. Sve krem društvo, i svi su lepo vaspitani. A sada, moram da vas zamolim da me izvinite. Moram da ih smestim. — Pohitao je prema grupi putnika dižući uz put ruku do kape u znak pozdrava. — Drago mi je da vas opet vidim. Kako ste vi senjor Kvintana, senjor Mnotaja, senjor Valdeze. Dobro jutro gospođe. Senjora Gomez, smem se zakleti da je ta vaša lepa kćerka od prošle godine porasla puna dva inča...

Holidej se opustio, odabrao jednu tanku cigaru i zapalio. Nije bio ni najmanje iznenađen kada je video da dolazi šerif Kroj praćen malo uzrujanim ali i pored toga dostojanstvenim don Dijegom Kastaldezmom. Pretpostavio je da taj stariji Meksikanac mora biti don Dijego, jer su ga pratila četiri čoveka vrlo agresivnog izgleda, i jedna punačka starija žena obučeha u crnu haljinu. Preko ramena, glasom jedva čujnijim od šapata, upozorio je Mariju.

— Evo ga dolazi vaš stari, sa šerifom. Budite spremni na sve.

Grupa oko Kastaldeza se razdvojila. Dok je debela žena sela na klupu ispred stanične zgrade, telohranitelji su ušli u putničke vagona da provere putnike. Don Dijego je uzrujano šetao peronom, a šerif se uputio prema teretnom vagonu. Tobi se popeo unutra noseći malu kasicu.

— Još jedan rutinski posao — objasnio je Doku, otvarajući veliku kasu u zadnjem delu kola. —

Ovi bogati Meksikanci uvek sa sobom nose svoj nakit.

— Nadam se da banditi neće napasti voz — rekao je Dok ravno-dušno. — Žurim da stignem u Moredo, i ne bih voleo nikakvo zadržavanje.

— Već dugo vremena nije se desila nijedna pljačka voza — utešio ga je Tobi. — Ako bismo nosili zlato ili pošiljku novca, to bi bilo nešto drugo. Oni vole novac, plen koji se lako potroši. Nakit ne možete potrošiti, zar ne?

Holidej nije saslušao njegove reči, jer se u tom trenutku na vrata vagona popeo šerif i promrmiljao nešto u znak pozdrava. Vrlo tiho da ih drugi ne bi čuli, Marija je zapitala Benita.

— Da li znaš...?

Naznačila je ime jedne pesme vrlo popularne među meksikanskim seljacima. On je klimnuo glavom i na svom maternjem jeziku zapitao. — Zašto?

— Sviraj — naredila je — pa ćemo zajedno zapevati.

— Ali...!

— Radi što ti kažem!

Benito je napravio grimasu lica, skinuo gitaru i pošto je odsvirao nekoliko uvodnih tonova, počeo da peva. Na njegovo iznenađenje, ona mu se pridružila. No, nije ga iznenadila sama činjenica što je zapevala, nego činjenica da je izvanredno vešto promenila boju svog glasa. Pevala je zajedno s njim i klimala glavom u ritmu pesme. Glas joj je bio znatno dublji, grlen i promenljiv, kao kod dečaka koji iz detinjstva prelaze u muževno doba. Kada je Kroj pogledao pored Holideja, njih dvoje su sedeli naslonjeni jedno na drugo, oborenih glava. Benitove mrke ruke poigravale su na žicama i njegov nazalni glas

mešao se sa promuklim Marijinim glasom.

— Moraju li oni baš tako da zavijaju? — zapitao je šerif Holideja neraspoloženo.

— Ne obraćajte pažnju na njih — predložio mu je Dok. — Bezopasni su.

— To zavisi — umešao se Tobi — da li ste ljubitelj muzike ili niste.

— Ona ih drži da ne prave gluposti — slegnuo je ramenima Dok. — Benito malo više voli tekilu. Njegov rođak Hoze on je... — Dodirnuo se prstom po čelu i značajno odmahnuo glavom — on nikada nije bio baš mnogo bistar.

— Do đavola s tim glupim bezveznjacima — zabrundao je Kroj. — Dakle Tobi, šta kažeš? Garantuješ li za sve što je u vagonu ili moram da pretresam?

— A šta to tražite? — zapitao je konduker.

— Senjoritu Mariju Kastaldez, kćerku don Dijega. — Kroj je žalosno uzdahnio. — Da znaš samo kakvu frku stari pravi!

— Zar je ta devojkica nestala? — namršio se Tobi.

— Možda je kidnapovana — rekao je Kroj.

— Kako bi neki kidnapier sakrio ovde odraslu devojkicu? — začuđeno je zapitao Tobi. — Ali, ne morate mi verovati. Pogledajte i sami. Garantujem za svaki gram tereta. Ali ako hoćete, pogledajte.

— Je li se neko ušunjao od kako ste došli — zapitao je Kroj Holideja.

— Nije niko — rekao je Dok.

Kroj je pošao prema boksovima, bacio kratak pogled na Mariju i Benita i pošao da pogleda sanduke i kutije. Ovoga je bilo malo, jer su bogati rančerosi ostajali manje od četrdeset osam časova u Moredu, i

prtljag im nije trebao. Najveći deo prtljaga nosili su sa sobom.

Serifu je trebalo samo nekoliko minuta da se uveri da svezana i začepijenih usta devojkica nije skrivena među sanducima. Vratio se do Holideja i priznao mu.

— Već sam rekao starom da ne vredi pretresati voz.

— Još nisam čuo da su kidnaperi odveli svoju žetvu vozom — primetio je Dok.

— Ako nemate ništa protiv, šerife — rekao je Tobi — skoro je vreme za polazak. U Moredo treba da stignemo u podne.

— Stići ćete... — Počeo je Kroj. Zastao je primeo šaku uhu i sa negodovanjem pogledao pevače. — Rekao sam možete da krećete...!

— Čuo sam! — povikao je Tobi. — Ne morate da vičete!

— Neka sve nosi vrag! — procedio je Kroj silazeći na peron.

Posmatrajući šerifa kako se udaljava ka mestu gde ga je don Dijego očekivao, Holidej je zabacio ruku iza leđa i pucnuo prstima. Benito i Marija su zaključili da je to znak da prekinu pesmu, tako da je Holidej mogao da čuje kratak razgovor između Kroja i bogatog rančera. Kroj je uveravao don Dijega da njegova kći nije u vozu. Don Dijego je na to vatreno objavio nameru da traganje proširi van Bernet Džankšna. Poslaće potere na istok, zapad i jug. Nije imalo smisla proveravati teren prema Severu. Tu je bio odlučan. Nije mu izgledalo verovatno da bi njegova kći pobegla u pravcu Moreda, gde su živele osobe koje je želela da izbegne.

Tako dakle, znate dobro da nije oteta razmišljao je Dok. Morao si da digneš buku stari, da napraviš pravi haos da bi sačuvao ugled i dostojanstvo porodične tradicije.

Ali, dobro znaš da je devojkica pobegla i znaš zašto.

I telohranitelji su se pridružili svom poslodavcu i objavili mu da je njihovo traganje ostalo bez uspeha. Don Dijego je zabrinutog lica počeo da šeta peronom, i prišao svom prijatelju i susedu Fernandu Dijazu. Putovanje u Moredo i srećno združenje porodica Kastaldez i Šarki moraće da bude odloženo. Da li bi Dijaz bio tako dobar da se u ime don Dijega izvini don Arturu Šarkiju i da mu kaže da je velika tragedija uzrok don Dijegovog ostanka u Bernet Džankšnu?

Tobi Džetrou je ušao u teretni vagon i rekao nestrpljivo. — Spremni smo za polazak kako izgleda.

— Imajte milosti senjor konduktere... — zavapio je Benito skokivši na noge. — Da li biste mi učinili jednu veliku dobrotu?

— O čemu on to govori? — obratio se Tobi Holideju.

— Sačekajmo da vidimo — posavetovao mu je Dok.

— Celog života molio sam se da mi se pruži ovakva prilika — izjavio je Benito vatreno. — Za vas to će biti sitnica. Ali, za bednika kao što sam ja, to će biti veličanstven doživljaj!

— Budi jasniji — namrštio se Tobi — neću reći ni da ni ne dok ne saznam šta hoćeš.

— Hoću da uradim ono što vi činite! Da mahnem zastavicom, da dunem u pištaljku i da doviknem vozaču lokomotive. Šta kažete na to? Voz polazi!

— Ne kaže se „voz polazi“ — namrštio se Tobi nestrpljivo. — Kondukter obično vikne „polazak“ samo što on to malo skratilo je sve.

— Imajte srca senjor konduktere

— preklinjao je Benito molim vas na koljenima...

— Idi do đavola, ne moraš da moliš — promumiao je Tobi. — Ne moraš, ako ti je toliko stalo do toga. — Izvadio je iz torbice malu zastavu, iskopao iz džepa prsnaka zviždaljku i pružio ih malom Meksikancu. — Evo, probaj. Jednostavno promoli glavu kroz otvor vrata i viči. To je bar lako.

— Samo još jednu dobrotu vas molim... — nastavio je da se uvaja Benito kada je skinuo „sombbrero“ i prihvatio zastavicu i zviždaljku.

— Šta još? — zapitao je Tobi.

— Kapu. — Benito je čežnjivo pogledao kondukterovu kapu sa širmom. — Ah, mlađelo! Kad bih mogao da je stavim samo toliko dok...

— Mogao bih baš da ga zadovoljiš, Tobi — predložio je Dok. — On želi samo da je stavi na glavu dok voz pođe.

— Pa dobro, i ne traži baš tako mnogo — slegnuo je ramenima Tobi.

Skinuo je kapu i privremeno je dao Meksikancu. Otkrivši sve zube u zadovoljnom osmehu, Benito je stavio zvaničnu železničku kapu, proturio glavu kroz vrata i dunuo u zviždaljku. U kabini lokomotive mašinovođa je isturio glavu napolje i pogledao nazad. Benito je mahnuo zastavicom i viknuo što je jače mogao.

— Polazak...!

Mašinovođa je klimnuo glavom, uvukao glavu i dohvatio rukama komande. Tek kada je otpustio kočnice i kada je lokomotiva hukćući počela da se kotrlja ka severu, on je dobacio svom ložaču.

— Je li, jesi li primetio kako se Tobi Džetrou odjednom promenio?

— Za poslednjih šest meseci on

je sve tužniji i tužniji — izjavio je ložač.

— Kažem ti da izgleda gore nego ikada — rekao je mašinovođa.

— Tobi nije nikada ni bio neki veseljak — opomenuo je ložač svoga druga.

— Čak i ako je tako, mora biti da od nečega boluje — zaključio je mašinovođa. — Izgleda strašno. Oči su mu upale, a pogubio je i zube. Kako izgleda, mora da je bolestan... bolestan da je čak poružneo. Njemu treba pomoć.

— To mu je donela ona njegova žena — namrštio se ložač koji je slučajno bio nepopravljivi neženja.

— Bola Džetrou je stara veštica koja jadnog Tobija dovodi do ludila. Bla, bla, bla. Uvek truća i uvek brblja.

— Kad bi mogla da vidi kako Tobi izgleda — izjavio je mašinovođa — ona bi se stidela onoga što mu je učinila.

Izašli su iz Bernet Džankšna i bez teškoća, prešli sedam milja ravne prerije. Voz za Moredo kotrljao se prema severu ujednačenom brzinom, a u teretnom vagonu veliki crni ždrebac i čupavi magarac savladali su svoj otpor prema neobičnom prevoznom sredstvu. Tobi je ponovo uzeo svoju kapu, zviždaljku i zastavu, zatvorio bočna vrata vagona, napunio i zapalio i počeo da zabavlja Holideja pričama o nedostacima njegove žene, dok su Benito i Marija ostali zakukuljeni pored zadnjeg zida, devojka još uvek pazeći na to da glavu drži pognutu. Iz više razloga bilo je dobro što je tako učinila; nije mogla da savlada osmeh slušajući Tobijeve žalopoljke. Nekoliko puta, jedva se uzdržala da se ne zacereka.

Tobi je nastavio da priča monoto-

nim glasom, a Holidej je sedeo naslonjen leđima na vrančev boks, praveći se da sluša. Široki „stetson“ bacao mu je senku na oči. Razmišljao je o Moredu i odmeravao šanse da u tom velikom gradu u vreme slavlja nade čoveka koga je gonio.

— ... Kuvanje? — nastavio je Tobi. — Kad bi samo jednom napravila neko jelo sa finim ukusom i mirisom, sve bih joj oprostio. Ali, ne. Otrov bi mi spremila, ali dobru hranu? Nikada! Nju nije briga da li će živeti ili umreti. Ona želi samo moj novac koga i nemam dovoljno. Verujte mi mister Holideje, železnica ne plaća mnogo konduktore...

Holidej je još pet minuta bludeo u mislima. Tek tada setio se da Tobiju pokaže portret Krisovog ubice. Izvadio ga je iz unutrašnjeg džepa i počeo da ga razvija.

— ... Bolje da sam mrtav eto šta — nastavio je Tobi. — Bolje da sam mrtav nego što sam vezan za tu ženu. Došlo je dotle da ću raditi prekovremeno koliko mogu, samo zato da bih bio van kuće. Časna reč, došlo mi je da radim neprekidno.

— Tobi... — počeo je Holidej.

— A njeni rođaci — jauknuo je Tobi. — Čoveče, da vidite njenu majku! A tek njenu tetku Minervu... uvek nešto njuškaju. Njuš, njuš, njuš! Oni su ti pravi lovački psi, kažem vam. A njen brat. Nikada ne biste...

— Hteo sam da te pitam... — pokušao je Dok ponovo.

— Nikada od kako ste se rodili — nastavio je Tobi — niste sreli takvog podlaca kao što je njen brat.

— Tobi — rekao je Holidej odlučno — hoću samo da te pitam da li se sećaš da li si ovog čoveka već

video? Putovao je u Moredo ovih dana.

— Dajte da vidim — Tobi se sav uneo u posmatranje crteža. — Jesam. To je onaj kockar. Drugo sedište otpozadi u drugom putničkom vagonu. Ima nekih lica koja nikada ne zaboravljam.

Mada se nije nadao da se nešto više saznati. Dok je ipak zapitao. — Da ga nisi slučajno video posle dolaska voza u Moredo? Ne znaš možda da li se smestio u neki hotel ili tako nešto?

— Zao mi je prijatelju — ljutnuo se Tobi i odmahnuo odrečno glavom. — Kad putnici napuste voz, mene ne interesuje šta rade i kuda idu.

— Nije važno — rekao je Holidej reda radi, i savivši crtež vratio ga u unutrašnji džep sakoa. — Ako je još u Moredu, ja ću ga naći.

VII

U teretnom vagonu dvoje Meksikanaca koji su imali vrlo malo zajedničkog, dremali su oborenih glava. Dok Holidej nije bio zabrinut. Verovao je čvrsto da će Marijin „sombbrero“ sakriti grivu njene crne kose van domašaja radoznalih pogleda, a da će obod šešira prikriti njeno lice i sjajne oči. Tobi Džetrou je povučen u kut kola razmišljao o svojim šansama da napusti posao i pobjegne iz te pokrajine, da pobjegne u stvari iz cele te zemlje za koju je znao, i da se posveti dokonom životu negde na nekom ostrvu u tropskim morima. Dok Holidej je pušio cigaru i igrao se sa kutijom šibica kad...

Iznenadna škripa od trenja čelika o čelik, podrhtavanje i truckanje poda vagona naterali su Mariju

i Benita da širom otvori oči a velikog crnog žgrepcu da nervozno zarže u svojoj pregradi. Mada veteran svog poziva, Tobii je bio iznenađen; iznenadno kočenje ga je izbacilo iz stolice na pod. On je promrmljao neku psovku sebi u bradu i s naporom ustao trljajući rukom udareno mesto.

— Šta je do đavola tom Denu Mej Hjuu? Stali smo tačno na Barutnom Rogu...! — objavio je žurno, obraćajući se Holideju koji je bio ustao i prišao bočnim vratima.

— Ne otvarajte ta vrata Holideje! Zaustavili smo se iznad ponora... a to je pogrešna strana. Ako biste pali...

— U redu — namršti se Dok. — Sa te strane inače se ništa nema videti. — Prišao je levim bočnim vratima odgurnuo ih u stranu i pogledao napred. — A ha. Izgleda da je odron kamena. Dođi da pogledaš Tobii.

Kondukter mu se pridružio na vratima. S tog ugla mogli su da vide krivinu i nekoliko metara ispred lokomotive. Na šinama je ležala gomila stena, i zemlje visoko preko pet stopa, i nije bilo čudo što je Mej Hju morao tako naglo da zakoči; od momenta kada je ugledao prepreku, imao je vrlo malo vremena za akciju.

— Gle, ovo je najčudnija stvar na svetu — namršti se Tobii. — Prvi put vidim odron na ovom delu pruge. Nisam znao da ovde postoji klizište.

Pokazao je prstom pošumljenu kosu padinu i bez naročitog interesovanja Dok je pogledao u pravcu kuda mu je on pokazao. Mej Hju i ložac su zakoračili da siđu iz kabine lokomotive, a desetak putnika su isturenih glava piljili kroz pro-
4 Dok Holidej 149

zore u očekivanju objašnjenja za zastoje, kada se ono desilo.

Grmnuo je pucanj pištolja, a zatim još jedan. Iza prepreke na šinama pojavilo se pet maskiranih ljudi, a još sedam njih naišli su jašući niz pošumljenu padinu, pucajući iz pištolja, vičući i naređujući uplašenim Meksikancima.

— Prepad! — rekao je Tobii bez daha. — Prokleti đavolji prepadi...!

Bilo je trenutaka kada je Dok Holidej postupao neočekivano i za njega samog gonjen nekim neobjašnjivim instinktom, i ovo je bio jedan od tih trenutaka. Verovatno da su pucnji vatrenog oružja izazivali u njemu refleks samoodbrane, i tako je potreba da se brani pokrenula u njemu ostatak iskonskog čoveka lovca. Svaki pokret bio mu je brz i kao matematički proračunat. Skočio je do mesta gde je stajala oprema sa vranca i iz futrole izvadio divnu novu "vinčesterku" tek izašlu iz kovnice jedan od onih primeraka koji se prave samo po specijalnoj narudžbini. Bilo je to verovatno oružje nekog meksikanskog haciendera, ali je Doku Holideju izvanredno dobro došlo. Sa puškom u ruci priskočio je desnim vratima i polako ih odškrinuo.

— Grif Bouls je pucao na njih — jauknuo je Tobii — i oni su ga ubili... prljavi vašljivi kućkinci sinovi...!

Nadvivši glasom Tobiiu žalopojku i praštanje pištolja Dok Holidej je doviknuo Benitu. — Ostani tu gde si... i dobro pripazi na tvog rođaka Hozea.

Kada je zakoračio iz vagona, mogao je da vidi samo komad pošumljane zemlje između čelične šine i ivice ponora. Litica je sigurno bila vrlo okomita, a osnova litice iz-

gledala je duboko dole, mada ponor u stvari nije bio dublji od dvadesetak metara. Bacio je pogled uvis i zaključio da će, ako izvede nekoliko akrobatskih poteza, moći da se dokopa krova teretnog vagona odakle će sa mnogo više sigurnosti moći napadače da uzme na nišan. Ne obazirući se na Tobijeve panične opomene učinio je baš to. Uzelo mu je samo nekoliko sekundi i čak ne mnogo napora da se zahvaljujući svojoj snazi nađe na krovu.

Klečeći na kolenima pripremio je „vinčesterku“ za paljbu. Većina konjanika sada su se jasno videli, i svi su bili obučeni u obična kaubojska odela sa maramama zategnutim preko donjeg dela lica. Jahali su napred i nazad, duž zapadne strane šina, na tridesetak stopa širokom prostoru između blage pošumljene padine i voza. Povremeno ispaljeni pucnji dopunjavali su razočarano negodovanje rančera, i prodorno kričanje njihovih žena. To je kod Holideja izazvalo skakanje pritiska.

Jedno tane promašilo ga je samo za nekoliko santimetara; očigledno bio je primećen. I ti koji su ga primetili nisu prezali da ga usmrte, baš kao što su usmrtili Grifa Boolsa. Nije dakle bilo druge mogućnosti nego uzvratiti istom merom, bez obzira što je pucanje na ljude bilo Holideju krajnje mrsko. No, ovde se radilo o životu ili smrti, a neprijatelji su bili banditi spremni na svako zločelo. Kleknuo je, nanišanio na jednog konjanika i opalio, a konjanik je grčevito bacio ruke uvis i glavački pao iz sedla. Jedan drugi konjanik ga je spazio, okrenuo svog konja i brzo ispalio dva hica. Dok se trgao, jer ga je vrelo tane opeklo po levoj strani vrata, a onda je nanišanio, i

ponovo pritisnuo okidač. Brzopucajući konjanik je ispustio revolver i klonuo u sedlu, ali je ostao na konju. No, bio je izbačen iz stroja, jer je rukom pritiskao desno rame.

Holidej se odjednom naježio. Nešto vrelo opeklo ga je u utrobi kao iznenadna mučnina, i on je shvatio da je to stara rana, ogorčena divlja neutoljiva mržnja prema nasilju uobličenom u čoveku koji je tako podlo ubio Krisa Kertona. Jedan od konjanika, sasvim blizu njega nosio je sako upadljivo drečavih boja i, Holidejev oštar pogled je u magnovenju zapazio i to, iglu sa bisernim ukrasom zadevenu u kravatu. Bilo je dovoljno da se konjanikov ogrtač za prašinu samo za trenutak raskrili, pa da Holidej spazi sve ove pojedinosti. Šta više, marama nije mogla da sakrije bledonlave oči tog konjanika. Ako to nije bio čovek koga je Oven Kali nacrtao, onda je bio njegov blizanac. Uz besnu kletvu, Dok je ponovo digao pušku. Ali, bilo je kasno. Činjenica da je dvojicu napadača izbacio iz stroja, bila je pravo čudo; nije mogao očekivati da će iz ovog sukoba izaći ne povređen. Nekoliko bandita je pripucalo na njega, i dva kuršuma su ga pogodilo skoro u isti momenat, ne smrtno, ali dovoljno da ga ošamute i smaknu ga sa krova vagona. Jedno tane ga je okrznilo iznad obrve, a drugo ga je zaseklo po prsima sa leve strane. Holidej je pao i kliznuo sa krova, a onda i niz okomitu laticu s istočne strane zaustavljenog voza.

Marija je stajala na desnim vratima i videla kada je pustolov pao. Samo je ruka opreznog Benita pritisnuta čvrsto na njena usta, sprečila devojkicu da krikne. Benito je zastalog daha posmatrao kako onesvešćeni Holidej pada preko ivice niz laticu. Nagnuo se malo preko

otvora, i video da je visoki pustolov završio padanje na jednom širokom platou oko dvadeset metara ispod nivoa bruge, i kako je ostao da leži na ledima, okrvavljenog i izgrebenog lica.

Svaki otpor je naglo prestao kada se Roki Veson setio saveta koji im je dao kockar Kif. Ložač je bio mrtav, pošto je načinio fatalnu grešku i pripucao na napadače. Den Mej Hju je klečao pored svog drugara i hteo je da izvuče pištolj iz njegove mrtve ruke, kada je Veson saznao zgrabio ga za okovratnik i prislonio mu cev „kolta“ na glavu.

— Tu smo, mister mašinovođo! — ciknuo je. — Uhvatio sam te! Svršeno je s tobom!

— Podla kukavice...! — počeo je Mej Hju.

— Zaveži! — dreknuo je Veson.

— Slušajte svi vi u voz! — obrati se Farnsfort putnicima. — oca... mašinovođu! Njegov život U rukama imamo jednog tate u vašim rukama. Ukoliko odmah ne predate oružje... on će umreti!

Cereći se pobedonosno ispod svoje marame, Veson je pogurao Mej Hju pored tendera za gorivo na čistinu gde su ga putnici mogli videti i to je bio kraj otpora. Ložač nije bio jedina žrtva. Jedan stariji rančeros koji je takođe pripucao na napadače, bio je pogođen metkom u glavu, i smrt je trenutno nastupila. Za manje od dva minuta desilo se više nasilja nego što se moglo očekivati.

Tobi Džetrou je duboko uzdahnio, odbacio pištolj i digao ruke uvis, a dvojica napadača su uperili puške na njega.

— U redu! — procedio je kroz zube čovek okrvavljenog ramena.

— Gde je onaj što je pucao sa krova.

— Video sam ga kad je pao — dobacio je jedan od napadača.

— Muerto — uzdahnio je Benito.

— Zar je Džon mrtav? — dreknuo je Tobij. — Hoćeš da kažeš da su ga smakli? Mnogo mi je žao. Počeo je da mi se dopada.

Drugi naoružani konjanik dobacio je pušku svom saučesniku, izvadio „kolt“ i popeo se u putnički vagon. Ne obraćajući pažnju na Tobiju i dvoje sićušnih Meksikanaca, prišao je desnim vratima i pogledao niz laticu. Opruženo telo u podnožju bilo je jasno vidljivo. Jasno se videla krv na čelu, a isto tako i krvava mrlja na prsima. Radi svake sigurnosti, bandit je digao revolver da ispali još jedan metak u mrtvog čoveka, ali je odjednom njegov pogled zastao na blistavom predmetu koji je ležao na uzanom pojasu zemlje između šina i ivice provalije. Kada je pao, Holidej je ispustio „vinčesterku“ a ona je pala na ivicu ponora.

Ličove oči su pohlepno blesnule i on se lako spustio na zemlju i odatle uzeo ispuštenu pušku.

— Kakav plen, a? — doviknuo je drugim lopovima, dok se penjao nazad u vagon. — Jeste li ikada videli ovako lepu „vinčesterku“? E časna reč, zadržaću je. Ja sam je našao.

Marija je malo digla glavu i kada je videla pušku, još više se žalostila. Hrabrog Amerikanca poznavala je tek kratko vreme. Delilo ih je po njenom mišljenju dosta godina, i ni najslobodnijom igrom mašte nije mogla da pomisli da se u njega zaljubi, iako je po njenom shvatanju bio baš pravi čovek i muškarac dostojan ljubavi. Ali, uspela je da ga ceni, da ga na neki

način obožava, i da ima poverenja u njega. Mnogi ljudi iskoristili bi njen položaj, ali on nije. Ona ga je u stvari ucenom naterala da joj pomogne. Ali, na njegov jedinstven način, ponekad grub a ponekad nežan, on je pokazao najveće moguće poštovanje za njena shvatanja i osećanja.

— Jeste li ikada videli ovako lepu pušku? — opet je zapitao Lič svoje drugove.

Cerekajući se, Lič je ubacio metak u cev i naperio pušku na Tobija, Benita i Mariju.

— Da niste napravili nijedan pokret — zapretio im je.

Poginuli i ranjeni napadači privazani su za njihova sedla. Farnsvort je jahao tamo-amo pored voza, i sa zapetim „koltom 45” motrio na prozore putničkih vagona.

Za to vreme, petorica njegovih ljudi išli su kroz kola i kupili od putnika sve stvari od vrednosti; nabrekle novčanike, smotuljke novčanica, kese nabijene srebrnim i zlatnim novcem i mnoge komade zlatnog i srebrnog nakita sa drugim kamenjem. Sve je to trpano u jednu prilično veliku jaku vreću.

Pošto su prošli kroz putnička kola, jedan od pljačkaša dodao je vreću Farnsvortu, koji je žurno otvorio i pogledao sadržaj.

— Dobro — klimnuo je glavom — ali, ne dovoljno dobro. Mora biti još ovoga.

— Čega? Novca ili drangulija? — zapitao je bandit.

— Još dragulja — namršti se Farnsvort. — Ovo što je u vreći je samo ono što su njihove žene nosile. Šta je s ostalim stvarima: ogrlicama, narukvicama, dijademama koje će nositi na velikom balu? Imam predosećaj da ćemo to naći u kondukterovoj kasi. — Pokazao je

palcem prema teretnom vagonu — potražite tamo.

Farnsvortov saučesnik je poneo vreću do teretnih kola, popeo se unutra i veselo pozdravio Liča i drugog revolveraša, zario revolver Tobiju u stomak i naredio mu da otključa sef. Pošto je više godina proveo kao Bolin muž, Tobij nije bio sazdan od materijala od koga postaju heroji. Izvadio je ključ, otključao kasu i predao kovčežić sa draguljima. Lič je odmah razvalio katanac dobro naciljanim metkom iz nove „vinčesterke”. Blistavo bogatstvo brzo je prebačeno iz kovčežića u vreću. Posmatrajući ih, Marija se setila svoje vreće na podu iza svojih nogu. U njoj se nalazila ne samo njena odeća nego i sav njen nakit, sve do poslednjeg komada, koji je ponela sa namerom da ga proda, i da tim novcem finansira bekstvo na zapadnu obalu. Ako ti desperadosi posumnjaju u nju, sve će biti izgubljeno!

Ali, Liča i drugih bandita nisu se ticali jedan nervozni železnički službenik i nekoliko preplašenih peona. Pošto su se uverili da u teretnom vagonu nema oružja, banditi su otišli.

Tada je do vrata vagona prišao Veson. Vodio je Dena Mej Hjuu vezanog lasom; napadačima talac više nije bio potreban, jer su putnici bili potpuno obeshrabreni i nesposobni da se brane. Među novcem i nakitom u vreći se nalazilo mnogo skupocenih revolverčića, fino izgraviranih niklovanih pištoljčića koje su bogati Meksikanci toliko cenili.

— Sve ste to našli? — zapitao je Liča i ostale.

— Tako je — iscrpio se Lič — uključujući i jednu vrlo finu „vinčesterku” za mene.

— Bueno — klimnuo je Veson glavom. — Hajdemo!

— Izlazite iz tog vagona i jašite — dozvao ih je Farnsvort. — Polazimo!

Benito i Marija su se pridružili Tobiju na levim bočnim vratima, posmatrajući napadače kako brzo odlaze. U indijanskom poretku sa Farnsvortom na čelu, prošli su pored lokomotive i gomile kamenja i zemlje i nastavili dalje prema severu. S očajanjem u srcu, Tobi je gledao za naduvenom vrećom privezanom za jabuku sedla nanditskog vođe. Obratio se Benitu sumornim rečima.

— Ove godine proslava Dana osnivanja neće biti nimalo vesela, a gazde železnice biće vrlo ljuti na mene.

— Šta si mogao da učiniš, amigo? — slegnuo je Benito ramenima. — Bilo ih je mnogo više... prošao bi kao moj dragi prijatelj.

Do tada je jedan putnik odvezao Mej Hjuja i mašinovođa je pokazao spremnost da pomogne Tobiju u uspostavljanju reda. Tobi se tek tada setio da je jedan od putnika lekar po struci. Doktor Paskvale Amentaro iz San Tomasa. Naravno, doktor Amentaro nije mogao ništa da pomogne nesrećnom Grifu Goudiju ni starom hacijenderu koje su napadači ubili. Najveći deo vremena dobri doktor je morao da utroši umirujući šokirane i izbezumljene žene putnice.

Benito je izustio sebi u bradu neku kletvu. Marija je poneta nekim unutrašnjim impulsom skočila kroz desna vrata na ivicu ponora i okretno kao divokoza počela da se spušta niz okomitu liticu. Benito joj je doviknuo.

— Mali Hoze pazi! Ne tako brzo! Ako padneš...! — slegnuo je ramenima rezignirano, obraćaju se

Tobiju. — Biće najbolje da pođem za njom.

— Za kim? — zatreptao je Tobi izlazeći na druga vrata.

— Za njim — popravio se Benito žurno.

— Ništa ne вреди silaziti dole do Holideja — uzdahnio je Tobi. — Imam osećaj da je mrtav.

— Čak i da Hoze nije sišao dole — rekao je Benito kucnuvši se prstom u grudi — morao bih sići ja, jer moram da znam šta se desilo mom prijatelju Džonu.

Rekavši to, Benito se spustio na uzan pojas zemlje na ivici ponora. Silazeći niz liticu, Marija je izgubila serape koji je ostao zakačen na jednom žbunu na polovini padine. Kada je mali Meksikanac počeo da se spušta, primetio je da je Marija skoro stigla do osnove litice. Kamenčići ponireni sa svog mesta njenim nogama padali su niz padinu i jedan ili dva sitna šljunka udarili su pustolova po grudima.

Benito je otkao serape sa žbuna i nastavio da se spušta, pažljivo opipavajući nogom oslonac, osujući na svom jeziku svaki put kada bi mu se učinilo da je u opasnosti. Na kraju, posle vremena koje mu se učinilo kao večnost, stigao je do podnožja i potrčao tamo gde je ležao visoki Amerikanac sa krvavom glavom u naručju uplakane Marije.

— Nemojte tugovati sinjorita Marija — pokušao je da je uteši Benito, mada se i njemu u grlu skupljala knedla bola; on je kad kad mogao da bude sentimentaln, a za ovog pustolovnog velikodušnog i hrabrog čoveka Holideja postao je jako vezan. — Živeo je bogatim, punim životom i...

— Još uvek je živ! — kriknula je Marija.

— Tišina za ime božje! — zavapio je Benito. — Ne vrištite. Ne zaboravite da svi misle da ste muškarac. — Kleknuo je pored nje i zagledao se u Holidejevo okrvavljeno lice. — Kažete da je živ? Je li sigurno? — osećam da mu srce kuca! — izustila je devojka bez daha.

Baš u tom trenutku, Holidej je otvorio oči i otkrio da mu je lice čvrsto pritisnuto na nabrekle grudi uplakane devojke. Karakteristično za njega u takvim situacijama njegove prve reči bile su inspirisane praktičnim potrebama trenutka.

— Za ime božje — promrmljao je obrativši se Benitu — uzmi njen serape i pokri joj prsa!

Benito je žurno poslušao posle čega je bojažljivo pogledao prema vrhu litice. Sa mesta gde su se u podnožju litice nalazili, moglo se zapaziti vrlo malo od pokreta i zbivanja koji su se odvijali gore na okuci Barutnog Roga. Marija je čvršće prikupila serape oko sebe, namestila bolje svoj „sombbrero” i zainteresovano i radoznalo zagledala se u pustolova. Ovaj se okrenuo po zemlji i sa naporom se postavio u sedeći položaj, oslonjen leđima na stenu. Rana na glavi prestala je da krvari; isto tako i rana na levoj strani grudnog koša. Ali, ostalo je još mnogo zgrušane i usirene krvi na licu i odelu, a od glave do prstiju na nogama bio je uvaljan u prašinu; u svakom slučaju, izgledao je daleko lošije nego što je to ona naučila da vidi. Iznad kragne košulje ogrebotina od kuršuma izgledala je crvenija nego ranije.

— Ovo je sigurno glupo pitanje, amigo Džone — obratio mu se Benito nabirajući obrve — ali, ipak ću te pitati. Kako...

— Znam šta ćeš me pitati — prevaljao je Holidej bez žurbe preko usana. — Kako se osećam? Pa

evo da ti dam pošten odgovor. Osećam se...! — No, setivši se da je Marija žensko i da mora biti pristojan, savladao je potrebu da kaže nešto prosto; zbog toga je jednostavno rekao. — Eto, boli me sve od glave do pete.

— Vaše lice...! — počela je da jadikuje Marija.

— Dosta je bilo kuknjave — ljutnuo se Holidej dižući ruku do čela da bi proverio stanje rane na glavi. — Pokušajte da zaboravite da ste žena.

— Kakav je to bio pad. — Benito je sa nevericom zavrteo glavom. — Čudim se da je moguće da si još živ amigo.

— Bio sam na krovu teretnog vagona — prisetio se Dok i žmireći pogledao gore prema vozu koji je još stajao. Ispalio sam nekoliko hitaca, oborio sam dvojicu njihovih... a onda... video sam jednu grupu. To je poslednje čega se sećam. — Klimnuo je znalački glavom kao da mu je sve jasno. — Mora biti da me je neki kuršum skinuo sa krova, i da sam se posle toga skotrljao ovamo. Dakle, zaista je čudo...

Pokušao je da ustane na noge, ali je Benito promrljao nešto u znak protivljenja.

— Nemoj se naprezati amigo. Možda ti je slomljena neka kost. Kondukter kaže da među putnicima ima jedan lekar...

— To se zove sreća — zadovoljno je rekao Dok. No, uprkos Benito-
vom protivljenju, već je bio na nogama. Pošto se pipanjem uverio da rana na glavi nije ništa drugo nego mali zarez visoko na čelu, obratio je pažnju na ranu na levoj strani grudnog koša. Kada mu se lice bolno zgrčilo, Marijino srce je zakucalo brže. No, Dok je odmah dodao. — Uh, imam osećaj kao...

kao da kuršum nije povredio ni jedno rebro.

— Vi ste jedan fini kabalero, senjor Holideje — promrmljala je Marija. — Zahvaljujem nebu što ste živi, ali, tugujem zbog drugih koji su...

— Kojih drugih? — zapitao je Dok i izvadivši iz futrole svoj „kolt 45" pogledao magacin da vidi da li je pun i istovremeno utvrdio da je futrola zaštitila oružje od oštećenja.

— Jedan rančero — rekao je Benito nabraivši čelo — i ložač lokomotive. Mrtvi su. To je sve vrlo žalosno amigo.

— Dvojica mrtvi. Je li? — procedio je Dok kroz stisnute vilice. — Pa to je grozno, ali, kad pomislim kako su banditi neštedice prosipli kuršume na sve strane, pravo je čudo da više putnika nije nobijeno ili ranjeno. U svakom slučaju... — ponovo je digao glavu i pogledao ka vrhu litice — neće se tek tako izvući, to je sigurno. Odgovaraće oni za ovo što su učinili danas.

Benito je nastavio da govori više za sebe nego za druge, i uzevši Mariju za ruku počeo da se penje uz liticu za Holidejem. Pustolov se verao polako i vrlo pažljivo. Rane su mu smetale i nanosile mu bol pri većem naporu mišica, ali, na nesreću Džila Farnsvorta i njegovih saučesnika, ipak se mogao penjati, jer mu nijedna kost nije bila slomljena. Bio je dakle sposoban da pođe u poteru za napadačima i da ih jednog po jednog pohvata. Bio je siguran da je prepoznao jednog konjanika, čoveka obučenog u odelo drečavih boja, čoveka kome maska od marame nije mogla sakriti šarenu kravatu na kojoj se jasno videla igla sa bisernim ukrasom. Iako je nosio ogrtač protiv prašine i uprkos marami ve-

zanoi preko lica, sličnost tog čoveka s osobom koju je nacrtao Oven Tali, bila je nepobitna.

— A sad — rekao je Benitu — izbaci iz vagona ono sedlo i opremu, dok ja odem da nađem doktora.

Marija se smesta usprotivila, ne obraćajući više pažnju na boju svog glasa. Srećom, mogla je bezbedno da govori, jer su bili dosta udaljeni iza drugog putničkog vagona, i još uvek van domašaja uha još uzbuđenih putnika. Prizor oko vagona predstavljao je pravu scenu huke buke i užurbanosti, pomešano s atmosferom šoka od iznenađenja koji je još uvek lebdeo nad kompozicijom. Napred iza okuke, Den Mej Hju i pola tuceta snažnih muškaraca naporno su radili da očiste prugu. Doktor, jedan stariji mršav Meksikanac sa sedim brkovima i bradom, kretao se među putnicima raspitujući se učtivo ima li još koga kome bi mogao pružiti svoje profesionalne usluge. Tela ložača i starijeg rančera, dva hrabra i jednostavna čoveka koji su herojski poginuli, bila su uvijena u ćebad i smeštena u teretni vagon. Holidej je shvatio da je to nužno, ali mu je bilo žao zbog Marije.

— Šteta je što ćete morati da završite put do Moredo deleći mesto u vagonu sa telima dvojice mrtvih — rekao joj je — ali, mislim da shvatate da se tu ne može pomoći ništa.

Ona se opet plahovito usprotivila i Dok se upitao da li to ona protestuje zbog toga što vodi brigu o njemu, ili zato što je sebično obuzeta svojom neizvesnom budućnošću.

— Mi smo se nešto dogovorili, senjor Holideje. Obećali ste da ćete me odvesti u Moredo, da ćete tamo završiti svoj posao i da ćete me

onda ispratiti do Redstouna gde ću se ukrcati na voz za San Francisco.

— Naći ću se sa vama i Benitom u Moredu — nabusito joj je rekao Dok nastojeći da je smiri. — Vi se tamo snađite, dok ja ne dođem. U međuvremenu... ja ću obaviti jedan nesvršen posao sa jednim od ovih bandita.

— Da biste završili sa jednim — upozorila ga je devojkica — morate se boriti sa svima, a njih ima vrlo mnogo! Vi ste jedan jedini sam protiv tolikih ljudi!

— Pa... — Dok se osmehnulo krajičkom usne — možda ću moći da ih ubedim da se borim sa svakim od njih ponaosob.

— Ali...! — zaustila je devojkica.

— Nemam vremena za raspravljanje — prekinuo je Holidej. — Pobrini se za nju Benito.

— Si, ne brini amigo — klimnuo je glavom Benito. — Možeš se slobodno osloniti na mene.

— To će biti nešto novo — našalio se Dok nastavljajući da se kreće prema vozu.

Kratko vreme posle toga, sedeći pored teretnog vagona, Dok se podvrgnuo intervenciji pažljivog doktora Amentara koji ga je sa mnogo pažnje pregledao i ukazao mu pomoć. Za to vreme Benito je izbacio napolje sedlo opremu njegovu putnu torbu. Samo jednom ga je zapitao šta mu treba oprema kad nema konja, i istovremeno je kradimice pogledao vranca u boksu. Očigledno da ni njegov amigo Holidej nije uvek birao čime će se poslužiti, i nije se libio da uzme ono što nije njegovo ako je bio u nuždi. To je bio još jedan razlog više da mu, kada se sve završi, predoči da je on Benito Escina, uvek u nuždi kad zavuče ruku u tuđ džep Zadovoljan tim otkri-

ćem, nategao je kratak gutljaj iz Holidejeve boce sa viskijem i kada je lekar završio previjanje, Holidej je i sam potegao gutljaj viskija i spremio se za jahanje.

— Ali, vi niste sposobni da jašete, senjor — protestovao je Amentaro.

Na to je Holidej odgovorio kratko.

VIII

Dok Holidej se vinuo u sedlo i zastenjao od bola u grudima koji mu je taj skok prouzrokovao. Uprkos belini zavoja ispod oboda njegovog šešira, uprkos ukrucenim pokretima i grimasi bola koju je napravio na licu, Marija je pomislila da nikada do tada nije videla tako strašnog i odlučnog čoveka. Činjenica da će se uskoro naći sam protiv mnogobrojnih neprijatelja nije joj više izgledala tako važna. U Moredu, rekao joj je gledajući u pravcu pošumljene padine kao da u njoj traži odgovor na pitanja koja su ga mučila. — ne bi trebalo da imate nikakvih teškoća da neprimeteno prođete pored odbora za doček. — Zatim je uputio Mariji još jedan savet. — Samo držite glavu malo oborenu, a „sombbrero” čvrsto namešten na glavi i ništa loše se neće desiti. Benito će naći smeštaj za vas, i u svemu se oslonite na njega.

— A vi... — zaustila je devojkica.

— Ja ću vas naći u Moredu — rekao je Dok samouvereno. — Možete se mirno u život kladiti da će biti tako.

— Onaj čovek koji je uzeo pušku kojom si pucao, amigo Džone, — upozorio ga je Benito — se zove Rik. Neko ga je oslovio po ime-

nu, i ja sam to čuo. Taj čovek je krupan i ružan.

— Kako se možete nadati da ćete naći te ljude? — zapitala je Marija čudeći se.

— Oni će verovatno pokušati da zametnu tragove — rekao je Dok — ali, zametnuti trag nije nimalo lako, a meni se čini da su napadači malo previše samouvereni. Jeonostavno, neće očekivati da će neko tako brzo poći u poteru za njima. — Digao je ruku i maunuo u znak pozdrava. — Sasta lavista.

— Vaja kondios — promrmrljala je devojka sa mnogo strastvenosti.

Dok je kolenima opomenuo vranca da pođe, i podrhtavajući od želje za trkom, veliki ždrebac je krupnim koracima pošao uz padinu. Na polovini puta do vrha, Dok se okrenuo i bacio pogled nazad i otprilike zaključio da će voz za Moredo nastaviti put otprilike za četvrt časa. Mašinovođa i oni koji su se ponudili da mu pomognu već su skoro završili uklanjanje prepreke na šinama.

U podne, kada se ogromna gomila okupila na železničkoj stanici u Moredu da bi sa nestrpljivim očekivanjem upravljala pogledima ka jugu, dok je gradska pleh muzika svirala živahnu svadbenu melodiju, a gradonačelnik i ostali gradski dostojanstvenici smišljali dirljive govore kojim su kao dobrodošlicom trebalo da dočekaju svoje cenjene goste, dok su Art Šarki i njegov sin ponosno krišom zagledali svoje sjajno uglačane čizme, i dok je stanično osoblje počelo da pokazuje prve znake nestrpljenja i nervoze, Dok Holidej je bio daleko od okuke Barutni Rog i bez zadržavanja je pratio trag ljudi koje je gonio. Izgledalo je da napadačima na voz nimalo nije smetalo što njihovi ko-

nji ostavljaju za sobom jasan trag kopita, sve dok...

Holidej je zategao vođice i glasno opsovao, jer je od tog trenutka znao šta može očekivati. Nije bilo nikakvo čudo što banditi nisu nimalo hajali za tragove koje ostavljaju za sobom; oni su se bili uputili prema širokom potoku koji je odjednom iskrsnuo pred njim i čijim plitkim tokom su mogli preći mnogo milja uzvodno ili nizvodno, i da njihov trag ostane potpuno nevidljiv. Potok se pružao pred Dokom sijajući na podnevnom suncu. Svih dvanaest konja ušli su na tom mestu u vodu; to je bilo očigledno. Da li su krenuli uzvodno ili nizvodno? U kom pravcu su se sada kretali? Dok je zakačio vođice za jabuku na sedlu, izvadio tabakeru sa cigarama i zapalivši jednu, utonuo u duboko razmišljanja. Kada je cigara bila upola dopušena, Dok Holidej je doneo odluku. Ako bi pošli niz potok, desperadosi bi se kretali u pravcu juga prema mestu gde se odigrala pljačka i u krajnjoj liniji prema severnoj granici pokrajine Bernet. Da li bi bilo logično da pođu u tom pravcu? To je bilo malo verovatno.

— Biće logičnije da pođem obalom uz potok — zaključio je Dok Holidej i ponovo podbo petama svog pozajmljenog vranca. — Pre ili posle, moraće da izađu iz potoka, a kada to učine, ostaviće za sobom vidljiv trag.

Sve do otprilike jedan čas posle podne Dok Holidej je jahao zabadnom obalom potoka, i sve vreme nije spazio nikakav trag begunaca. Dopustio je jedanput vrancu da se napije vode i popase nešto zelene trave dok je on sam zadovoljio glad sa nešto hrane koju je nosio u svojoj putnoj torbi. Za to vre-

me, razmišljao je o tome da li bi desperadosi mučili svoje konje terajući ih kroz vodu više od jednog časa? Sumnjao je u to.

Umesto da na tom mestu pregazi potok i da istočnom obalom pođe niz vodu, Dok je okrenuo vranca i odjahao nazad do mesta gde su napadači zagazili u vodu. Rešio je da na tom mestu pregazi potok i da onda istočnom obalom pođe uz vodu. U ovakvim stvarima, Dok Holidej je iz iskustva znao, čovek je morao raditi sistematski i biti strpljiv.

*

Kada je voz prema severu konačno stigao na stanicu u Moredu, skoro dva časa kasnije, nastala je opšta konfuzija. Pleh muzika je gromko svirala, dajući sve od sebe što je skoro onemogućilo da se čuje glas Tobija Džetroua koji je gradskim ocima okupljenim na staničnom peronu pokušao da objasni da je voz napadnut i opljačkan. Stotinu i više građana koji su dočekali kompoziciju drali su se oduševljeno do promuklosti, dok su neki razdragani kauboji jurili na konjima uz i niz glavnu ulicu, pucajući uvis iz revolvera. To je bio način kako je Moredo uvek počinjao veliku proslavu dana osnivanja. Činjenica da je voz stigao nešto kasnije nije značila ništa posebno za njih, bar u ovom momentu.

Benito je mudro zaključio da za njega i Mariju neće biti povoljnijeg trenutka da izađu iz tereznog vagona i izgube se u mnoštvu ljudi; nego što je bio taj momenat opšte graje i zaludenosti. Na neki način, zbrka i buka na stanici bile su prosta blagodet neba. On je odvezao svog magarca Kapetana Horteza i pokretom glave dao znak Mariji da ga pojaše. Kada je ona to uci-

nila, noseći sa sobom svoj džakčić u kome su se nalazili njena lična garderoba i nakit, koji je uzgred rečeno vredeo čitavo bogatstvo, Benito je provirio napolje i rekao.

— Idemo... Hoze — osmehnulo se. — I molim te drži glavu skromno oborenu.

— Ja sam toliko dugo držala glavu pognutu — požalila se devojka — da me već boji vrat. S ovoliko prašine na licu sigurno je da me niko neće poznati. Mislim da bih sasvim slobodno smela da dignem glavu.

— Ja opet mislim da bi bilo bolje ne rizikovati — posavetovao je Benito.

Za to vreme, nosači su već počeli da iskrcavaju teret i, nekim srećnim sticajem okolnosti dva velika sanduka izbačena su iz vagona na peron, tako da su napravili neku vrstu stepenica niz koje je kapetan Kortež dostojanstveno sišao. Niko nije obratio pažnju na njega niti na Mariju koja ga je jahala, a još manje na Benita koji ga je vodio.

Među gradskim dostojanstvenicima okupljenim na peronu prvi koji je naslutio da nije sve u redu, bio je čovek sa sivim ogrtačem i metalnom zvezdom koja se presijavala na okovratniku njegovog ogrtača; bio je to Fil Dedžet šerif oblasti Moredo, čovek koji je imao nos da nasluti opasnost. Videvši da nešto nije u redu iz sveg glasa je doviknuo gomili da se utiže i zahvaljujući njegovoj grlatosti, dobio je nekoliko trenutaka predaha. Orkestar je nastavio da svira, ali ne tako glasno kao ranije, a uporni magarac je u međuvremenu prošao pored uzrujanog Arta i usplahirene Rouzbad Šarki i njihovog sina koji je stajao pored njih tupog izražaja lica.

Bilo je trenutaka kada Benito Espina nije mogao da se odupre želji da izgleda učtiv i skroman, i ovo je bio jedan od tih. Skinuo je svoj „sombbrero” skoro do zenilje i obratio se gradonačelniku i članovima gradske uprave.

— U moje ime i u ime mog rođaka Hozea mnogo zahvaljujem na ovom veličanstvenom dočeku, ali nije trebalo da se toliko mučite. Nije bilo potrebe za muzikom. Još manje je bilo neophodno cveće. Bilo bi dovoljno da ste doneli nekoliko boca dobre tekile...

— Oterajte odavde ove smrdljivce šerife Dedžete! — zauriao je Šarki obraćajući se šerifu.

— Za ime božije Arte, zaveži! — ukorio ga je šerif. — Pokušavam da čujem šta kaže Tobi Džetrou.

Dok je Kapetan Hortež trupkao kratkim magarećim korakom pored odkestra koji je još svirao, Marija je dobacila mužičarima jedan nedužan osmeh, i praveći se da ih uvažava, mahnula im desnom rukom i doviknula onoliko dubokim glasom koliko je mogla.

— Živeli!

— Si... bueno! — osmehnuo se Benito. Glasnije za ime božje!

— Ako neko ne odstrani odavde drske nevaljalce, časne mi reči prosviraću ih kuršumima, iz mog revolvera! — besneo je Šarki. — Gde je don Diego? Gde je mlada mog sina?

— Ubili su ložača, kažeš? — zapitao je Dedžet.

— I još jednog starog Meksikanca rančera — potvrdio je Tobi, — a pucali su i na jednog čovu po imenu Dok Holidej, samo što je Holidej ostao živ i pošao za njima u poteru.

— Gde je don Diego? — upitao je Šarki.

— Ako još jednom otvoriš ta tvo-

ja volovska usta Aute Šarki, — durnuo se šerif — kunem ti se da ću ih zatvoriti drškom mog revolvera!

Don Arturo... — jedan stariji i dostojanstveni rančer, sused porodice Kastaldez koga je don Diego zamolio da Šarkijevima preda poruku, probio se kroz gomilu do debelog američkog rančera. — Žao mi je što moram da saopštim da su don Diego i njegova pratnja morali da ostanu u Bernet Džankšnu. Izgleda da je senjorita Marija nestala...

— Nestala!? — izustio je Šarki bez daha. — Do sto davolskih đavola, to je nemoguće, ona ne sme nestati! Kako bi mogla da nestane u ovakvom trenutku? — Širokim gestom pokazao je prema svom debelom mlohavom nasledniku. — Najlepši mladoženja u oblasti Moredo je čeka... a ona da nestane? Sto mu gromova!

Opšta zbrka se nastavila i za to vreme Benito je proveo svog magarca pred muzike, kroz uskomešanu gomilu do široke glavne ulice Moreda. U to doba godine, svaki bolji hotel i pansion već su bili unapred rezervisani. Gde je onda mogao naći smeštaj dovoljno dobar za damu Marijinog porekla i vaspitanja? Upozorio je tihim glasom.

— Mislim da bi bilo najbolje ako bismo ostali u meksikanskom dežu grada... među građanima naše narodnosti. Mislim da će nas i pamićo Džon tamo potražiti.

— To neće biti jednostavno — predočila mu je Marija.

— U svakom slučaju verujem da ćemo tamo naći smeštaj — objasnio joj je Benito.

U toku sledećih deset minuta šerif Dedžet i jedan od njegovih zamenika trbušasti Čef Balvin, saslušali su kondukterov izveštaj o drskoj pljački na Barutnom Rogu i

posle toga Dedžet je organizovao brzu i efikasnu protivakciju. Glas o prepadu začas se preneo sa jednog na drugi kraj Moreda, i ubrzo posle toga, počela se okupljati potera ispred zgrade gradskog zatvora. Jedan glasnik je poslat da obavesti i dovede i drugog Dedžetovog zamenika, jednog mladog čoveka po imenu Adam Metjus. Trebalo je da se formiraju tri poterne grupe koje bi svaku vodio po jedan predstavnik zakona u Moredu.

Šerifov zamenik Metjus, vitak dvadeset dvogodišnjak prijatnog izgleda imao je dosta razloga da ne prisustvuje početku proslave Dana osnivanja na železničkoj stanici u Moredu. On se u Moredu vratio toga dana oko jedanaest i trideset časova, pošto je pre toga završio jedan zamoran zadatak, to jest, pre daju jednog zatvorenika vlastima u tvrđavi Džips na severu. Posle mnogo časova provedenih u sedlu, smatrao je da ima puno prava da se odmori. Kada je Dedžetov glasonoša snažno zalupao na vrata njegove spavaće sobe u Džesapovom pansionu on je dremao spremajući se za počinak.

Zevnuvši rezignirano, Metjus je pustio glasonošu i saslušao novost o napadu na voz. Ta novost ga je razljutila, ali je mladi šerifov zamenik ostao miran. Nasuo je vodu iz bokala u lavor, pljusnuo se hladnom vodom po licu i začuđenom glasonoši izložio svoje zapažanje.

— Pitao sam se zašto nijedna grupa razbojnika do sada nije došla na tu ideju. Voz za Moredu na dan proslave ne nosi pošiljku novca, to je tačno, ali, ti Meksikanci uvek dolaze natovareni nakitom i novcem. Mislim da se ovo pre ili kasnije moralo desiti.

— Potera sa šerifom će pretražiti planine Džila — obavestio je

građanin šerifovog zamenika. — Čet Baldwin će povesti drugu grupu prema kanjonu Blanko a...

— I — pogodio je šerifov zamenik Metjus — Fiti želi da moja grupa prečeslja južni deo oblasti.

— Šerif je baš to rekao — klimnuo je glasonoša potvrdno glavom. — Celu teritoriju ispod Arojo Kulebra. Vaša grupa vas čeka, zameniče, pred gradskim zatvorom.

— U redu... — rekao je Adam i ponovo zevnuo. — Vratite se i recite im da dolazim odmah.

Pošto je za manje od dva minuta stavio šešir i pripasao opasač sa revolverom, zamenik Metjus je pohitao ka zadnjem ulazu u staju gde se nalazio njegov konj. Još dok je bio desetak metara daleko na širokim vratima, pojavio se vlasnik štaie.

— Vaš konj je spreman zameniče!

— Hvala Džubele — rekao je Adam.

Tada je sasvim slučajno pogledao na levu stranu. Taj deo grada izgrađen bez ikakvog reda, bio je mešavina američkog i meksikanskog naselja; Za Adama to je bio omiljeni deo grada, jer kao mlad čovek nije imao nikakvih predrasuda u pogledu rase i boje kože. Slegao se sasvim lepo sa ljudima anglosaksonskog porekla, ali je isto tako dobro živeo i sa pripadnicima meksikanske narodnosti. Ograda sa njegove leve strane delila je mnoga dvorišta od ulice kojom je išao; u nekima od njih igrala su se deca Amerikanaca a u drugima Meksikanaca.

Jedno od tih dvorišta pripadalo je kući udovice Karlite Sančez koja je, što je Adamu bilo poznato, izdavala sobe i kompletan pansion. Njeni gosti morali su sami da se staraju o svojim konjima u zadnjem

dvorištu, što je baš sada bio slučaj.

Ne bi to bila nikakva neobična scena, sem za sićušne Meksikance koji su vodili jednog neuglednog magarca, da se jedan od meksikanaca nije provukao ispod jedne niske grane na trešnji stare Karliće. Grana je bila elastična. Poletela je i skinula širok klempavi sombrero ostavivši tog Meksikanca trenutno bez šeršira. Adam je na to razrogačio oči od neverice. Opozadi, on bi još možda i poverovao da je mali Meksikanac muško. Ali ga je u nedoumicu dovela bujna dugačka kosa koja je pala na ramena dečaka bez šešira. Na Benitovu opomenu, Marija se žurno okrenula i skinuvši svoj „sombbrero“ sa grane, stavila ga nazad sebi na glavu, ali je zaboravila da podigne i namesti kosu, Grimasa razočarenja i nezadovoljstva ukazala se na Benitovom licu kada je Amerikanac sa šerifskom zvezdom preskočio ogradu i uputio se ka devojci.

Adam joj se obratio, ali je sve vreme pažljivo gledao njeno prašinom namazano lice. Zamrljana prašinom ili ne, ta devojka nije bila obična meksikanska seljanka. Bila je to lepotica kakva se ne sreće svakoga dana.

— Senjorita, čeka me potera koju predvodim. Idem u poteru za banditima koji su napali i opljačkali voz... pretpostavljam da ste to čuli? — Ona je klimnula glavom i uzdahnula, pokušavajući da rukom skupi kosu i da je podvuče pod svoj „sombbrero“. — Nemam dakle vremena za govorjenje i bio bih vam zahvalan ako biste mi kratko jasno i brzo objasnili šta se to događa.

— Nije to ništa, senjor šerife — pohitao je Benito da odvrati njegovu pažnju. — To je šala. Kako vi to kažete obična praktična šala.

— Gluposti — progundao je Adam.

— Tako je kao što kaže, senjor — promrmijala je Marija. Samo obična bezazlena šala.

— Meksikanske devojke nikada se ne oblače kao muškarci... čak i kada se šale. — Adam se nasmijao. — Čak i obična seoska devojka ne bi to učinila, a da ne govorimo o nekoj dami. — Izvukao je maramicu i na njeno zaprepašćenje izbrisao malo prašine sa njenih obraza. — Aha. Znao sam da me oči ne varaju. Kada je neka devojka tako upadljivo lepa kao vi, čnda se to vidi... bez obzira kako je obučena.

— Molim vas...! — počeo je Benito.

No, pre nego što je mogao da spreči, Marija se bacila mladom šerifu na milost i nemilost, uzdajući se u njeno instinktivno prosuđivanje njegovog karaktera. Taj gringo dobroćudnog izgleda svakako nije mogao odobravati njenu zlu sudbinu? Zar bi se takav čovek mogao složiti sa njenom prinudnom udajom za... uhi... debelog i kukavnog Stju. Zato je u nekoliko rečenica izgovorenih bez daha priznala sve od početka do kraja.

Adam je sa nevericom treptao.

— Stju Šarki? Sin starog Arta Šarkija? Taj Šarki? — Ona je samo klimnula glavom. — Da se oženi sa vama? Ali, časna reč senjorita, to bi bio zločin. Da zločin, ako je to tačno. — Raširio je bespomoćno ruke. — Čujte, ne mogu više da se zadržavam. Čekaju me i...

— Vi ćete čuvati našu tajnu, senjor šerife? — zapitao je Benito sa iskrom nade.

— Pod jednim uslovom. — Sada je na Adama bio red da kaže nešto

impulsivno. — Nemojte dopustiti da se senjorita uda za bilo koga dok ja se ne vratim.

Benito le lupio rukom po čelu i rekao. — Ajli, karamba! — Marija je zakolutala očima i u najzanosnijem osmehu otkrila bele zube, dok se Adam povukao nekoliko korake i preskočio ogradu. U tom trenutku, nije mogao da učini ništa više. Nije mogao da dopusti da ga potera čeka, a nije mogao ni da zaboravi da je Marija Kastaldez najlepša devojka koju je ikada video.

Pred štalom se lako vinuo na leđa svog konja. Nekoliko sekundi kasnije, pridružio se osmorici konjanika koji su čekali pred zatvorom.

— Adame — ljutnuo se čovek naoružan dvocevkom po imenu Klet, — nisi baš brz.

— Jedva smo čekali da pođemo, zameniče — rekao je drugi dobrovoljac. — Mnogi od nas bili smo prijatelji jednog Grifa Boulsa.

Klet je ispričao ono što je čuo od Tobija Džetroua.

— Ako naiđemo na nekog visokog nepoznatog čoveka na crnom ždrepcu, ne smemo da pucamo. On ima zavoj oko glave i elegantno je odeven.

— Kakvog nepoznatog čoveka? — zapitao je Adam.

— Ime mu je Holidej — objasnio je Klet. — Kondukter kaže da je Holidej pokušao da odbije napad kada su banditi nasrnuli na voz. Oni su ga ranili, ali je on ipak pošao u poteru za njima.

— U redu — klimnuo je glavom Adam. — Pazićemo na njega, ali bilo bi bolje da ih ne stigne. Jedan čovek nema šanse protiv bande nevaljalaca.

Ali, šanse jednog čoveka bile su svakog trenutka sve veće. Dok je posmatrao istočnu stranu potoka,

Holidej je otkrio trag. Tri konja napustila su korito potoka i krenula u pravcu severoistoka.

Itazlaze se — zaključio je Dok. — Kada su ušli u potok bili su svi zajedno. Sada će se deliti na grupe.

Nije se dvoumio da pođe za tragom trojice konjanika. Pretpostaviti da je jedan od te trojice bio Kr'sov ubica, bila bi prevelika sreća. S druge strane, možda je Džener baš bio u tom triju? Postojao je samo jedan način da to proveriti.

Posle tri časa zaustavio se pred jednim malim kanjonom da bi osmotrio tragove. Sva tri konja stajala su tu izvesno vreme, a bilo je i tragova ljudskih nogu. Tragova dva čoveka. Trag dvojice vodio je prema ulazu u jedan uzan kanjon. Dok je sjahao i uputio se ka procepu između stena. Dok je hodao, izvadio je revolver i zapeo obarač.

Ispostavilo se da je mali kanjon pust. On je bio jedino ljudsko biće, tačnije rečeno jedino živo ljudsko biće. Trag ga je odveo do nečega, što je odmah prepoznao kao humku. To je objašnjavalo odsustvo traga trećeg čoveka. Jedan od tria bio je mrtav, a mrtvi treba da budu pokopani čak i za vreme bекstva. Pošto banditi nisu imali ašov, grob nije mogao biti dubok.

Holideju je trebalo samo nekoliko minuta da ukloni kamenje i otokopa nešto malo zemlje da bi ugledao lice poginulog. To lice nije pripadalo onome koga on traži. Ali, to lice on je ipak prepoznao iako je za vreme napada bilo sakriveno maramom. Marama nikad nije bila dovoljno dobra maska.

Zatrpao je lice zemljom a zatim nagomilao kamenje kao što ga je

našao i ustao. Rane su ga žigale... udar na čelu, ogrebotina na vratu i dubok zarez na rebrima, sve ga je bolelo ali on se nije predavao. Bio je voljan i sposoban da nastavi dalje.

Ubrzo posle toga, trag tri konja jasno se pokazao na jednom komadu mekog terena i po dubini otisaka zaključio je da je jedan konj bez jahača. Bilo je jasno da goni prave krivce.

Pošto je još uvek bio dan, Dok se sakrio u jednom šumarku na vrhu brežuljka sa koga se vide ranč Triangl. Rik Lič i njegovi preživeli saučesnici vraćali su se kući, a Dok Holidej ih je pratio.

IX

Dvojica koje je Dok Holidej pratio izmenjali su pozdrave mahanjem ruku sa dvojicom drugih koji su se u tom trenutku pojavili iz jednog udaljenog šumarka meskitovog drveta, zapadno od ranč kuće. Naslonjen desnim ramenima na stablo drveta, Dok je uprkos priličnoj udaljenosti zapazio važnu činjenicu. Dvojica koji su se nalazili bliže kući vodili su konja bez jahača.

Jedan od njih jahao je skljkokan u sedlu i izgledalo je da ruku nosi u povesci. Dok je zapazio boju njegove košulje i konja koga je jahao... bio je to mrkov. Na Barutnom Rogu ranio je jednog od napadača, čoveka ka kariranom košuljom drečavih boja koji je jahao čupavog mrkova. Nije bilo ni najmanje sumnje da su se krvožedni pljačkaši, lešinari vraćali u svoje skrovište.

Pri poslednjim zracima zalazećeg sunca, Holidej je pažljivo osmatrao kuću i okolinu ranč kuće, trudeći se da zapamti položaj korita za pojenje stoke, gomile drva, og-

rade za stoku i svega ostalog. Četvorica su se nalazili u kući i verovatno svi u istoj prostoriji. Bilo mu je vrlo važno da zapazi položaj svakog zaklona i svake prepreke na koju je mogao naleteti, eventualno izazvati buku i tako odati svoje prisustvo ljudima u kući.

Sve dok nije pao mrak, Dok nije napustio svoje mesto na vrhu brda. To je bio trenutak koji je čekao. Kasnije će možda biti mesečine, ali sada je vladala tama, što je potpuno odgovaralo njegovom cilju. Kao salonski čovek, nije voleo da mnogo hoda, ali mu su činilo mudrijim da vranca ostavi sakrivenog na brdu. Uhoda koji želi da ostane neprimećen, pričinjava manje buke i šumova, i ima više šansi da ostane nezapažen, ako se šunja pešice.

Svetlost je dopirala samo iz jedne sobe, verovatno kuhinje. Otuda je mogao da pretpostavi da u drugim sobama nije bilo nikoga. Pre nego što se privukao prozoru, ušunjavao se u štalu i proverio broj konja. Bilo ih je pet. Zaprežnih konja nije našao, a takođe ni kola, što je bilo normalno očekivati. Na poljima koja su okruživala ranč video je vrlo mali broj goveda. Ovo je bio neki malerozni ranč. Pa, to se uklapalo. Mnogo puta se događalo da rančeri u teškim trenucima učine kriminalne poteze koje inače ne bi činili. Takav je život rančera: biti ili ne biti. Neki su izgubili bogatstvo, jer im je bolest pomorila stoku, drugi su stradali od suše, ali, većina ih je povećanim naporima nastojala da nadoknadi gubitke koje im je donela zla sreća. Drugi, ljudi poput ovih, izabrali su ono što su smatrali najlakšim načinom da dođu do novog kapitala.

Holidej je nastavio da se šunja

ka osvetljenom prozoru tiho kao Apač. Zgrčivši se ispod prozora s interesovanjem je oslušnuo razgovor koji se vodio unutra. Kao što je mogao i očekivati, jedan čovek je očigledno bio ranjen. Začuo je prigušen nazalan jauk koji je to potvrđivao, praćen komentarom nekog drugog čoveka.

— Onesvestio si se Mak Dejde, znaš li? — glas je zvučao podsmešljivo. — Onesvestio si se kada ti je Bert vadio kuršum iz rane.

— Zaveži Rik! — Prvi glas je zvučao ravnodušno, ali i ogorčeno. — Nevolja s tobom je u tome što nemaš srca. Ti se smeješ jadu i nevolji drugih. Pitam se kako bi se osećao da tebe boli rame kao što boli mene.

— Ja se ne bih žalio — zacerekao se čovek koga je ranjenik nazvao Rikom. — Sta kažete na ovu pušku, momci? Pitam vas da li ste skoro videli ovako dobro oružje? Puška je sasvim nova.

Onda se čuo neki treći glas.

— Rik, želeo bih da se ostaviš piljenja u tu pušku i da pripremiš nešto za jelo. Biću mnogo gladan kada završim s previjanjem.

Mak Dejda je ponovo progovorio. — Nisam znao da će biti mrtvih. Pucanja da, ali ne ovo.

— Još cmizdriš što sam ukokao ložača? — zacerekao se Rik Lič.

— Loše je to što si učinio — promrmljao je Mak Dejda. — Sto mu gromova, Rik, mogao si ga samo raniti. I Farnsvort... kad pomislim kako je Farnsvort ispraznio šestometak u onog starog Meksikanca.

— Taj stari Meksikanac je prosto svećom tražio da ga ukokamo. — odgovorio je Lič. — Nije trebalo da potegne revolver. Sam je kriv.

— Mmmm — ha...! — promrmljao je neko četvrti.

— Glavu gore Perijere — rekao je Bert bodreći ranjenika. — Budi srećan što nismo morali da te sahranimo... kao što smo sahranili Klintonu.

Tih poslednjih nekoliko trenutaka pre nego što je udarcem noge razvalio vrata i upao u kuhinju, Dok Holidej je imao vremena da razmisli da prisluškivanje ima svojih prednosti. U toku tog kratkog razgovora čuo je sve što mu je bilo potrebno da čuje, sasvim dovoljno da utvrdi da su ljudi u sobi zaista zločinci. Ali, ti ljudi su mu, naravno mogli reći i mnogo više; oni su bili samo deo zločinačke bande.

Snažnim udarcem noge odgurnuo je vrata i sa revolverom u ruci uskočio unutra. Na ulazu je zastao povijen napred u stavu kobre, napet, šetajući oštrim pogledom sa jednog lica na drugo. Tek što je zastao na vratima izgovorio je, ne suviše glasno ali ni suviše tiho, pretnju koja je uprkos mirnoće tona bila opasnija od otrova zmiје zvečanke.

— Da se niko nije makao! Neću imati milosti prema onome ko pre nagli!

Četvorica desperadosa su za trenutak ostali kao sleđeni. Od njih trojice nije došla nikakva impresivna protivakcija. Nikakav prikriiveni pokret ruke ka revolveru.

Četvorica desperadosa su za trenutak ostali kao sleđeni. On njih trojice nije došla nikakva impresivna protivakcija. Nikakav prikriiveni pokret ruke ka revolveru. Četvrti je sedeo na stolici i njegov opasač sa revolverom visio je obešen na zidu. Taj čovek je sedeo sklokan na stolici, bled, u licu, širom

otvorenih očiju od straha. Kroz primitivan povež o kome mu je visila leva ruka širila se mrlja krvi, i Dok ga je u magnovenju prepoznao. Na Barutnom Rogu pogodio je dvojicu napadača, a ovaj ovde bio je drugi koga je pogodio.

Ako bude otpora, sevnulo je Do-ku kroz glavu, on će doći od trojice koji su stajali i koji su očigledno iz pljačkaškog napada izašli nepovređeni. Bert, odeven u plavo teksas odelo nosio je dva ukrštena opasača sa po jednim „koltom” u svakoj futroli. On je nemirnim okom posmatrao uljeza.

Ne gubeći iz vida čoveka sa dva revolvera, Dok je delić sekunde posvetio oružju koje je u ruci držao Rik Lič. Bila je to „vinčesterka” koju je našao u teretnom vagonu, ona kojom je pucao na napadače, a koju je u padu ispustio. Ličov kažiprst počivao je na okidaču. Cev puške bila je okrenuta ka zemlji, ali, posmatrajući njegov izraz lica, Dok je čvrsto verovao da će Lič pokušati da iskoristi šansu. Cev puške se mogla za tren okadačiti, i Ličov prst je mogao pritisnuti okidač.

— Ta puška nije vaša, mister — obratio se Liču ledenim glasom. — Sklonite prst s obarača i pustite je na pod. Ne bi mi se sviđalo da budem ubijen na tako naivan način.

— Neka me nosi vrag ako se varam — izustio je bez daha Mak Dejd, čovek sa ranom na ramenu. — Nije moguće da je to on... ali ipak jeste.

— Tačno, u pravu ste — klimnuo je glavom Džim. — Već ste me videli... na krovu teretnog vagona voza za Moredo. Sreli smo se kod Barutnog Roga.

— Smeo sam da se kladim da

smo te sredili — izustio je Bert začuđeno.

— Pogodili ste me, potvrdio je Dok — u glavu, vrat i levu stranu grudi. Ali, rane nisu bile opasne. Došao sam da vam vratim dug... tako što ću da vas uhapsim... junačine. Istina, ne nosim šerifsku značku, ali ne verujem da će vlasti u oblasti Moredo imati nešto protiv. Oni će to nazvati akcijom građanske budnosti.

— Čoveče, ma ko da si — iscerio se Lič cinično — možeš smatrati kao da si mrtav. Imaš revolver u ruci, to je tačno, ali. Bert ima dva revolvera i mnogo brzo poteže s obe ruke, a ja imam u ruci „vinčesterku”. Treba samo da dignem cev i da pritisnem okidač.

— Samo to — smešio se Holidej. — Pa, učini to ako čezneš da budeš ubijen.

Nastao je trenutak krajnje napetosti, napetosti pred pucanje nerava za sve, sem za ledeno pribranog Doka Holideja. Doku nije bilo prvi put da gleda smrti u oči ali imao je poverenja u „kolt” čvrsto stisnut u ruci, svoj neuporedivi refleks i pravdu za koju je nastupao. Mada bez svoje volje, glas najbržeg revolveraša nije bio stekao bez osnova, a to njegovi protivnici nisu znali. Zato je Dok smatrao da su šanse na obe strane približno izjednačene. Mada rizičan, taj odnos snaga odgovarao je njegovom duhu.

Bert koji je stajao nekih pet stopa od Liča, a nešto bliže uljezu, obratio se svom pajtašu.

— Liče... šta ćemo da...?

— Ništa ne brini — zacerekao se Lič — sahranićemo ovog lupeža pre ponoći. — Začutao je za malo, a onda glasno dodao. — Potegni!

Kao što se Dok nadao, to je za Berta bio signal da potegne oružje. No, bez obzira na Bertovu eventualnu brzinu, nanišanio je najpre na Liča. Kad se cev puške podigla, Dok je skočio u stranu i opalio. Istog trenutka, baci se na kolena i učinio je to u zadnjem trenutku da spase život, jer je Bert pripucao „koltom“ koji je potegao iz džepne futrole. Tane mu je zviznulo iznad glave i zarilo se u okvir vrata. Dok je palcem ponovo zategao obarač i uzvratilo na vatru, ne dajući Bertu vremena da ispali još jedan hitac. Ružna grimasa zercila je Bertovo lice. Bio je mrtav pre nego što je pao na lice i ruke.

Ličov kursum je promašio, ali Dokov nije. Zarlo se Liču tačno u sredinu grudi. Poslednjim iskrama snage koja ga je napuštala, Lič je isprekidanim dahom izustio psovku. Kada je pao na pod, u ruci je još uvek držao stisnutu novu „vinčeterku“.

Opreznost je, pored njegove veštine u baratanju revolverom, održala Doka Holideja u životu u toku mnogobrojnih duela i obračuna doživljenih na prostoru od Misissipija do Meksika i Kalifornije. Nije vratio „kolt“ u futrolu sve dok nije pokupio oružje od mrtvih i ranjenih neprijatelja. Onda se obratio skrušenim i zanemelim Fernijeru i Mak Dejdu.

— Vas dvojica i niste bili sasvim propali ljudi... koliko sam mogao da procenim. Stajao sam kod prozora i slušao... — pokazao je palcem prema prozoru i zagledao se u Mak Dejda — ... kad si pričao o tome kako su stradali ložaci lokomotive i stari Meksikanac.

— Neka sve nosi vrag — Mak Dejda je sumorno pognuo glavu — Rik Lič je uvek bio lak na potezanju oružja i uvek je vrebao zrtvu. Zašto bih ga branio?

— On je mrtav — skrenuo mu je pažnju Dok bez okolišenja. — Nemaš ništa da dobiješ ali možeš da izgubiš... ako odbiješ da sarađuješ?

— Šta to znači? — Majk Dejda je nabrao čelo. — Prosto rečeno... šta želite od mene?

— Hoću da ponoviš ono što si rekao malopre — objasnio mu je Dok — ali, da sve to napišeš na papiru.

— Tražite od mene da napišem priznanje? — zatreptao je Mak Dejda.

— Ti si to sve već priznao — rekao je Dok. — Nisi znao da prisluškujem kod prozora, ali, ono što si rekao je upravo priznanje. Sve što sam čuo, ponoviću pred sudom, i šta dobijaš ako se sad protiviš? Ako budeš sarađivao, možda će sud biti blaži prema tebi. Ne mogu ništa da ti obećam ali...

— Ja sam uvek bio crna ova sklona nasilju i lopovluku — progovorio je Mak Dejda sa sumornim osmehom. — Prežigosao sam dosta stoke, i šćapio dosta tuđih dolara. Ako treba da idem u zatvor, onda neka odem za to, a ne za ubistvo, jer nikada nikoga nisam ubio.

— Napiši to lepo na komadu papira, čoveče — rekao je Dok — a

ja ću ti kazati na koja pitanja treba da odgovoriš.

Našao je komad papira i olovku i dopustio banditima da zaviju i zapale cigarete. — Koliko sam mogao da zaključim iz vaše priče — obratio se Mak Dejdu — nijedan od vas nije bio planer napada na željeznicu?

— To ste dobro zaključili — uzdahnuo je Mak Dejdu. — Rik Lič, to je bio gazda ovog ranča, nikada nije imao smisla za planiranje. — Spustio je olovku na sto, zgrčio lice od bola i prineo ruku ranjenom ramenu. — Ala boli! Šta bih sada dao za gutljaj viskija. Čujte... ovaj... ima u ormaru jedna boca...

— Doneću je i dobićeš da gucneš — obećao mu je Dok — ali, ne pre nego što napišeš priznanje i odgovoriš na moja pitanja.

— Uh, tvrd ste čovek — skroz i naskroz tvrd.

— Rekao si da je neki čovek po imenu Farnsvort ubio starog meksičkog rančera — rekao je Dok.

— Ko je taj Farnsvort?

— Vlasnik ranča „Boks“ — progundao je Mak Dejdu kratko. Pokretom glave pokazao je u pravcu severozapada. — To je tačno. On je smislio i planirao ceo poduhvat.

— Svi ostali napadači su ljudi sa ranča „Boks 5“ — zapitao je Dok.

— Da, svi ostali.

— A onaj kockar?

— Ko?

— Onaj sa kosom boje peska i plavim očima. Onaj što je nosio bisernu iglu za mašnu. Verovatno je nosio i biserni prsten.

— To mi liči na Kifa. On je stari prijatelj Farnsvortovog nadzornika Roki Vesona. Da, tog Kifa

sam video samo jednom. Čuo sam da se pričalo da je na „Boks 5“ došao tek pre nekoliko dana.

— U pravi čas da uzme učešće u izvođenju Farnsvortovog plana?

— Naravno. Možda ga je on za tu svrhu i pozvao. Ne znam.

— U redu. — Dok je nabrao obrve. — Sad piši.

Nešto kasnije vratio se šumom obraslom uzvišenju i svom konju koji ga je nestrpljivo čekao. Sa sobom je nosio novu „vinčesterku“, napunjen „kolt“ u futrolji i Mak Dejdu pismeno priznanje javijeno u džepu. Mak Dejdu i Ferijer nisu mogli pobeći. Pretražio je kuću, našao flašu sa viskijem i nešto hrane i dao im da se najedu i napiju. Ostavio ih je u kuhinji vezane za stolice i mrtve pijane.

Njegova poseta ranču Triangl i ranč kući isplatila se u punoj meri. Više nije morao da traži trag ostalih desperadosa; pronaći mesto gde su ostali napadači napustili korito potoka bio bi vrlo zametan posao, čak i pri ovakvoj mesečini. Sada je znao da će se vrhovni lupč i njegovi ljudi vratiti, ako se već nisu vratili, u svoju bazu na ranč „Boks 5“.

Sedam opasnih provalnika od kojih ni jedan nije bio ranjen. Ta nesrazmera jasno je govorila protiv nastavljanja gonjenja, ali on ipak nije nameravao da odustane. Ako je postojala šansa, bilo kakva, makar najslabija šansa, da uhvati ubicu Krisa Kertona, čoveka koji se sada zvao Kif. Dok Holidej je bio voljan da preduzme taj rizik

ne razmišljajući mnogo o posledicama.

Sve do zalaska sunca, zamenik šerifa Adam Metjus i osmorica njegovih ljudi tragali su bez uspeha. Pretresali su teren u blizini potoka i pošto nisu našli ništa, a od sedenja u sedlu su zadobili žuljeve, osmorica građana su postali nestrpljivi, razočarani i zlovoljni.

— Stoj! — Adam se uozbiljio i naglim dizanjem ruke dao znak poteri da stane. Sunce je već bilo skoro zašlo, ali, jedan je usamljeni konjanik bio jasno vidljiv; pojavio se iz vrbaka na drugoj strani Proja Kulebra i punom brzinom je gonio svog konja, uz padinu. — Čini mi se da sam tog čoveka već video!

— Taj u svakom slučaju nije bandit — izrazio je jedan član potere svoje mišljenje. — To je Kio Stoun sa Farnsvortovog ranča. Prepoznao bih ga u svako doba.

— Pitam se da li je Stoun primetio nekog nepoznatog čoveka u blizini — nabrao je Adam obrve. — Da ga pitamo. — Digao se u uzengijama napravio ruku u trubu oko usta i viknuo iz sveg glasa! — Stoun! Hej Stoun! Stani malo...!

Ono što se posle toga desilo bilo je za poteru neočekivano iznenađenje. Konjanik je zario mamuze u bokove svog konja i izvukao revolver iz futrole. Njegov „kolt“ je grmnuo, i konj je još brže zaždio ka vrhu brda. Pucao je bez mnogo nišanjenja, ali su prva dva metka proletera neprijatno blizu glava ljudi iz potere. Jedan je skinuo Pletov šešir, a drugi prosvirao Adamu kroz košulju.

Mladi šerif je instinktivno izvukao noge iz uzengija i bacio se na zemlju, doviknuvši ostalima da se sklone u zaklon.

— Ovo je potera, Stoun! Prestani s tim pucanjem budalo!

Ali, Stoun je nastavio da puca, i Adam se našao pobuđenim da odgovori. Bilo je nečeg zastrašujućeg, nečeg ledeno jezivog u zviždanju kuršuma oko glave. Osećao je dodir vetra od tanadi. Prostota izražavanja nije bila njegova slabost, ali, u ovom slučaju, napravio je izuzetak; opsovao je iz sveg glasa i potegao „kolt“.

Stoun je već bio stigao do vrha brdskog prevoja. Njegov revolver je ponovo grmnuo, i tane je udarilo u zemlju i diglo oblačić prašine nedaleko od Adama. To je uplašilo konje i neki od njih su se uspravili na zadnje noge. Adam je klečao na jednom kolenu sa laktom naslonjenim na drugo, i šakom raširenim kao oslonac za cev njegovog „kolta“ kalibra 45. Zažmirio je preko nišana i pritisnuo okidač i uprkos slaboj vidljivosti i velikoj udaljenosti, metak je pogodio cilj. Stounove noge su zalepršale u uzengijama, plegao je leđima na sapi svog konja, prevrnuo se preko glave i pao na zemlju.

— Uh... mislim da je dobro što ste ga oborili — promrmljao je Plet saginjući se da uzme sa zemlje svoj probušeni šešir. — Voleo je da poteže oružje. Mogao je ubiti nekoga od nas.

— Nadam se da sam ga samo okrznuo — procedio je Adam penjući se na konja. — Zato što sam mnogo radoznao da saznam zašto je pucao na nas.

Poterao je konja galopom prema vrhu brda, praćen poterom. Jahući

u oblaku prašine koji se dizao pod kopitama njihovih konja, stigli su do vrha i okružili čoveka koji je ležao licem okrenut mekanoj zemlji. Adam, sedlar i još dvojica gonilaca sjahali su i okrenuli ga na leđa. Begunac je izgledao jadno, podnadulih usana i slomljenog nosa od pada. „Kolt“ mu je bio ispao iz ruke. U licu nije imao ni kapi krvi, ali je zato krvi bilo dosta na njegovoj košulji... u vidu mrlje koja se širila. Zurio je otvorenih usta u lice šerifovog zamenika.

— U redu, Metju, uhvatili ste me... — rekao je promuklo.

— Zašto si, do đavola... — zaustio je Plet.

— Stani — učutkao ga je Adam. Mogući razlog Stounovog očajničkog gesta pukao mu je pred očima kao bomba. — Pusti ga neka kaže zašto, svojim rečima.

— Budala... — progundao je Stoun. — Bio sam prava budala kad sam pomislio da mogu da pobegnem celoj poteri. Uхватili ste me na iznenađenje, Metjuse. Nisam... vas primetio dok nisi viknuo...

— Stoune — rekao je Adam — nije ti ostalo mnogo vremena.

— Znam da sam gotov... — protestnjao je Stoun.

— Znaš i šta bi ti sveštenik sada rekao? — podsetio ga je Adam. — Posavetovao bi te da se oslobodiš svih svojih grehova. Skini sebi teret sa srca. Stoune, reci sve dok još imaš vremena.

— Zar misliš...? — prošaputao je Plet.

— Mislim da je suviše koincidencije da bi bilo slučajno, — promrmlijao je Adam. — Sad se prisećam da je momčad sa ranča „Boks 5“ prilično nezgodna... i da je

Farnsvort stalno u dugovima. — Pogledao je Stouna posivelog u licu. — Je li tako bilo? Je li Farnsvort...?

— On... je zaista sve dobro isplanirao — rekao je Stoun. Zgrčio se i stisnuo zube. — Možda nije trebalo da postanem izdajnik...

Jedan član potere svešteničkog izgleda objavio je svečano. — Čovek na samrti treba da bude lojalan samo prema svojoj savesti i nebu, čoveče.

— Džil je rekao da ćemo svi biti bogati — uzdahnio je Stoun.

— Misliš Džil Farnsvort? — iskušao ga je Plat.

— Da, on... — Stoun je liznuo suve usne i ponovo se zgrčio. — Voz je bio pun dobrostojećih Meksikanaca... Džil je računao da se domognemo njihovih para i... njihovog nakita. I uspeji smo... zar nismo? Ali, ja sam poslednji napustio jarugu. Ostali su otišli... do sada su svi kod kuće...

— To je dobro, primetio je Adam, obraćajući se Platu. — Farnsvort neće pokušati da pobegne, sve dok bude verovao da je bezbedan na ranču.

— Frisko... — jedva je izgovorio Stoun.

— Šta sad to znači? — zapitao je Adam naginjući se ka njemu.

— Frisko... Tamo će Džil utočiti dragulje za gotov novac... ali, ne još izvesno vreme... još izvesno...

Glas mu se zagušio u grlu. Umro je s izrazom bola i žaljenja na licu, i tog trenutka, Adam se sažalio nad njim. Ipak, umro je jedan čovek. Sasvim tiho naredio je dvojici članova potere.

— Harpere i ti Džadsone, nato-

varite Stouna na njegovog konja i odnesite ga pravo u Moreda, a onda pošaljite glasnike da nađu ostale poterne grupe. Neka saopšte šerifu Dagetu i Četu o ovome što se desilo, i neka im kažu da ćemo mi ostali biti na ranču „Boks 5”. Možda će nam biti potrebna pomoć, a možda neće. Ustao je i pogledao ostale dobrovoljce. — Jeste li spremni? Je li vam jasno šta nam verovatno predstoji?

— Puškaranje, to je sigurno — zabrundao je Plet. — Pa šta sad ima, nismo se pridružili poteri da bismo se rukovali s ubicama Grifa Bouysa.

— Hajdemo — rekao je Adam. — Jahaćemo prečicama da što pre stignemo na „Boks 5”.

Pola časa kasnije, nadzornik Džila Farnsvorta čuo je tutanj kopita i nešto kasnije ugledao kako pri svetlosti mesečine iz prerije izranja potera, i preteći i opreznim pokretima počinje da opkoljava ranč. Od štale gde se nalazio, potrčao je prema ranč kući vičući uz put na uzburu. Kada su zamenik Metjus i njegovi dobrovoljci zauzeli položaj i zatražili od Farnsvorta da se preda, svi kauboji sa ranča „Boks 5” nalazili su se u kući, spremni za odbranu.

— Potera nije baš brojna — primetio je Farnsvort. — Možemo ih lako odbiti. — Repetirao je pušku i čučnuo pored prozora. — Spremit se momci.

— Ne shvatam samo jedno — dunuo je kroz nos Veson — kako su se dosetili da smo mi umešani?

— Ostavi se sad razmišljanja — presekao ga je Farnsvort. — Hajde da ih rasteramo... što brže!

X

Dok Holidej je vrlo lako našao ranč „Boks 5”. Jahaao je u pravcu zvukova koje je do njegovog uha donosio noćni povetarac. To je bilo učestalo praskanje puščane palibe, gromko gruvanje kratkih dvocevki i tmurno bobotanje revolvera kalibra 45.

Dok se pogrbljen u sedlu i glave uvučene u ramena brzo približavao cilju, iznad njega je proletelo više nego jedno tane. Izvukao je „vinčesterku” iz futrole na sedlu i skrenuo vranca u jedan šumarak pamukovog drveta nedaleko od šupe za alat i opremu. Iza šupe, bili su uhvatili zaklon šerifov zamenik Metjus, Plet i još jedan čovek iz potere. Plet je ležao opružen na krovu šupe i pucao iz kratke dvocevke. Metjus je čučao zguren iza desnog ugla a treći čovek iza levog ugla.

Više osetivši nego primetivši Holidejevo prisustvo, Adam se okrenuo i namrštio se. Visoki pustolov je bio svezao svog konja u grupu s ostalim konjima, i prkoseći tanadima iz pušaka bandita pretrčao do šupe preko otvorenog prostora. Adam je odmah pogodio njegov identitet; nije zaboravio da je čovek koji je prvi pošao u poteru za pljačkašima imao zavoj oko glave.

— Pretpostavljam da ste vi Holidej — provukao je kroz zube umesto pozdrava.

— A vi? — zapitao je Dok ubacujući metak u cev puške.

— Metjus — predstavio se Adam. — Zamenik šerifa.

— Koliko ljudi imate u poteri? — zapitao je Dok.

— Osam, računajući i mene — rekao je Adam. — Do sada imam dvojicu ranjenih, ali i oni su sposobni za borbu.

— Samo lakše rane?

— Tako je. Jedan od njih je na drugoj strani šupe. Drugi je u bušiji s ove strane korala.

— Ovo je, pretpostavljam, ranč „Boks 5”.

To je bila više konstatacija nego pitanje. Adam ga je opet kratko pogledao. Morao je da povisi glas jer se od ubrzane paljbe ništa nije čulo.

— Ovo je bez pretpostavke ranč „Boks 5”, mister Holideje. Otkrili smo da je gazda ranča „Boks 5” čova po imenu Farnsvort, kojot koji je predvodio napad na voz.

— Jeste — klimnuo je glavom Dok — znam.

— Zna? — začudio se Adam.

— Evo, možete uzeti ovo — rekao je Dok. Izvadio je iz unutrašnjeg džepa savijen komad papira i pružio ga šerifovom zameniku. — To je priznanje. Izvukao sam ga od jednog čove po imenu Mak Dejđ sa ranča Triangl.

— Zar je to moguće!? — Adamu je zastao dah. — Zar je momčad sa Triangla bila u dosluhu sa „Boksom 5”?

— Ta veza je očigledna — potvrdio je Holidej klimanjem glave. Prišao je sasvim uz zamenika i izvirio da bi osmotrio bandite. Odjednom je kiša metaka zasula šupu. Tanad su kidala komadiće iverja sa zidova od dasaka, i prinudila Doka i zamenika da sagnu glave bliže zemlji. — Našao sam grob onog bandita koga sam pogodio za vreme napada na voz. Sahranili su ga u kanjonu Boks.

— To znači da su na Trianglu ostala četiri revolveraša.

— Dva — ispravio ga je Dok. — Obojica su svezani i uspavani. Ostala dvojica su se sporečkali sa mnom... preko nišana!

— Zameniče! — dozvao je čovek koji je šćučuren stajao pored drugog ugla šupe. — Znaš šta bi trebalo da uradimo? Treba jednostavno da zapalimo kuću i isteramo ih napolje.

— Nije dobro ni ovo kako se prepucavamo sa njima — odgovorio je na to Adam — a ako pripalimo kuću, biće još gore. Nećemo videti šta gađamo! Zaboravio si na kuvara i na njegovu ženu. Oni su stari i ne mogu brzo da se kreću. Neko od njih dvoje, a možda i oboje mogu naleteti na metak.

— Baksterovi su nevaljalci kao i ostali — namrštio se Valki. čovek oštih crta lica. — A nisu ni tako stari da ne bi mogli pobeći.

— Oni bi pobjegli, ustvrdio je Adam samouvereno — ako bi bili sigurni da ih niko neće pogrešno smatrati za bandite. Ne gospodine Vilki, neće biti paljevine. Držaćemo ih pod vatrom dok ne potroše municiju.

— Do đavola s tim — zavao je Vilki. — Po tome kako su osuli paljbu, izgleda kao da tamo imaju čitav arsenal.

— Kad šerif ima dvadeset dve godine, nevolja je u tome što svi koji su stariji misle da su istovremeno i pametniji — priznao je Adam Holideju tiho.

— Kako stvarno stoji stvar sa kuvarom i njegovom ženom? — zapitao je Dok Holidej.

— Baksterovi su stare lukave li-

sice — prošaputao je Adam. — Kladio bih se da su se nadali da će uzeti svoj deo plena. Ali ipak, nisam za to da se ta kuća zapali. Šerif za oblast Moredo ne ratuje sa ženama... čak i kada je u pitanju takva stara veštica kao što je Kloe Bakster. — Bacio je ponovo pogled prema uglu iza koga se skrivao Vilki. — Šta je sada, do đavola...

— Adame! — Doviknuo je Plet sa krova šupe. — Moramo da zaštitimo vatrom Vilki! Izgleda da se rešio da izvrši samoubistvo.

Vilki je zaista bio izašao iz zaklona i trčao je prema štali. Dok je trčao, pucao je iz svog „kolta“ gađajući u pravcu fasade ranč kuće. Dok, Adam i Plet su mu pridružili paljbu iz svojih oružja i dok je Vilki trčao, pucnjava je dostigla zaglušnu bučnost grmljavine.

— Uspeo je da se dokopa štale — primetio je Adam. — I šta sada? Pitam se, đavo ga odneo, neće li pokušati da zapali kuću? U tom slučaju, ja ću ga...! — Izvirio je da bi bolje dozvao čoveka u štali.

— Vilki, pazi šta sam ti rekao...

Holidej je priskočio zgrabio Adama za okovratnik i povukao ga nazad u zaklon. U poslednjem trenutku. Po drugi put te večeri šerifov zamenik je osetio zvižduk taneta pored nosa.

— Ovaj metak je bio tačno namenjen vama — zabrundao je Dok... — nemojte to više raditi mladiću. Skloniaite glavu.

— Vi mi ličite na čoveka koji je naučio da komanduje? — primetio je Adam.

— Možda. U životu čovek svašta nauči.

— Verujem — izjavio je Adam i osmehnulo se sa razumevanjem. — Zaista vam verujem. — Osmeh mu

je nestao sa lica kad ga je Plet dozvao. — Šta si rekao?

— Zapaljena baklja — doviknuo mu je Plet, Valki je svakako našao katran u štali i napravio baklju koju je bacio na krov kuće... i krov se zapalio!

— Prekinite paljbu — naredio je Adam svojim ljudima a kada se pucnjava utišala, doviknuo je braniocima ranč kuće. — Farnsvorte! Vesone! I vi ostali u kući! Čujte me! Krov kuće je zapaljen. Za nekoliko minuta kuća će vam postati grobnica. Pustite te stare da izađu napolje, Farnsvorte!

Dok su četvorica desperadosa nastavila da pucaju kroz prozore na prednjem delu kuće, u kući, gde su stari Džeik i Kloe Bakster potražili utočište pod krevetom. Farnsvort, Veson i čovek koji je sebe nazvao Kif održali su kratko ratno veče. Čučali su zgrčeni pored prozora dnevne sobe na zadnjoj strani kuće. Farnsvort je ispod leve ruke držao zagrijenu vrećicu sa nakitom i novcem opljačkanim od putnika u vozu.

— Metius ne laže — rekao je tiho. — Krov je zaista upaljen.

— Tačno — procedio je Veson stisnutih vilica — i sada mi je odjednom drago što nismo rasedlali konje.

— Ja sam pažljivo motrio — izneo je zapaženje kockar — moje je mišljenje da nisu našli naše konje.

— Izdigao se malo da bi osmotrio teren ispred zadnje strane kuće, obraćajući posebnu pažnju na šumarak meskitovog drveća. — Džile, kladio bih se u život da oko šumarka nema nikoga. A što je još bolje, s ove strane ima mnogo dima.

Farnsvort se izdigao da proveriti kroz prozor i odmah je doneo od-

luku. Dimna zavesa je bila sve gušća. Oblaci dima prodirali su u salon i kuhinju, i promaja kroz razbijene prozore nosila ga je u predvorje.

— Ne dajte im oka da otvore momcil — doviknuo je četvorici koji su se puškarali sa poterom. — Kada dam znak, jurnite napolje i trčite prema koralu! A onda svako na svoju stranu.

— A mi ćemo na našu stranu, je li Džile? — zacerekao se Veson.

— Dakle? — zapitao je Kif. — Šta čekamo?

— Ne znam koliko ih je koji će nas ipak videti kroz ovaj dim — promrmrljao je Farnsvort. — U redu, ne možemo čekati bolji moment. Sada! — viknuo je.

On je prvi preskočio kroz prozor. Noseći vrećicu, sa revolverom u desnoj ruci, potrčao je poguren kroz dimnu zavesu prema šumarku i osedlanim konjima. Veson i kockar su iskočili napolje i potrčali za njim. Okolina kuće odjekivala je od brze paljbe, i, baš kad su stigli do šumarka, primetio ih je jedan član potere naoružan skraćenom dvocevkom. Farnsvort se okrenuo i opalio na njega i hitac iz dvocevke je odleteo put neba.

Ispred fasade ranč kuće, sa krova šupe za opremu, Plet je doviknuo svojim drugovima.

— Pazite, sad izlaze... ali, izlaze pucajući.

Četvorica nevaljalaca, otkrivši da su ih njihovi poslodavci napustili, jurnuli su napred zahvaćeni panikom. U rukama su držali revolvare iz kojih je bljuvala vatra. Kada su pucajući potrčali prema ogradi za konje. Vilki je oborio jednog sa svog mesta u štali. Plet je oborio još jednog. Holidej je sačekao da Adam dobro naciljanima metkom izbaci iz

stroja i trećeg, a onda je ispalivši metak iznad glave četvrtog, doviknuo ovome da se preda. Bandit je bacio revolver i digao ruke.

Do tog trenutka plamen je zahvatio bočne zidove i centralni deo krova je počeo da se ruši. Holidej i Adam su izašli iz zaklona, a čovek koga je Farnsvort ranio, šepajući dovukao se do dovratka obasjanog plamenom požara.

— Farnsvort i ostali nisu unutra! — doviknuo je zameniku šerifa. — Farnsvort me je ranio, a zatim su trojica pobjegli u pravcu severnog puta.

— Ko su ostala dvojica? — zapitao je Adam.

— Jedan je Roki Veson, nadzornik — rekao je ranjenik. — Onaj drugi je obučen u drečavo odelo kao kockar. Nikad ga ranije nisam video...

— Lukase! Bilbau! — doviknuo je Adam. — Pomozite mi. Baksterovi su još uvek unutra. Ako ih brzo ne izvučemo...!

— Samo napred, zameniče — rekao je Dok, okrećući se. — Vi radite ono što morate, a ja ću učiniti ono što ja moram da učinim.

Puls mu je brže kucao dok je žurio ka šumarku pamukovog drveća. Uhazala mu se šansa koju je čekao još od kako je pre mnogo meseci pošao u potragu, šansa da dočepa neuhvatljivog Dženera. Odvezao je vranca, vinuo se na njegova leđa i poterao ga punim trkom između drveća prema severu.

Džejk Bakster i njegova žena imali su dosta razloga da budu zahvalni. Zamenik Metjus i dvojica dobrovoljaca spasli su ih iz zapaljene zgrade minut pre nego što su zidovi popustili i srušili se zajedno sa krovom. Ne obazirući se na svoju spriječenu kosu i nagorele odale,

objavio je nameru da pođe u poturu za trojicom begunaca.

Severni put je prvih pola milje vijugao u serpentinama. Holidej se dosetio da Farnsvortu i njegovim saučesnicima može pasti na pamet da negde zastanu. Mogli su ga dočekati u zasedi iza neke okuke kojih je na vijugavom putu bilo desetak.

Prvi put ih je jasno ugledao kad je put prestao da vijuga i kada se pružio preko ravnice prav kao strela u dužini od tri milje. Podbo je petama vranca u slabine i ždrebac je jurnuo vratolomnom brzinom. U tom trenutku Farnsvortov nadzornik je bacio pogled preko ramena.

— Neko nas goni!

Farnsvort se osvrnuo.

— Samo jedan čovek. Lako ćemo ga srediti.

Trenutak kasnije, Holidej je izvukao „vinčesterku“ iz futrole i sasvim popustio uzde. Vranac ga je nosio vrtoglavom brzinom i lagano ali sigurno smanjivao rastojanje koje ga je delilo od begunaca. Nanišanio je i ispalio jedan za drugim tri hica.

Tanad su zviždeći proletela opasno blizu trojice begunaca, i naterala ih da uzvrate paljbu. Odgovorili su vatrom iz revolvera, ali im je ubrzo postalo jasno da ne mogu očekivati da će svog gonioca na taj način zaustaviti. Veson je opsovao pri pomisli da su u kući ostavili svoje puške.

— Jedini način da tu vašku zaustavimo je da jedan od nas zastane i sačeka da priđe bliže — doviknuo je Farnsvortu i Kifu. — Stojeći na zemlji, čovek ima više šanse da pogodi cilj nego ovako.

— Moj revolver je prazan — dreknuo je Farnsvort. — A tvoj Kife?

— I ja moram da napunim — izvukao se Kif.

— Dobro — klimnuo je glavom Veson. — Vi nastavite, a ja ću vas stići kad skinem s vrata onog tipa.

Dok Holidej je video kada je jedan od konjanika naglo zaustavio konja. Znao je šta posle toga može da očekuje i bio je spreman da se s tim uhvati u koštac. Ponovo se digao u uzengijama. „Vinčesterka“ je dva puta planula i tanad su zaprašila oko Vesona, a brzo zatim Dok se našao na dometu Vesonovog revolvera. Veson je kleknuo na jedno koleno, nalaktio levu ruku na nogu i nanišanio naslonivši cev „kolta“ na šaku. Dok je u tom trenutku ponovo opalio. Opalio je bez mnogo nišanjenja, jer nije imao vremena, ali je tane pogodilo cilj i zanelo Vesona unazad. „Kolt“ je opalio, ali suviše kasno da zadržal zahuktalog konjanika. Vranac i jahać projurili su pored mrtvog Vesona opruženog na zemlji.

Bacivši pogled na Kifu pored sebe, Farnsvort je primetio da je kockara zahvatila panika. Kif je bio vratio revolver u futrolu i trudio se samo kako da iz svog konja izvuče što veću brzinu. Farnsvort je i sam razmišljao kolike su njihove šanse da izmaknu goniocu.

U magacinu „kolta“ imao je još pet metaka. Ispalio je jedan na vranca, ali bez nišanjenja, i Holidej je nastavio da se približava. U Farnsvortu je uzavreo bes. Setio se velike vrećice privezane za jabuku njegovog sedla, bogatstva koje se u njoj nalazilo i o njegovoj velikoj šansi da konačno zapliva u život raskoši i zadovoljstva. To je činilo neophodnim da se oslobodi svog progonitelja. Morao je zaustaviti tog čoveka. Zapeo je obarač svog

pištolja, okrenuo se u sedlu, ispružio ruku nastojeći da je zadrži u što mirnijem položaju, i opalio dva puta. Jedno tane je prošlo na deset santimetara od Holideja. Dok je uzvratio sa poslednja dva hica iz „vinčesterke“, ispalivši jedan metak na Farnsvorta, a drugi na čoveka na alatu koji je odmicao ispred Farnsvorta. Farnsvorta je promašio, ali ne i kockara. Ovaj poslednji se trgao i zaljuljao u sedlu, što je značilo da je pogoden. Ali, očigledno da rana nije bila ozbiljna. Kockar je ostao u sedlu još uvek sposoban da drži uzde.

Pošto je „vinčesterka“ ostala prazna, Dok je vratio nazad u futrolu i izvukao svoj „kolt“. No, odjednom je postao uveren da je Farnsvortov revolver prazan. Farnsvort je ispalio poslednji hitac iz magazina, zašto bi, inače, hitnuo oružje na gonioca? Bačeni revolver proleteo je pored Holidejeve glave kad je njegov vranac sustigao begunčevog alata.

— Stoji! — naredio je. — Nikada nisam pucao na nenaoružanog čoveka, ali...

Nije očekivao da će se banditski vođa odlučiti na opasnu akrobaciju i zato je bio iznenađen. Farnsvort je pustio uzde i nagnuvši se iz sedla obema rukama ga povukao za levu ruku. Dok ga je udario „koltom“ ali je zamah, udružen sa Farnsvortovim trzajem, samo doprineo da izgubi ravnotežu. Izvukao je noge iz uzengija. Ako je već morao da padne, nije mu se sviđalo da ga njegov vranac zakačenog nogom za sedlo, vuče po zemlji. Ispustio je „kolt“ ali je dohvatio Farnsvorta za kaput. Ako će već pasti, onda neka padne sa Farnsvortom.

Čuo je Farnsvortov uplašeni krik i učinilo mu se da zemlja leti ka njemu. Pao je na mali prostor između dva konja, i udar o zemlju bio je strahovit. Najpre se nekoliko puta prevrnuo preko glave, a onda je nastavio da se kotrlja, sve dok mu od udara i kotrljanja nije mrkla svest. Na kraju je utonuo u mrak nesvesti.

Prvi glas koji je čuo kada se vratio svesti bio je poznat.

— Saludas, amigo Holideje. Kako si?

Tipično za njega, pomislio je Holidej. Ko drugi nego Benito je mogao da ga pozdravi tako glupim pitanjem i sa toliko dobre volje koja je morala svakom da razbesni? „Kako si?“ Kako je mogao da bude.

Otvorio je oči i kroz crvenkastu izmaglicu bola zagledao se u njegovo iscereno lice. Promrmljao je.

— U ovom momentu rado bih trampio moju glavu za tvoju, a to ti mnogo govori kad uzmeš u obzir da si ti najružniji sitni... itd. Koga sam ikada poznavao.

— Preživeće — okrenuo se Benito drugom posetiocu. — Znam ga dobro. U njegovim uvredama ima duhovitosti, a to je dobar znak. Znači da je sasvim zdrav.

— Molim vas da pravite razliku, doktore Espino — obratio mu se sarkastično jedan ćelavi čovek sa naočarima. — Proglasiti vašeg prijatelja zdravim, bilo bi male preterivanje.

Odaja u kojoj su se nalazili bila je belo obojenih zidova i topla uprkos povetarcu koji je prodirao kroz

otvoren prozor. Benito je stajao pored kreveta, pokazujući kroz osmeih sedamdeset procenata svojih krnjavih zuba. Sem doktora i nje ga bili su prisutni nasmejana Marija Kastaldez i zadovoljni šerifov zamenik Metjus, kao i jedan drugi šerif, stariji čovek koga Holidej do tada nije video. Pretpostavio je da je taj čovek Adamov pretpostavljeni. Adam je to potvrdio rekavši.

— Želeo bih da upoznate mog šefa Fila Dedžeta, oblasnog šerifa.

— Zdravo, mister Holideje — oslovio ga je Dedžet. — Došao sam da vam zahvalim... i više od toga.

— Nemate na čemu da mi zahvaljujete. — A onda, shvativši da je ispod pokrivača skoro nag, obratio se doktoru pitanjem koje je nateralo Mariju da uguši kikut u grlu. — Gde su moje pantalone? Moram da idem.

— Ni govora — odgovorio je doktor.

— Čujte... — počeo je Dok pipajući svoju previjenu ruku. Grudni koš mu je bio umotan zavojima, i oko glave je imao čitav turban. No, udovi su mu bili celi. — Čujte... čovek koga gonim jahao je ispred Farnsvorta kad sam...

— To će biti treći čovek — klimnuo je glavom Adam. — Treći od trojice koji su pobjegli sa ranča „Boks 5“ kada je Vilki potpalio kuću. On je jedini pobjegao, mister Holideje. Vi ste sredili Vesona, a sredili ste i Farnsvorta.

— Da, znam... — rekao je Dok. — Ako bi neko bio dobar da mi da moje odelo, ja bih pošao...

— Vi ćete poći — namrštio se doktor — ali ne pre nego što vas zvanično otpustim iz ove klinike.

— Pošto vidim da ne znate, Holideje — rekao je Dedžet — vi se naterate u oblasnoj ambulanti u

Moredu. Ovo je doktor Everet. On vas je sve vreme vrlo pažljivo lečio, od kako vas je Adam našao i doneo ovamo.

— Rekoste „sve vreme“ od kako me je Adam doneo ovamo. — Holidej se zagledao u šerifa. — Koliko vremena je prošlo od tada?

— Danas je utorak ujutro — rekao je Dedžet. — Dan osnivanja je bio u subotu... pa sada sami sračunajte.

— I ja sam toliko dugo ležao ovde? — zavapio je Dok u jednom dahu. — Zašto me do vraga niko nije probudio?

— Jeste li ikada čuli za kontuziju? — zapitao ga je Everet suvo. — Znam za slučajeve kontuzije koji su trajali pet-šest dana pa i više. Budite srećni što vam je lobanja ostala čitava.

— Ali do đavola...

— Ja ne bih obavio svoju dužnost kako treba — rekao je Everet — ako bih vas otpustio pre nego što bih bio potpuno siguran da ste izlečeni. Kontuzija ne mora da preraste u neko akutno oboljenje. Mnogo zavisi od pacijentovog fizičkog stanja, od njegove želje da ustane i da opet bude aktivan. U vašem slučaju, rekao bih da postoji velika šansa da ćete za nedelju dana biti na nogama.

— Za nedelju dana? — iskolačio je Holidej oči u čuđenju.

— Kod vas nije samo u pitanju kontuzija, moj prijatelju — počeo je doktor strpljivo — postoji i delimična paraliza mišića.

Holidej je duboko uzdahnuo i klonuo nazad u jastuke.

— Pogodio sam ga — rekao je. — Siguran sam da sam ga ranio. Zbog toga možda neće stići daleko, i možda ću ga ipak uhvatiti.

— Veson i Farnsvort nisu bili

ni izdaleka tako srećni — javio se Adam.

— Farnsvort je pokušao da me skine s konja — rekao je Dok. — A umesto toga, oborio je obojicu.

— Od toga pada zadobili ste kontuziju — objasnio mu je Dedžet, a Farnevort je slomio vrat. — Rekavši to, izvadio je iz džepa debeo koverat i stavio ga na stočić pored stola. — Mister Holideje, u ovom kovertu ćete naći hiljadu dolara.

— Hiljadu dolara? — Dok je trepnuo i zagledao se u sagovornika. — Ne razumem šta to treba da znači?

— Pa evo, da vam objasnim — počeo je Dedžet. — Meksikanci i njihove cenjene gospođe su vam zahvalni za ono što ste učinili. Svaki komad nakita, svaki ukradeni pezos, vraćeni su zakonitim vlasnicima. Neki komadi nakita su porodične relikvije, znate? Sasvim je prirodno što su hacijenderosi visoko ocenili vaš postupak. — Klimnuo je glavom u znak pozdrava i udaljio se prema vratima.

Pošto je šerif izašao, njegov zamenik se osmehnulo i namignuo Holideju, obgrlio rukom Mariju oko struka i svečanim glasom objavio. — Mi ćemo se venčati. Šta kažete na to?

— Ja... nisam čak ni znao da se poznajete — nabrao je Dok obrve.

— Upoznali smo se na brzinu. — Nasmejao se kratko Adam. — Imao sam prilično ozbiljan sukob sa Marijinim ocem i sa Šarkijevima, ali sam se na kraju izborio. Starom Šarkiju se nije dopala ideja da se njegov Stju u životu veže za devojku koja mrzi njegov izgled i ponašanje.

— Ja sam im to rekla otvoreno! — Izjavila je Marija strasno. — Poslala sam telegram mom ocu. On je došao u Moredo i bilo je mnogo gužve.

— Zapretila je da će se ubiti ako bude morala da se uda za njega — rekao je Adam.

— Ni manje ni više — osmehnulo se Dok Holidej.

— Da, cela ta gužva — rekao je Adam — svršila se tako što su don Diego i stari Art Šarki plakali jedan drugome na ramenu. Zaključili su da Marija ne zasluži da ima tako pametnog i elegantnog muža kao što je Stju... pa će ona morati da se uda za jednog običnog bezvrednog zamenika šerifa.

Adam se ponovo osmehnulo i namignuo, a uprkos bolovima u glavi, Dok Holidej je uspeo da klimne glavom i da mu namigne. Pošto im je čestitao na veridbi, Marija se nagla ka njemu i poljubila ga u obraz. — Zaboravila sam San Francisko — prošaputala je. — Ostaću ovde i biću Adamu dobra žena. Ne treba da brinete za Benita. Oprostila sam mu zbog toga što je, na neki njegov način, pokušao da me zaštititi ovde u Moredu.

— Pa drago mi je što ćete se udati za čoveka za koga želite da se udate — rekao je Dok odmerenim glasom. — Kao što sam vam već rekao, ja se nikako ne slažem sa brakovima iz računa i pod prinudom.

— Urediću da dobijete nešto za jelo i osveženje — rekao je doktor Holideju, prilazeći vratima. — Što se tiče vaših posetilaca mislim da je vreme da vas ostave da se odmarate. Mogu vas posetiti i drugom prilikom.

— Kako vi kažete doktore —

klimnuo je glavom Adam uzimajući Mariju pod ruku.

Poslednji je pošao Benito. Nekoliko trenutaka je stajao pored uzglavlja kreveta sa jednom rukom oslonjenom na stolić, a drugom rukom pritiskajući „sombbrero” na grudima.

— Zahvalan sam nebu što si živ, moj dragi, nerazdvojni prijatelju — izjavio je — i strpljivo ću čekati da se oporaviš i ojačaš, tako da ponovo možeš da jašeš. Onda ćemo zajedno nastaviti da gonimo onog zlog čoveka, onog zlikovca koji je ubio tvog prijatelja.

— Hoćemo — klimnuo je glavom Dok — uskoro ćemo opet krenuti u poteru za njim. Bez obzira koliko daleko bude pobjegao, ja ću ga goniti.

— Bueno. — Mali Meksikanac je potvrdno klimnuo glavom.

Okrenuo se i uputio sa vratima. Već je bio spustio ruku na kvaku i hteo da je otvori, kada ga je Dok pozvao.

— Vрати se ovamo, za trenutak, malecki. Imam nešto da ti kažem.

— Si? — Benito se vratio do Holideja i povinujući se pokretu prsta nagnuo se prema njemu.

Pobledeo je kada je Dok zavukao

zdravu ruku u njegovu bluzu i izvukao nabubrelu, još uvek zapečaćenu kovertu sa hiljadu dolara koje su mu na ime nagrade poslali vlasnici vraćenog nakita. Dok je čuŕnuo kovertu pod jastuk zagledao se u mrko, masno lice i izjavio. — Hoću da ti kažem da ću ti, ako još jednom pokušaš tu podvalu sa mnoŕm oderati kožu na leđima, tako da mesec dana nećeš moći da sedneš.

— Da ti ni najbliži i najdraži prijatelj ne veruje... — Benito se udaljio od kreveta, bespomoćno slegnuo ramenima i uzdahnuo sa lažnim očajanjem. — ...To je stvarno žalosno.

— Ispari odavde što pre. — Brecnuo se Dok.

— Idem odmah — klimnuo je glavom Benito. — Ali, biću spreman da pođemo dalje... čim budeš dovoljno jak i sposoban da nastaviš put...

— Ta novost me veseli — nasmejao se Dok Holidej sarkastično.

Ali, kada je Benito zatvorio vrata za sobom, sa Dokovog lica nestalo je sarkazma i u njegovim očima zaplamtalo je plamičak šeretske veselosti.

KRAJ

čitajte sledeći broj DOKA HOLIDEJA

BROJ 141

izlazi 7. jula 1983.

IZDAJE I ŠTAMPA NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT, 21000 NOVI SAD V. MIŠIĆA 1.